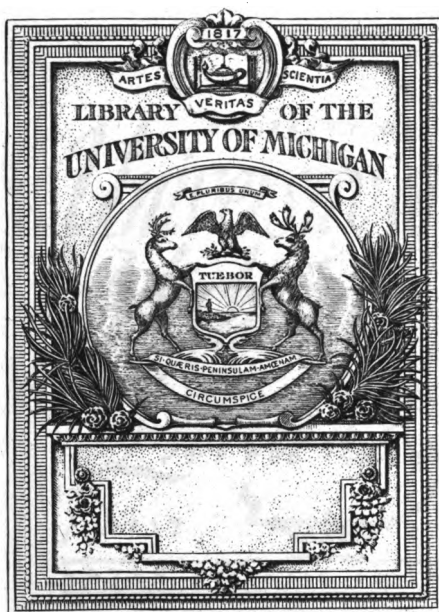

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn

СЕРБСКЕ ЛѢТОПИСИ

ЗА ГОД. 1827.

ДРУГА ЧАСТИЦА.

Трошкомъ
МАТИЦЕ СРБСКЕ

ГОДИНА III частица 9.

У БУДИМУ
Писмены Кр. Всеучилища Пештанскогъ.

1 8 2 7.

AS
346
M43
v.9

Budae die 31. Martii 1827.

Omissis deletis imprimatur

Ioannes Vitkovits m. p.

*gr. n. u. Ritus Parochus Budensis
et Interimialis Librorum Censor.*

СОДЕРЖАНІЕ

II. Частиче Сербехе Лѣтолиси за год. 1827.

	страница
I. Сербски Монашпыри	1.
II. Стефанъ Неманя, Первыи Краль Сербскій .	12
III. Сербіанка Сумеона Милушиновића, Сарайліе	18
IV. Слово Досіеа Обрадовића	28
V. Оригинална поешическа сочиненія	37
Продолж. 9. Пѣсне	—
Юпро	52
Суешно, земно е све	54
Худа Сербкиня.	56
Ода Г. Герасиму Зелићу	59
VI. Разговоръ између два Сербљина	64
VII. Преводи	72
1. Дешина любовь и шайна добро- шворность	—
2. Несретна Росіанка	80
VIII. Мемнонъ или мудрость човеческа по волперу	88

IX.

IX. Неколико предложенія свѣрх азбуке Сербск.

языка 99
www.libtool.com.cn

X. Писма: 142

1. Досієєво Драги Теодоровићу .. 145

2. Досієєво Соѣи Теодоровића .. 118

3. Соларића Мѣхамлу Павковићу .. 150

4. Досієєво Соѣи Теодоровића .. 154

5. Досієєво Соѣронію Лазервићу

Игумну В. Ремесл. 156

XI. Загонетке 157

XII. Смѣсьце .. . 163

I.

СЕРБСКІИ МОНАСТЫРИ.

Назначивши у преѣзашнымъ часницама Серб. Лѣтописи све гошова *) Сербске монастыре, кои се у державы Австрійской находятъ, спугамо саде къ едномъ опѣ главнии наши, юшшѣ при потешку изданія Сербске лѣтописи бывши намѣренія, сирѣчь ко крапномъ, но у колико е могуће, достапотчномъ описанію основанія, укрѣплѣнія и садашнѣгъ состоянія оны изъ ревности къ православію основанны, добродушіемъ и щедрошомъ ушверѣенны, и къ наиболѣмъ концу опредѣленны, душе-спасителны заведенія. Къ шоме юнниъ придодаши желимо све, шшо намъ се кодъ свакогъ монастыра, буди изъ котъ при-зрѣнія, примѣчанія достойно узвиди; а

ми.

*) Діецезе Карлшадске, Темшварске и Арадске священство, како мірско, шако и монашеско, стави ћемо у слѣдуюћимъ записицама наше Лѣтописи; нинѣ се то нѣма приписани монашшо већъ доко нѣе напечатано; ерь смѣ мы, шшо е пошребно сѣ наше спране было, зајсна чинамъ. —

а мало ће се кои наћи, кои не бы таково
 ишногодь припизавао: особенно вниманіе
 заслужу оспашцы древности Сербске! —
 Зато молимо све, овомъ послу вѣште
 родолюбце, да бы намъ у овомъ важномъ
 предмету на руды были, и своя о помъ
 примѣчанія, нарочито што се пише оны
 монашпыра, кои су ошъ насъ удалѣни,
 сообщити изволѣли. Мы бы такова подъ
 собственнымъ нѣовымъ именемъ, ако бы
 то захѣвали, у Лѣтописи Сербской пе-
 чаташи дали. —

Измеђъ найзнашнѣи и найпохвалѣи
 черта характера Сербскогъ дѣха естъ и
 была е свагда превелика кѣ свомъ вѣроис-
 повѣданію любовь, коіомъ е пламѣио и у
 найбурнѣи времена, грозивша овой свещи-
 ныи сердца нѣговогъ съ ужаснымъ пора-
 женіемъ и истребленіемъ. — Зато причи-
 ну овы благи заведенія не треба спраши-
 ши само у генію ондашнѣгъ времена, —
 кои е заиспа многима овогъ рода заведе-
 ніяма и кодъ други народа, а и кодъ на-
 шегъ, нарочито у Сербіи, поводъ дао —
 него по вѣрой часпи у онима жалоснымъ
 обстоятелствама, у коима се народъ
 Сербскій почти непресѣчно налазаше. Бѣг-
 ствомъ спасаюћисе ошъ желѣзногъ ига
 Турскогъ и насилія, кое му е мило нѣго-
 во ошечество као грозномъ буріомъ попо-
 пило, а со шымъ сва нѣгова добра — или
 прогушало или конечно унищожити пре-
 шило; долазио е онъ подъ зашиту Авгус-
 тѣишегъ

и бѣшегѣ Дома Австрійскогѣ, и шу е,
не шпедѣи ни труда, ни пожертвованіа,
избавиши гледао оно, што му е найми-
лѣе и найдражіе, вѣру и езыкъ: зидао е цер-
кве и оснивао монашыре, имаюћи на шо
храбростію и вѣрностію опѣ свогѣ Госу-
дарства заслужено дозволеніе и одобре-
ніе, и желећи, да му и найдалѣ попом-
ство и едно и друго, као найвеће свое
благо храни, да Богу своме своимъ езы-
комъ служи и православіе свое ненаруши-
мо сачува. И заиспа:

„То двое намѣ е свима едно поле,
Гдѣ с' можемо видѣти сви,
И еданѣ сѣ другимѣ градишисе смѣмо.

Ту намѣ распе славе цвѣтѣ.
Еданѣ су союзѣ Роду: вѣра, езыкъ,
Они поясѣ нама свимъ.

Они су нама разсѣяннымъ свуда,
Спасенія шлемѣ и цѣлѣ.

Союзѣ шай не нарушимѣ лежи преко
Рѣка, гора, царства — и проч. проч.*)

Кое ревностъ кѣ пусшиническомѣ жи-
воту, опѣ когѣ по мнѣнію тогданигѣ
вѣка зависаше получиши свешню — кое
пакѣ, и шо много выше, бѣде и опасно-
сти многе, сѣ коима се, што се вѣроис-
повѣданія нарочишо шиче, бориши мора-
ло — есу безѣ сумнѣ поводомѣ быле, ше
су сви гошова монашыри у шумама и до-

1 *

лина-

*) Гласѣ народолубца. *Мушницкіѣ*.

4

динама основани и сазидани, у коима се по већој часпи и данѢ данашњи налазе. Сеода, названа Приявори, коя се близу многи, нарочито у Срему, монашпыра виде, есу по шомѢ населѢна и овима подпала, као и припжање землѢ, у комѢ ѣе благоушробѣ Монаршеско на вѣчно пошвердило. Примѣшиши пакѢ имамо, да су многи монашпыри, прилѣжанѣмѢ гдики ревностны насшояшеля, и благодѣанѣмѢ и жершвоприношенѣмѢ Хрѣстолюбивы приложника и цѣлога народа — велелѣпно сазидани, и ушварма цѣрковныма богашо снабдѣвени. ВеличешвенностѢ миловидне и разнообразне природе, шрудолубѣмѢ обдѣлане и художешвомѢ украшене; уединенѣе и шипшина, коя се само славопѣнѣмѢ, высочайшемѢ сущешству приносимѢ, умилно нарушава; далѢ благоговѣйнштво народа многочисленногѢ сѣмо сѣ надеждомѢ на Бога благодашеля, приходеѣегѢ — даю овимѢ заведенѣяма особенный нѣкѣй видѢ свешинѢ, а зришеляю шота чувештво сердечногоѢ смиренѣя спрама непосшижимогѢ вселенне управишеля, и благодарношпи спрама родолубивы основашеля и укрѣпишеля ишшы заведенѣя! —

Но да почнемо наше описанѣе. Перво мѣшшо нек' занима :

I. Общежителный Св. Воведенскій

www.libtool.com.cn

Монастырь Бодіаны, у дієцезы Бачкой.

Што се основанія овогъ Монастыра
хитче, ево како спои у старой одной руко-
писной кнѣзизі, коя се у Бібліоѣцы Мона-
стырской налази:

Во славу Святии, единосущнїя живошво-
реціи проици, ошца и сына и святаго
духа, ва честъ же пресветїя Богома-
шере при державе Кралевскаго вели-
чествва ва Унгари Маѣѣ Корвина ва
Седмнадесетое лѣто владенїа его, В.
Комїташе Бачкомъ вѣ лѣто ошѣ ро-
ждесхва Христова 1478. ва мѣсеце
Ноемврїи Монастырь Боѣанѣ име-
нованѣ и сазыданѣ есѣ; и чрезѣ ко-
га узрока Монастырь овде основанѣ
следуетѣ. Проходящу некоему Купцу
ошѣ спране Далмапїнске Терговине
ради ва предели сїа именемѣ Богданѣ
и ошѣ великаго шруда на пушу хо-
шелѣ на месѣ семѣ сѣ богажїомѣ
своимѣ опочиши, случиласе ему из-
ненада болезанѣ ва очесахѣ, что не
могао видиши свѣта, како прежде, бе-
ше же вода и деже сада црковь поло-
жена есѣ врло лепа за пиѣе, онѣ не-
сумненѣ веру имевши на пречистой
богомашере и помолившисе еѣ, да а-
ще

ще водомъ сіомъ исцелишъ, хощешъ
и живеніемъ своимъ церковь сазида-
ти ва чesъь богоматере, и са шoли-
кою верою водомъ умившиcя здравіе
преѣашне получи, и обещаніе свое ка
концу приведе, предложивъ шoгда быв-
шему Кнезу Србскому Димитрию Як-
шичу како онъ болезанъ имао, и сва-
нвимъ лекарствомъ здравіе получилъ,
и какво обещаніе его било, просилъ
его о вспоможеніи намереніе свое кон-
цу привести; Кнезъ же примилъ его шa-
ковое боголюбное намереніе, исхода-
шайствовалъ кодъ Краля Мавра пи-
сменую свободу и началъ делаши цер-
ковь храма введенія пресвятаго бо-
гоматере,

Сазидалъ же и чешпири ѿеліе на воспоч-
ную спрану и присавакупилъ грунтъ
кпрепишанию монахомъ, кои грунтъ
имао сограичіе белу церкву Село,
отъ спране полунощне, отъ спра-
не же полудене немчаци, отъ спране
воспочне батъ и перви Ігуменъ поста-
вленъ Іеромонахъ и пострижникъ Мо-
нашъра ресаве именемъ Никаноръ;
братиа били ва Моноашъре никодимъ
Іеромонахъ, Филошеи Іеромонахъ,
Герасимъ Іеромонахъ, Теовилактъ
Іеромонахъ, Діаконъ германъ, Елев-
шери, аксеншіе монаси, и више и-
меновашимъ Кшишориномъ Богданомъ
Моноашърь названъ Боѣанъ припи-
сано

сано мною Иеромонахомъ и Игуменомъ Никаноромъ у лешу 1718,

www.libtool.com.cn

Вторая церковь,

Влешо 1565. ошъ рождешва Христова нашедшимъ Туркомъ на державу Мадарскую и попущеніемъ божіимъ во свою власшъ грехъ ради Хрістіански покоривше, и многе Хрістіанске церкви и манасиры опустошиша и разориша; якое и манасири сєи доконца своимъ свирєстvomъ разориша; паки на ново трудъ приложили церковь обновиши вспоможеніемъ богомашере и испросивше ошъ шога бывшихъ владѣшелей Турскихъ прежде держани груншъ манасиру и Слободу, при Игумену Василии родомъ Пожаревчанину: копори и самою рукою своею написа.

Преписано изъ спари прошло мною Мовсей Пешровичъ бывши жишель Шаначки Ігуменже Манаспира Бодіани.

Влешо 1566. го у бачу ошъ Турковъ зачєсе между усобная бранъ, и пободошєсе ножеви на сами пешровъ данъ и оспаде ихъ мершви на плацу дванаєсшъ, после шога власшєлинъ посече пенюрицу, а другия позашвора у шамницу, и сєе написа на знаніє последнимъ

Игуменъ Василиє
Пожаревчанинъ.

Мною

Мною переписано Игуменомъ Моусеємъ
Пешровичъ бывшии жишелъ Шаначки I. 6.

www.libtool.com.cn

Влешо 1579-го престависе Ігуменъ Васи-
лие Пожаревчанинъ и во своемъ мо-
нашесствѣ богоугодно поживе леша жи-
воша его биспѣ 69. и богу духъ свои
предаде.

Тогоже леша поспависе игуменъ Ки-
рилъ морачанинъ и зло поспрада опѣ Ту-
рака на сами божіи однешега у бачѣ у
гвождію окована и шринаестѣ мѣсеци билъ
у бачу у аресту и манасширѣ плати при
кесе гроша 1800 воринши за узрокъ той
где нашалсе чловѣкъ убиенъ у округлаку
на груншу манасширскомъ и пущенъ Фе-
вруаря 26-го влешо 1622.

Лешо 1675. избегоше Калужери изъ
Манасшира у ришѣ опѣ схране западне
близъ Манасшира зовомія округлица, и
шамо пребиша при лѣша.

Леша 1678. паки возврашишасе у свои
Манасширѣ и начеше обнавляши понеже
савъ попаленъ биспѣ и ничшоже в цело-
сти обрешесе, шакоже и прочіа вещи.
Некіа шочію маліа кое какве книги ноши-
рате, како прошоколаціе принами заос-
шале кое и до днесѣ находишся кодъ насѣ,
у садашнихъ времена, перво да имѣшѣ ви-
ше речени Манасширѣ груншѣ шо естѣ на
воспокъ до шуме округляна, и гдѣ чело-
вѣкъ

вѣкъ убіенъ билъ, еще вдржавъ и власти шурецкой; на западъ бара и округлица, наполоуденей спране ошъ бача низвинограде Манаспирске и Манаспиру преко брегова; Наполуноди преко долине до ораня.

преписахо мною Ігуменомъ
Михаилемъ пострижникомъ
Милешевачнимъ.

Влешо 1695. обладавшу августейшему Императору римскому Леополду и прогонившу крепкою рукою шурке и паки разореніе цркви биспъ, пошомъ шредя црковъ съ Божією помощію саздана биспъ меньшая древеная.

Влешо 1696. доселисе осамъ кућа сваша, и поправиша домове себи близъ Манаспыра измежду белоцрквенскогъ и Манаспирскогъ хашара на самой Ханши, и узеше белоцрквенское Селище запущенное, кое стоишъ на полунощней спране.

Леша 1711. бысть наводненіе великое у Манаспиру здѣ, была вода у цркви и велику щещу учини в' шое же време, и куручагъ умирисе ошъ мажаровъ. Вшое же време избегоше Калућери с' людма коису люди билъ близъ Манаспира у Чаири, на Парлоге свое, идеже били первее Манаспирски виногради и шамо цркву справили ошъ дасака, и за некое време Богу служили, и молилися. По исохшей воде, паки

ки Калуґернъ возвращаѣхася у свои Манастирѣ людиже заоспаша на помѣе месту, и назвасе место шо Манастирскимѣ именомѣ Бодіани,

Лета 1714, Доселисе изриша 9. вѣта кѣ намѣ да буду подѣ Манастиромѣ, миже прїимисмо ихѣ и место определисмо имѣ со спране полудене на груншу Манастирскомѣ поредѣ парлога нашихѣ, идеже первее били виногради нашихѣ, и назвасе село шо именемѣ Манастирскимѣ бодіани,

Лета 1719. Вайцани землю доораша и до некія долине зовоміа Церна меѣа приопеша и начаша обграде правиши.

Прибавленіе.

Преписѣ оваѣ естѣ изѣ древне рукописне книге, коѣ се и данасѣ у Бібліотекѣ Общежителногѣ Сшо воеденскогѣ Манастира Бодіани Діецесе Бачке, находи изузешѣ. Мысмо се по возмозноспи спарали, преписѣ оваѣ Оригіналу своему сходнѣйше представиши: и зашо су рѣчи, предлози, ошмѣнни знацы и вообще дѣла Ореографіа, ако и естѣ на многи мѣсцы како сама себи, тако и общимѣ правиламѣ несходна, упошребливане. Желили смо шимѣ начиномѣ свакогѣ чипашеля разсужденію представити: и начинѣ писанія и произговаранія онога вѣка у коме су

при-

примѣчанія ова писана; и степень совершенства писавшихъ особа.

www.libtool.com.cn

Кромѣ того дужности наше юшь быши судимо Чипашелемъ нашимъ явиши: да Примѣчанія ова и убо прво ошѣ почешка шо естъ во славу до Пугменомъ Ниханомъ у Лету 1718. Како годъ и она ошѣ лѣша-1714. до конца шо естъ подразумеваюшъ и 1719 лѣша, и рукописны словы и едногъ Писателя рукомъ написана быши видесе. Примѣчанія пакъ ошѣ Вторая Церковь до примѣчанія заключишелнѣ у лѣшу 1622. назначеногъ Мінейски словы; а на послѣдакъ проча сва рукописны словы и ошѣ разны Писателя, у Книгу ову самую древность и сѣ поля и изнушра доказующу, уведена быши испишашелю представляюсе,

Шшо се історічески приключенія шиче, видисе, да е Писатель первогъ Примѣчанія погрѣшю „

„У Лѣшопису, ибо лѣшо 1478 Р. Х. у коемъ Монастырь овай созыданъ быши извѣстывуе; нѣ было по изложенію Писателя 17. владѣнія Матѣе Корвіна Краля Унгарскаго, но ошѣ начала владѣнія 20; ошѣ коронованія же 14.

(Продолженіе слѣдуе)

II.

II.

СТЕФАНЪ НЕМАНЯ,

Первый краљ Сербскій род. 1147.

Све оне спране, кое су попомъ Сербскомъ владѣнїю подпале, прешерпале су ошъ лѣта 640, до 1165. разна премѣненїя. Кадъ кадъ су имале свою самобытностъ, много пушта зависале су ошъ Константїнополя; обывале су шакоѣрь многокрашно кое ошъ Бугара, кре ошъ Маѣара плѣнене.

Испорицы доводе порожденїе царске лозе Неманьине ошъ нѣкогъ свешеника Греческогъ вѣроисповѣданїя именемъ Стефана, кои е живїо у захолиит или у данашней Ерцеговины у селу Луцы. Овай е родїо Любомира, Любомиръ Уроша Белогъ, кои е ошъ свои власи шако нареченъ, и ѣеръ Елену, коя е пошла за Белу II. слѣпогъ краля Маѣарскогъ и родила му при сына Геизу, Стефана и Лади-слава.

По

По смерши Уроша Белогъ прѣими владѣніе Чудомилъ, а цѣломъ Тихомилъ, кои е родіо ова чешыри сына; Завиду, Срепомира, Первослава и Стефана, нареченогъ Неманю, кои е наслѣдіо престолъ ошца свога. Стефанъ е нареченъ Неманя, што е имао обычай говориши: „я царешвуемъ надъ свимъ земляма, кое су имали мои старіи, и нисамъ ошъ нѣи маньїи. Быо е свогъ образованія ради у Венгріи и Нѣмачкой. Кадъ Маѣари ошъ Константінополя ошѣргну Далмацію, покусе се и Серби свою независимостъ попражиши; но како се Императоръ Греческій приближи, склоне се ови къ миру. 1169. Завоюе Неманя Босну, покори себи обличнѣ Жупане и пожели Копаръ и Кроацію завоеваши. Видѣши по Емануилъ пошлѣ свогъ военачалника Теодора Падіаша прошивъ Неманъ и приведе га къ покорности. Доволянъ овомъ и пришворномъ покорностию не дерзне Императоръ много дражиши Неманю. Лѣта 1171. освои Емануилъ Далмацію, шымъ увреди Венеціане и нѣинымъ наважденіемъ опрече Неманя Императору свое повиновеніе 1172. када е Енріхъ Леонъ, Ерцогъ Саксонскій преко Сербіе у Палестину прелазіо и Бела III. на престолу Маѣарскомъ сѣдіо; но како се Императоръ са своимъ воинствомъ къ Сербскимъ спражама приближи, шаки се онъ къ покорности враши. Лѣта 1176. слао е онъ

по-

помоѣ Емануилу у малу Азію пропивѣ
 Кіліѣ — Арслана, Сулшана Румскогѣ.
 Емануилъ умре л. 1180. Таки обрати Не-
 маня свое уружіе на княза Зеншскогѣ,
 порази Владимира, брата Радославова у
 сраженіи при Пришпины и учини ово мѣ-
 сто своимѣ пресполнымѣ градомѣ. Своей
 браћи Срепимиру, Первославу и Завиди
 вручи препишанія ради свое опечество
 Захолмію и шу су они у миру, повину-
 юћисе свое наймлаћемѣ брашу, као вер-
 ховномѣ своимѣ Господару, живили.

Неманя распростири предѣле свое
 державе најпаче на южну страну. Поспѣ-
 шествемѣ Бугарскогѣ воспанія освой опѣ
 Грка Средаѣ, Пешникѣ, Спубѣ, Зе-
 млянѣ, Призренѣ, Нишѣ, и многе друге
 градове и сѣпи у союзѣ сѣ новыма Ва-
 лахѣ войводама, Асаномѣ и Пешромѣ.

Чуе међу шымѣ, да л. 1188. Фріде-
 рихъ I, Нѣмачкій Имперашорѣ, намѣрава
 сѣ крестоноснымѣ воинствомѣ у Пале-
 стину поћи и послѣ свое посланнике на
 Имперіалный соборѣ Нѣмачкій у Егерѣ,
 кои бы свою радостѣ Имперашору изяс-
 нили о томѣ, што ће онѣ прилику има-
 ти, лично Имперашора видиши и сѣ нымѣ
 говориши. Обећаю му крозѣ Сербію не са-
 мо, безопасный спроводѣ, но и найзнаш-
 ній свой градѣ ко одоховенію. Преко
 Ошпрогона, Сланкамена и Београда доће
 Фрідерихъ I. до Ниша. Ту га Неманя прии-
 ми

ми великолѣпно. Разговоресе и обдаре
взаимно. Све Императорове велможе уще-
дри Неманя вѣномъ, медомъ и разнымъ
раномъ. Благодарѣши Неманьи на овомъ
пріятномъ угощенію продужи Фрідрихъ
свое пушешествіе. Кажу, да е овомъ при-
ликомъ Императоръ даровао Неманьи гербъ
Сербскій, бѣла двоглавна златоувѣнчана
орла на црвенномъ полю, кои нокшыма
держи два крина. Душанъ, Императоръ
Сербскій, дао е после овомъ орлу мѣсто
два крина кругъ земный и мачъ.

Пошомъ завоюе Неманя Далмацію,
Діоклею, Требыню и Захолмію, распро-
страни предѣле свое державе до Дунава и
прогласи себе кралѣмъ Расскимъ, почне
озлоблявши Греческу державу, завоюе
градъ Скупи и разори га. Принуди Исса-
на Ангела Комнена къ шаковомъ прими-
рїю, да му ћерь брата свога Алексїа, кои
е пошомъ Императоромъ быо, Евдокїю,
сыну свомъ Стефану за супругу да и Де-
спошомъ га нарече. Отъ свое супруге Ан-
не имао е Неманя, кромѣ Стефана перво-
увѣнчаногъ краля Сербскогъ, Волкана ве-
ликогъ княза у Зенпы и Захолміи и Раст-
ка или Савву, первого Архі-Епископа Серб-
скогъ. *)

По свидѣтелству Царославника прїи-
мїо е Неманя свето крещеніе воспочне цр-
кве

*) Види Ч. I. 1827. стр.

кве своє придемете године. у церкви св. Апостола Петра и Павла у Славномъ граду, Новомъ Пазару, отъ Преосвященногъ Леонтіа. Може быти, да е онда у Сербіи обычно было до совершена возраста онлагаши крещеніе. А може быти, да е онъ самъ тако хощео, по примѣру Θεодосіа I. кои е при свомъ конду, или Константіна великогъ, коц е шопервѣ свое 65 године дао се крестити. На своіой коругвы носію е Неманя образъ светогъ Архангела Міхаила и овай данъ сваке године славію царскимъ шоржествомъ свѣшло. Сви нѣгови попомцы подражавали су нѣму у шомъ до послѣдни времена.

Када царство свое устрои мужествомъ, похваленъ добродѣтелію и военнымъ предпріятіемъ, почне зидаши церкви и монастыре и украшавати їмъ великолѣпно. У Руси, свомъ престолномъ граду; воздвигне церковь Храма св. великомученика Георгіа, у шоплицы церковь св. Ніколаа и предивну церковь спуденичку успенія Богородице, гдѣ и моци нѣгове почиваю. Сазида шакоѣрь домъ за сироте и убожне у Луцы, наменише мосте на спремишелнымъ рѣкама Біочицы и Оеомези, и прошера изъ свогъ царства све оне женцине, кое су чараюћи и врачаюћи прошопу варале.

На нѣколико лѣта предъ свою смерть преда владѣніе сыну свомъ Стефану, при-
ми

ми образъ монашескій у студеничкѣй Сербской Лавры и буде Сѹмеонъ нареченъ. Супруга нѣгова Анна посприжесе у дѣвическомъ монастыру и буде наречена Анаспасіа. У овомъ своемъ монастыру поживи два лѣта, а попомъ се пресели къ сыну своему Распку, кой е иѹческій чинъ избрао, у свешу гору съ многимъ имѣніемъ. Ова му се пріятна поднебесность полюбила, да шу оца монастыра Нанопеда нѣкій предѣлъ купи д шу основаніе положи каменіемъ и зѣло украшенномъ Монастыру, Хілендару. Тамо се дошомъ са своимъ сыномъ Савомъ пресели, и овомъ монастыру опъ свого пріятеля Алексіа Имперашора право Нанпронашства Сербскимъ владѣшелѣмъ испроси шако, да се шу нишко, ни Проша Сवेशогорскій, не бы дерзнуо мешаши. Овай опъ св. Сѹмеона начашый монастырь обдари попомъ Стефанъ Первовѣчаный многима земляма и ливадама, а Св. Сѹмеонъ Преподобный поживи шу нѣко време и пресели се ко Господу. Тѣло е нѣгово было у Хілендару погребено; но попомъ у Сербску Лавру Студеничку пренешено. Память Стефана Неманъ празную Сербльи подъ именемъ св. Сѹмеона Мѹропочивого 13. Февр.

Е. I.

III.

СЕРБИАНКА. *)

Мы смо у I. овогодишньої частини Серб. Лѣтописи явили, да се Сербіанка у Лайпцигу печата. Ево е саде предѣ нама већ готове. Кои опечешпволюбїа жарѣ ово первенче Музе Милушиновића оживљава, кои се духѣ по нѣму разлива, и каква надежда сѣ нѣмѣ за Поезію нашу расте — може свакии искусный родолюбацѣ изѣ ово нѣколико вршїй познаши, кое овдѣ ставлямо, едно зашо; а друго, што е Сербіанка цѣла као нѣко изясненїе, у прекрасну одежду поетическу обучено за Историю приключенїя у Сербїи опѣ године 1804 до данашњи времена. Тако н. пр. у Ч. Второй, опѣ стр. 9. до 61. описуе Поема, рођенѣ и неке черте вождова нрава (Карађорђа), — гди изѣ међ другогѣ на стр. 16. овако вели:

Едва ђоко узрастао момком,
 Сустигла га и браш и сесприца,
Ал'

*) Подѣ овимѣ шїшломѣ печатана 1826. у Лайпцигу књига у четири части, сочинѣно Суме-ономѣ Милушиновићемѣ, Сарайліомѣ.

Ал' му за нѣи прѣстависѣ ꙗко,
 У Сатурна ~~зар~~ ~~блаженство~~ пріе
 Да доспѣдне, к'о заслужни шога;
 Да л' раніе син му сам остане,
 Да проривством очеличи моѣи
 Предупредма чезнѣи с' ошвѣшнѣем.
 Куѣня му междувременіе
 Ошле прошло до близ' ява Коче,
 Док' веѣ' доба развиш' се пупольку,
 И вишезу грануш' дѣисствіями,
 Те да му се жизань изобрази
 Пуномѣрна, и надможна свашпо.
 Прозирања и слушеня раша
 Нѣмачкога познѣе почеша
 Разпрегоше многомоѣна срде,
 Напунише г' до прекипа сама,
 Ним' могащес' веѣ' удржат' дулѣ,
 Турска шрпши' свирѣлїя пилька,
 Ни прѣшвараш' у подлости худне
 Краснодичне преодољивосши;
 Веѣ' се дигне у рашнике Неба
 Намириваш' вѣрна срѣца желѣ,
 Прелїешаш' с' планин' у планине,
 Дозираши, ꙗе е Турчин гори,
 Ол' ꙗе Серб е на досаду срода
 Опаданѣм у злобника браѣе,
 Ил' где богаш гледа сиромашка
 Равнодушно, како г' муче врази,
 За неїманѣ порез' и харача. —
 Таким' Ђорѣе, шко шпо наорав'о,
 Испомѣрно за пакости правдом . . .
 Показив'о шпо і' ближнѣга дужност!

и проч.

2 *

На

На стр. 65. ще иште часпи, наводи
 поета рѣчи *Кашиѣа* кое е у Земуну предѣ
Женеомъ Генераломѣ, као посредствени-
 комѣ на шо пришедшимѣ, да се изѣ меѣ
Дахїа Београдски и Сербалѣ какво прими-
 рїе учини, изговорїо Турцїма:

Од вїек е мѣсеца мїена,
 Напунасе, пак се и уштрблѣ,
 Нип' е игда еднолин остао;
 Пак ви били, промѣнналис' прошли,
 Свога смо с' ми сѣпили добра,
 Ил' вас, ил' нас одселе е небип'
 Сеоце е од свашова яче;
 К' шом' и цар е Кашил-ферман посло'
 Мухасилом на васке се носи,
 Пак што знате и како вам' драго!
 Испуд неба свуд' за васке шуплѣ.
 Ал' где приешаш' к' брегу спасенїя?
 Меѣу шїемѣ ви у граду сѣд'ше,
 Да б' спѣне мѣсно хлѣба ели,
 Ми умемо и окол' дреждаши,
 Прежаш' васке и свакога вашег'
 А ви држше с' што икада чвршѣе,
 Све л' одум'ше нао їош имаш' раїом,
 Далек' манѣ ви Дахїам' оспаш'!
 Упалисте како с' преузнесли,
 Нип' зликовцам' игде с' мѣсно дае,
 Заранїе у Дунаво скач'ше,
 Кад' вам' нїе безчинствоваш' више
 Исправлѣню л' невѣруес' вашем,
 А и плашиш' врїеме е займе,
 Да б' недраго и опужно било;

Осу-

Осуђуе с' шко е несмапрао
 Край и Конац поспуцима гнусним'
 Ер би с' паньма пріе увнушило,
 Него вами, да послѣ неваляше! — —

— и проч. далѣ:

Шта л' е ваши и горіе зала?
 Вѣщи пам'тѣ, а спомену шеже;
 Ко Богу су чак допрле сузе,
 Крви много паре и провори,
 И яуци свуда мученика,
 Каконосше предсрешали наше
 Ошце, сприце и самцаше наске,
 Ниш' га има, ко уцвелѣн нїе;
 С' себ' нарич'ше и вѣчно се кайше,
 Што имѣвше чуваш' неумѣсше!
 Рок приспїо разузнавашисе,
 Да с' природа обнаружи чавке
 Дивномъ райском предѣнуше пшицом.
 Кои люди себе заборавае,
 Тко да шаке поштедиши мари?! и

проч. а Генералу

Женею овако бесѣди измеђь другог':
 Но швореня опкриша е кнѣига,
 Вѣшп од врага с' пакосшима нада,
 ХиПЛеносцію или опчаяншвом,
 Ниш' га с' бои, нег' се само пази
 И срешне га на спазици свакой:
 Сербин овде, Сербин у врачару,
 Свїешлим се свуд образом дичи!

У той испой части на стр. 131. подѣ за-
 главїемъ: Узетїе Ужнца сшои:

Тек'

Тек' одлѣшис' и гора се разви,
 Осмѣнуше с' брда и доляче,
 Разнимъ цвѣтемъ окитисе равни;
 Нагнѣздише с' по чеспама пшице,
 Попочиѣи с' хладниц'ма надкрію,
 Све красоме ружа узвисила,
 А славуяк зачина их пѣснам'
 И вучиѣи прам' спадаму шшекну,
 Та и Сербам' свог' се лапши' дѣла!
 Кароѣорѣ вишег' духа пуни
 Сподби дугу по срѣди шару,
 А опанке с' роѣня пришег'о,
 Зовне уз гред вишезове свое,
 Поздравнуш му с' и Ужице хшеде,
 Да не смрди по Сербіи ни шо,
 Ил' га предаш', ил' раскопаш по све,
и проч.

У четвѣртой часши на стр. 46. подѣ за-
 главіемъ: *Сербска вѣчностъ*“ Поеша овако
 пѣва:

Схорисеша найвиша небеса,
 Чрезмѣриѣ попреса вас людско!
 Уплачшес брда и планине,
 Процвилише мравеж и пауцы,
 Вѣшрим' хучи дрвлѣ и каменѣ
 Цвѣшне луке и зелени лузи!
 Сневесел'ше с' и воздушни пѣвци,
 Бризи спрани и младоспни вазда,
 Безсловеснихъ словесни се срам'ше!
 Дневна звездо закрави с' лицемъ,
 Врага л' гербу за доглед ми с' кини,
 Топи с' негде, неявио с' нигда! — — —
 Плюсак суза сву овлажи землю,
Со.

Сосрадалче, да би баремъ нико',
 Кад' човечностъ некадра га родил',
 И низесе засшупаши владци
 Безазлености правичности саме! — —
 Спеише с' згрознаш' чудовища самном,
 Ил' попомсшва помозше ми ядин',
 Низража ме од печали шужня!
 С' уплаченѣм разблаж' се срдашце,
 Та кукавно, на злу срећу по се,
 Сошрудивше с', яко л' чувствуюће
 Дични понос, а юнашшва чистица,
 И несрећу и обручности опишту:
 Србство бѣдно неомалѣно си!
 Избавлѣню л' шкоб' се нерадов'о.
 Давно свога унижена Срода? и проч.
 проч.

У овой испой Ч. на стр. 81. овако починѣ:

Када г'рми, свак' се бои себи,
 Куд' ко могне, шамо с' и укланя,
 Миш у рупу, змѣа у спѣну,
 Пак и орлић крилма над облаке,
 Ђе е шихо и сунашце сјае;
 Кад' наниже муња с' пружав претшши,
 Ал' куд' човек...? Муж и юнак' јавни,
 Кад' прекежђа (Lebensgefаhr) окруши
 га бездна,

Духом дигне с' прелеши бѣдствѣя!
 Сви оближњи Саве и Дунава
 Знаю куда. — — У Нѣмачку близску;
 Ал' шша с' чиниш', куд' се укланяши
 Унушрашњим' удалѣним' од нѣ?
 Милош испи Обреновић, знашши
 Ошмѣностию и чистицом чувшва,
 Диже

Диге свое све за собом дома,
 У нашо сѣце Шумадиѣ,
 Пак о нужди разговоре с' општој,
 И намисле у збѣгове поћи,
 Засѣђише по планинам' пусшим',
 И бранкаши, док се игда може;
 „Међ то еда тер и свѣш сине,
 И дан јоште нам обася кои . . .
 Подбивише или загублѣни
 Из сред' спада времепма старца —
 По холуи за громадњом општом
 Еда Турци још приберу с' куда
 Зимовати у градове свое
 Пак на лѣшо шаке и перчини,
 И шко не би борѣише мора . . . “
 Сви се на то сложе и приспану,
 И кнез ђуко поуздани свуда,
 Ломо вѣрни и Мушапе храбри,
 Клавштевицу збѣз'ма напунили,
 Засѣкли се одчуваши себе, и проч. а
совершава:

Едно с' небо сажелѣло само,
 Тер' им пепел и чеспиту крвцу
 Возживоши, подиже их' славно,
 Ко у казњу запрши их' ђевшим . . .
 Бог! Безбожче! не да пропасти' своје!
 Већ узниче из гнојишта бѣдна . . .
 Мала чува за одржаши' већа;
 Та о вишнѣг' огледаише с' люди,
 Кадъ из њѣга и к њѣму вамъ шок е!

Сербјанка се окончава: „Ошпѣвомъ на
 против-оног' „Јрко ми е сунце за обла-
 ке

ке зашло и пр: " изъ кога две при врсте
да спавимо: www.libtool.com.cn

Злачна Серб'е поля
Потоци с изворам',
Красей' разшушуйшес',
Уз-пише по горам!
Брда и долине
Остѣшкуйшес' громко,
Кад' вас опеш брани
Милош сиви соко,
Кад' и Серба дѣца
Двойницам' свираю,
Блудна спада пасуѣ
Среѣу распѣваю.
Чѣ л' постојано
Станѣ бѣше игда,
Кои л' народ јоште
Необновѣс' нигда?
Јунац'ма су игре
Крупна промѣнен'я! и проч.

Уз Сербјанку печатао е испий Г. Со-
чинишель још: „Неколике пѣснице, спа-
ре, нове, преведене и сочинѣне“ Примѣ-
пиши е, да су у числу преведени само
Швайцѣрске, узѣ кое иду опеш Црногор-
ске чешири; една ошѣ год: 1798; друга
1806; а две послѣднѣ ош год. 1813. Из-
меѣ сочинѣны има налазимо ода, Епигра-
ма, Елегја и пѣсана. Нек' нам се дозволи
и изѣ ове књижице шпогодѣ навести. На
пр. „чеспишанѣ новог 1826 года Госпо-
дину

дину Кругу, Філософ. Пров. у Ланисци " овако починѣ:

www.libtool.com.cn

Благодѣйски проспираши свѣиш
Кроз мрачноспи ума и понияшя,
Разблажаваш' рая сласт'ма сердца,
Ошвараши душама небеса,
Духова их у жилища с'дворяш'
Мударца е својоси единого.

Твари пѣвор е васколики нѣгов,
По вѣчноспи ка' кроз живош шеша,
Од аптома до свевиния с' вѣе,
Свуд' чудеса чиша и ошквива;
И шайноспи природе велике
Освешпану разшворене спое,
Да му пашпни лѣспвицама служе,
Ким' Ангели слазе и улазе
Ош нас люди узносеѣ свесрдѣе
Уздишае и дивлѣня не'ма,
Безконечну жертвам' у предверѣ,
И нам' сносѣѣ' испог' благодаши,
И милоспи и суѣсптва зраке,
Да и з'близи подобіе нам' видно
Непоспижна у нас обсносеѣу —
Вѣруюѣи г' пун е свак испога.

Тко ѣес', о Круг! с шобом пореди-
ши, и проч.

А „надгробно Глиши Гусларевѣу, у Кише-
нову 1821 г.“

Гди е юнак преко Серба? !
Гошов на бой и до гроба,

СЗ:

ездеѣи би и у вѣчностъ;
 Да позволи шеке земностъ. *)
 Ал' е испи и прам' Турци
 Диз'о мача у десници;
 Гусларевић' Глигоріа
 Зна и знаш' ће Даворіа,
 Овди браћом погребена,
 Тринесѣ ранам' увѣччана:
 Знанци ш' веле, док' бы сваки,
 Вѣчна ш' памеш на віеки!

*) Радостан, здрав и весео, колик' нигда, и-
 спѣ е дан біо, коня яхао и ш'ркао, па кад' до
 близу куће, жив се превалѣ с' коня и до земаѣ
 умр'о; заслужио призрѣніе пера случаѣ шакав. *Ми-*
лун.

Примѣч. Г. Сочинишель нек' намѣ опрости,
 што смо у нѣчесоме опѣ нѣгове ореографіе оп-
 спушѣли. То е учинѣно само зашто, да веѣа
 частъ наши чѣшашѣля не плаћа за сладостъ
 ону, коју ће му чпеніе овы дѣлаца безъ сумѣ
 принѣсти, са затрудненіемѣ, кое бы употреби-
 ти морао, док' бы начинѣ писаня свежбо. —

IV.

IV.

СЛОВО НА УСПЕНИЕ БОЖІЯ
МАТЕРЕ. *)*Яко призрѣ на смиреніе рабы своея. Евт.**Лук. гл. I.*

Хошеѣи Господь Богъ у врѣме Моисеово саѣи на землю, за даши законъ народу Израилскоме, нехѣе изабраши кое мѣсто ниско, долину или полъ, него высокоу гору Сѣнайску и слазаше на землю; ма хощаше, да е мѣсто высоко, на кое мысляше саѣи превысокій Богъ; тако у врѣме, у кое изволи премилосердый Богъ, преблагословенный сынъ и слово божіе саѣи и даши законъ свѣмъ языкомъ, изабра на ищый начинъ гору, ма много чуднѣишу ошъ перве, шoliko вышу ошъ горе сѣнайске, колико е выше небо ошъ землѣ; гору умну, живу и пресвешу; о коей проричаху пророцы, говорѣи: гора божіа, гора шучная и духомъ свяшымъ усиренная; гора, ошъ коея усѣчеся нерукосѣченный ка-

*) Изъ числа оны, коя е Досіеѣй, у Далмаціи бавѣише, проповѣдао.

камень и сокруши: све ідоле и пошребі ідем
лопоклонство; гора, кою пророцы называ-
ху градъ божій: преславная глаголаше
о шебѣ граде божій; гора, коя свешницею
превосхождаше ангеле божіе; гора выше
цвѣшовидными добродѣшelmi. украшен-
ная, него е небо украшено са звѣздами:
ошѣ солнца свѣщашиша, и ошѣ полне лу-
не краснѣшиша: гора ошѣ неба величаша;
и ошѣ рая славнѣшиша, коей служе ангели
и архангели, коей се кланяю пророцы и
апостоли и вси свящїи; кою блаже вси ро-
ди и племена, — ма зацо? за превеликое
и пречудное смиренїе ея, наво сама сво-
дочи: „се бо ошѣ нмѣ ублажатъ мя вси роди.“
Защо праведный Богъ шoliko возлюбї ю,
и избра ю вѣ машерѣ прежде денницы ро-
денному сыну и слову своему; защо и про-
слави ю словомъ вѣчнымъ сошворившую
царицу неба и земли; у чини ю, да е ма-
ши свега свѣща, будући маши божїа, за-
що шoliko возвеличи данашный данѣ пре-
сшавленїа ея (како ѿше чуши данасѣ) за-
що и ошавляюћи свако друго говоренѣ;
о овымъ двѣма спварма предлагаемъ Ва-
шемъ благочестїю слово. *Перво*, коliko
преблагословенна Богородица возлюбї сми-
ренїе; *друго*, коliko за смиренїе возлюбї
ю Богъ и прослави данашный праздникъ
успенїа ея, како истный данѣ воскресенїа
Хрїстова, разумѣше, ако будете съ
вниманїемъ - слушаши.

Создао е Богъ чelовѣка ошѣ найниже
спвари, сирѣчь ошѣ землѣ, и за нѣгово

непослушаніе и преспушеніе осудіо га дѣлаши землю? зноемъ копаюћи, и радећи, и шрудећисе, да се рани хлѣбомъ своимъ, и тако шрудећисе око землѣ, да се смирава, помышляваюћи почешакъ и доспиакъ свой, да зна, да е земля и да ће у землю поћи: „земля бо еси и въ землю поидеши;“ рече Богъ. И ово размышляваюћи и свакій часъ споминюћи, да се смирява предъ лицемъ страшнаго и вѣчнаго вседержителя Бога, и шакowymъ смиреніемъ да получи божію милосшь, кою е за гордосшь и преслушаніе изгубіо; зацо Господь гордымъ противишся а смиреннымъ даешъ благодашь. На кого бо рече, призрю, развѣ на смиренаго и кропкаго, говори Богъ чрезъ пророка. Найвећа человеку ешь ошъ смиренія корышь: понеже смирайся, вознесешся, говори Евангеліе: смиримся и спасемся, вели Давідъ. Крайня нужда ешь человеку, да се смирава; будући да испый сынъ божіи, благословенный Богъ, смири себе даже до смерти крестне: и коя друга добродѣтель шoliko вознесе и прослави пресвяшу Богородицу, него смиреніе и сподоби ю ошъ всѣхъ родовъ избрашися и Машерь божіа быши? крайня понизносшь и смиреніе, како сама явля говорећи: яко призрѣ на смиреніе рабы своея. Видише смиреніе; чуюћи пресвяшая Богородица, да е зачала Елисаветъ Іоанна Крестителя, и знаюћи спаросши ея немошь, поће въ горняя сошданіемъ, за послужити свяшой Елиса-

вѣны, сродницѣ своѣй, нѣ пошла, за
 извѣстивши се, ~~увѣдѣвши~~ по сислинны зачала;
 за що ако бы ради того пошла, що бы по-
 треба была да закосни у дому Захарїѣну
 мѣсеца при, но поѣе аки смирена рабиня,
 да послужи мащери св. предшече, кою ви-
 деѣи свѣща Елисаветѣ, и познаюѣи ду-
 хомѣ свѣщымѣ, да ношаше вѣ ушробѣ сы-
 на божїа, ужасеся шолікому смиренїю,
 кланяюѣисе ей и любезно цѣлююѣи, со
 страхомѣ и чудомѣ одержима, вопїяше:
 Отѣ куду мнѣ сіе; Царица долази кѣ ра-
 бѣ своей; мащѣ божїа кѣ мащери слуги
 Пророка. Радовашеся свѣщій Іоаннѣ кре-
 щисшель и отѣ превелике радости взи-
 грася вѣ мащериѣ ушробѣ и чрезѣ уща
 мащере свое поздравляше спрашнаго Бога
 мащери, говорѣи: *Благословенна ты вѣ же-
 нахѣ и благословенѣ плодѣ чрева твоего.* Ово-
 му и оволикому смиренїю чудеѣисе свѣщій
 Іоаннѣ зашпоуснѣ говори: О глубина сми-
 ренїа, юже Гавріилѣ Архангелѣ во храмѣ
 отѣ младенства служаше. Сїа изволи пои-
 ши и послужиши Елисаветы. Ужасаетсѣ
 умѣ ангелскїй, како у вѣрѣе сумнѣнїа Іо-
 сифова сохрани пречисща Богородица сми-
 ренїе обычное, Іосифѣ смущашеся, за що
 не знаеше благовѣщенїе Гавріилово; не-
 знаеше, да Марїа дѣвица пречисща сущи,
 отѣ духа свѣща зачала, не знаеше, да ѣе
 родити сына божїа, за що смущисе и хо-
 шаше тайно пущиши ю; ма преблагосло-
 венна Богородица изволяше шерпиши у-
 коренїе и уничиженїе и нехоташе сказати

праведному Іосифу ошѣ духа свяшаго паче естество зачатіе; воляше ошгнана быти ошѣ Іосифа, него у сумѣніе гордостши подпаша и заисно ошгналъ бы е Іосифъ, ако се не бы извѣстіо ошѣ ангела, яко зачатое въ ней ешѣ ошѣ духа свяша. О бездно смиренія! пречиста будући и чистѣиша ошѣ херувімѣ и сераѣмѣ изволяше перпѣши свакій другій шоппенѣ за ошбѣгнуши ошѣ гордостши и високоумія. Ма не само пріе Хрістова рождество, шю, лико біяше преблагословенна маши божія смиренна и понизна, но и по рождеству и воскресенію. Еште ли кадгодъ смошрѣли и памшили оно, шшо пише Евангелісшѣ Лука у дѣянїю свяшыхъ апостолѣ, како спояху апостоли у горницы по Хрістовомѣ вознесенїи молећи и чекаюћи свящаго духа; пише св. Лука по имену единадесетъ апостола (будући Іуда Искарїотскій пропав) каже, да біяше тощѣ нѣна брашїя, сирѣчь ошѣ седамдесетъ апостола, споминѣ святе жене мѣроносице и найпослѣ рече съ Марїєю, маперїю Іисусовою. Ма защо тако? защо маперь Іисуса Хріста, маперь божїю, владичицу архангелску и царицу апостолску. Найпослѣ знамо, да колико е небо выше надъ нами ошѣ землѣ несравнено, паче царица неба и землѣ ешѣ выше достойнѣиша, славиѣиша и пребожеспвенѣиша ошѣ херувіма и сераѣма и ошѣ свяшны апостола. Ма за кои узрокъ апостолѣ ю найпослѣ споминѣ? за овый узрокъ; хошећи аю-

сполѣ показати гллубочайше смиреніе; буди да она и по вознесеніи сладчайшаго сына своего понизнось любяше и на найпослѣднѣйшемъ мѣстѣ не само опѣ апостола, него и опѣ свящѣ Муроносица сѣдѣше: Ово крайнѣйше смиреніе хошеши апостолѣ намѣ обзнаниши, найпослѣ ю опоминѣ. О превысокаго смиренія! ради смиренія паче всея швари прославися, и наши божія быти сподобися. Но и по мащерствѣ смиреніе не остави. Ово е една понизнось, коя се не може изрѣши, зашто ццоліко возлюби ю Богъ и прослави ю богopodobномъ славомъ, уподобившій данѣ преспавленія ея днєви Хрїстова воскресенія, како ѣе ше чули у овой вѣторой часши. —

Колико прєсвятѣ Богородица возлюблена бы опѣ Бога за свое смиреніе, ово намѣ е досѣ знаши, и по овому можемо разумѣши неизреченное ея смиреніе; сошвори и самъ сынъ божій, да се смири и понизи, да приклони небеса и опѣ нбїзине пречистє крови шбло себи да сошвори, и у чєловѣчество да се обуче. Видише дакле любима братіє превысоко благословіє наше вѣре. Сынъ божій естѣ равнѣ Богу опцу, зашто естѣ опѣ истога ешєстєва и судєстєва опца; зашто говори Хрїстоу, видѣвый сына, видѣ опца; и паки: азъ во опцѣ и опецъ во мнѣ. Тако на испый начинѣ шбло Хрїстово естѣ шбло прєсвятѣя Богородицы, зашто е дучомѣ

хѡмѣ святымѣ создано ошѣ саме пречисте и пренепорочне крови ея; дакле божественно шѣло Хрїста Бога естѣ Богородицы Марїи шѣло; а Богородицы Марїи шѣло естѣ Хрїстово шѣло. Оле соединенїя страшнаго, оле шайншва ужаснаго и самымѣ ангеломѣ непоспихаемаго! виднїе любовь божїю кѣ Марїи преблагословенной за смиренїе ея; зашто шолїко прославїся, зашто ублажають ю вси роди. Зашто на данашнїй данѣ славнаго ея успенїя, апостоли чудно ошѣ конецѣ земли собираются; зашто ангелѣ множество со апостоли поють небесне пїсне; зашто сынѣ ея и Богѣ вѣ руки своя прїемлешѣ душу ея; зашто прешїй день воскрешаешѣ и возносишся пресполю Господа Бога, сведержишеля, по пророчесїу Давїда Богоошца: „Воскреси Господи въ лохої твої, ты и животѣ святыни твої! и паки предѣши царѣмъ десну твою. Видите, како Богородици успенїе подобно Хрїстову воскресенїю; памо ангелѣ со Хрїстомѣ во верхоградѣ, здѣ Гаврїїлѣ; памо Хрїстосѣ рече: ошче! вѣ рудѣ швої предаю духѣ мой; а здѣ Богородица: И ты сыне и Боже мой! прїими духѣ мой; памо ангели при гробѣ, и здѣ ангели; памо апостоли, и овдѣ апостоли; памо воскресенїе и вознесенїе; и здѣ воскресенїе и вознесенїе. Смошрїше братїю! Богѣ заповѣда, да почиуемо ошца и маперѣ, ако желїмо, да намѣ буде добро; коли выше дужни есмо почипати Божїю преблагословенну маперѣ, кою е самѣ вышнїй

Богъ столько и тако возлюбю, почпю и
 прославю. Мардохса прослави земный Царь
 Ариаксерксъ, а Юсифа прекраснаго Фараву,
 и когось ихъ непочиташе, повиненъ бы-
 ше смерти; великимъ смершемъ и мукамъ
 подчиненъ есть оный, кѣмъ по должности
 и по свой силы своей неприноси сваку чести
 и деволюи Царицы небесной, препросла-
 вленной и преувыщенной отъ всемогущаго
 Бога по свидѣтельству ея: *се бо отъ нѣмъ
 увлажашъ мя вси роди; за что? ахъ сотвори
 мѣ великіе силы.* Она есть узрокъ наше-
 го спасенія и живота вѣчнаго начало, за-
 что с преблагословеннымъ своимъ рожде-
 ствомъ смерть душевну убила, Бога въ
 человѣкомъ соединила, и животъ вѣчный
 душамъ даровала, кресту Адамову разру-
 шивши и Евину печаль и жалость у вѣч-
 ну радость и небесно веселіе обративши;
 она с земнымъ человѣкомъ небесный рай
 сотворила. О бездно любви, кою воз-
 люби ю Богъ и насъ ея ради! Празднуйте
 дакле благочестивѣи слышашельи данаш-
 ній славный праздникъ успенія ея, хри-
 стианскимъ празднованіемъ славяще Херу-
 вимъ славнѣйшую; божію маиерь превесо-
 вую и нашу Царицу и маиерь премило-
 сивѣйшую, къ ней по Богу въ нуждахъ
 нашихъ прибегающе; за что она, како бо-
 жіа маиш, щогодь хоће, кодъ Бога може;
 а пакъ, како маиш наша, що с потреба
 нашему спасенію и нашимъ душамъ, то
 и хоће. И садъ обратите очи душе и

шѣла къ святому ея образу, а умѣ воз-
 высите на небо къ предстоящей престо-
 лу божію, и помолитесь с' моима рѣчма го-
 ворѣти: О! преблагословенна мати, пре-
 славна Царице, Хрістіанска надеждо, вѣр-
 ныхъ прибѣжище, бездно милоспи, поми-
 луй насъ пучино свашаго смиренія, научи
 насъ ревнswати швоему смиренію; небес-
 ная рѣко свяности, освяти наша души!
 Къ тебѣ прибѣгаемъ, къ тебѣ припада-
 емъ; знамо, да смо прогнѣвали сына шво-
 га на свакій часъ согрѣшаваючи. Но те-
 бѣ, безгрѣшной матери припадамо съ по-
 каеніемъ, умоли его за насъ и васъ народъ
 Хрістіанскій, кои православно вѣрую у
 свяшу троицу; умоли его, да покрѣ цер-
 ковь православу, покаяючи сваку луну
 гоненія подъ нозѣ ея и сокрушая враша
 адская къ каменю православнаго и каеולי-
 ческаго вѣроисповѣданія приразающаяся.
 О Царице небесная, мати свѣша истин-
 наго, просвѣщи очи ума нашего, да може-
 мо чисто видѣти пушѣ божіи заповѣдй,
 и по нему Хрістіанскими добродѣтелями
 ходити и по овомъ временомъ живому вѣч-
 ный преблаженный живошъ получиши у
 царству благаго Хріста, преблагословен-
 наго сына швоега, съ нимъ же благословен-
 на еси во вѣки вѣчныя конца неимущія, А-
 минь.

V.

ОРИГІНАЛНА ПОЕТИЧЕСКА
СОЧИНЕНІЯ.

(Продолженіе вид. I. ч. 1827. стр.)

9. Пѣснѣ,

Innocuos censura potest permittere lusus.

Martial.

I.

Вкусъ и мудросъ избрали су на сонни-
щу люди,Да имъ свѣшле, да їй воде крозъ све
магле блуди.Сочешаннымъ дамъ е созданъ и испреценъ
лѣпо;И закони: да се выше не посшупа
слѣпо.**У** чершози женскогъ пола вкуса виша сла-
ва,Мудросъ сѣди у горницамъ мужескіе
глава.То е, що бы мудросъ была удова безъ
вуса;Вкусъ шoliko безъ мудроси; преис-
пунѣнъ шруса!

Запо, Сербљин! чинише жене; жене! по-
слушѣ мужу.

Вкусѣ е пречий: Я женама перву но-
симѣ ружу.

II.

Ясамъ хшѣ Юговиће, хшѣ пѣши Янка,
Славу Сербски обновши с' спарине
юнака.

Али спруне, кадѣ се машинѣ до мое сам-
вике,

Вострепеѣу о любви; нѣжне звекну
лике.

Я пристроимѣ нове спруне, согласимѣ
самвику:

Начнемѣ Марка Кралѣвића, храброгѣ
вѣка дику,

Душанову величаши спанемѣ силу рубовѣ;

Но самвика возглашаше опешѣ само —
любовѣ.

Сѣ Богомѣ дакле вишезови! — — Кадѣ
самвика неће,

Я ѣу пѣши, што е мило, любви бра-
ши цвеће.

III.

Човекѣ терпи и подноси свакояке спраси;

Свагда маленѣ: с' гилномѣ дольомѣ, а
свагда безѣ власи.

Али има, (ко бы рек'о?) жизни магнове-
ня,

Гди самѣ незна, какова е человекѣ по-
коления.

Божјега? Боги сами сѣ неба слазаху,
Сѣ людма неке пробававши часе мило-
ваху.

Дуси живе половиномѣ, безѣ видимы уды;
Но мы сѣ душомѣ и са нѣломѣ пѣ-
вамо, люди.

Часи свени! да сечовекѣ свега добра лиши,
У вами су јоште предѣ нѣмѣ испо-
лдни миши;

Спогодишнѣ слаћуеши у едном' — ну
спруде;

Спогодишнѣмѣ прекосити падѣ вы-
сити груде;

Само лѣша, и сѣ овима нек' е мени здравѣ,
Земля ми е подножје, а небо возглавѣ.
Нек' с' у бездну безчувственну, ко мер-
зи, углуби;

То су часи, да не шаћемѣ, ваде чо-
векѣ — любви.

IV.

Нек' се Пиндарѣ по спремоме выси Ели-
кону,

Виргилѣй Музе снуби по Темпеа лону;

С' ипокрене нека пѣ Овидѣй спруе,

— Нек' воздусы ошѣ Пегаса сѣ Ораѣемѣ
зуе;

Нек' се рву досѣшливи с' еамомѣ пѣсно-
словцы,

Юродиви нек' се муче за спѣхѣ спѣхо-
шворцы.

Я.

Я, кадѣ шѣмѣ нѣ холмовы руйнолозны
www.libtool.com.cn гора,

Превыше самѣ, за окладу! Олимпій-
 ски двора.

Кадѣ се шалимѣ у дружеству Серски де-
 вояка,

Я судьбины руке вежемѣ; са мномѣ е
 неяка.

Наде цѣдимѣ душе влаге изѣ вѣнова гра-
 да,

Умѣ мой жали мечпанія Парнассид-
 ски чада.

А кадѣ люблю мою герлимѣ; благуемѣ на
 крылу,

Сву обымлѣмѣ превыспренны Емпуреа
 силу.

Нип' е нѣмѣ лучше пѣсанѣ пада б..говол-
 на,

Нип' вѣчнѣсти извѣснѣя, него мени,
 воля.

V.

—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—

VI.

VI.

Наше жене радо чую, да њй когодъ хвали;
То е право, и я чинимъ, рѣсно и у
шалы.

Нека внуше сва кадыла щасшљивы народа,
Све похвале сѣ гадишански до цонши-
ски вода.

Да су красне, к'о у кутру венерине кѣри,
Жизни нашеј, што праведнымъ —
Веледушне, као суце жишелнице Рима;
Чпеннонравне, духу нацемъ Аонней-
ска клима.

Да су вѣчне земљи сѣ небомъ и волшебне
спонке;

Храбра сердца, што найволе, као А-
мазонке

Сила њина на све люде, Ерихонске шру-
бе;

Само што е: вишатиѣ жениха — не
любе.

VII.

Тежко ономъ, ко не любви; и шемко, ко
люби:

Ал' најшеме, ко намъ любовь безъ
надежде снуби.

Разумъ, мудросъ и нарави и чесъ ма-
ло важи;

Залюбљени! любовь данасъ само зла-
то шражи.

Да погибне и кромѣчно да се упропасни,
Ко е первый златъ и сребра возлюбѣ
сладши.

Злашо чини сроднымъ вражде, браћа да
 се даве;
 Радъа войне, и державамъ окернява
 главе,
 Сребролюбцемъ рве покой, да скрежећу с'
 зубы,
 И ошъ свегъ зла шшо е найгоре — на-
 дежду, ко любви.

VIII.

Воззри окомъ высвѣтъ къ небу, горе се
 све любви.
 Поири къ аду, преисподный адъ се
 мило снуби.
 Чувствъ се шали на ливады, птица шпи-
 цу блажи;
 По дну вода рыба свога драголюбѣ
 спражи.
 Рѣка рѣну къ себи мамѣ, у путину вуче;
 Полѣ зове у планину, одзывъ рони
 клаче.
 И долина сообщава други свое сласши,
 Чрево земѣ любовью грѣе дубоке про-
 пасши.
 Нека дрова мѣлающе сѣ различные ошрова,
 Дальна другда и езера испш су пло-
 дова.
 Вбшаръ се къ доли присмикава, обурава
 моря,
 Завиресе у пещере, любви изнадъ го-
 ра.
 Сунце любви землю нашу, лучамъ ю цѣ-
 лива,

Сву благодаць чадам' землѣ изъ себе

низира :

И топлоша, огань и свѣтъ, све су онѣ
чи дарѣ,

Чимъ в' утробы землѣ, сваку сунце
жизань вари.

Нѣжна земля, ерь ю мѣсецѣ умиляшо гле-
ди,

Милае га и рада му мѣсечиномѣ блѣду.
Любовь е свуд' вчечашаѣна, сва природа
люби,

Силна свуда, као оуди Сатурнови
зуби;

Вѣчный законѣ и единый своѣ шварѣй мѣ-
ра,

Кои, како земаѣомѣ влада и небеса
дира :

Звѣзда звѣзды шумѣ сказуе, любко ли-
це врѣси;

Нип' е помниш' можно, шша су без-
любезни бѣси.

Свакомѣ дѣлу испочникѣ е всегда любовь
сама;

Всѣа любовь, лучше добро, зло е люб-
ве шма.

Сва вселенна любовомѣ дыше, пребыва у
пиру,

И Богѣ самый (любѣѣ' присно) быше
дае миру.

Ко подобно себи мерзи, бѣжи, мало важи,
Врагѣ е людскѣй, или друга ил' чши-
шеля шражи.

IX.

IX.

www.libtool.com.cn
 Васне пою древле свѣшло (да ли е уклесто?),
 Величаю злaшнoгѣ вѣка време као
 свѣшо;

Злaшнo време, гди с' пaспыры Бoзы сeл-
 сшвоваху,

Плоди землѣ пища людемѣ, вода пи-
 шье бяху;

Гди рогозомѣ польскій ходѣх' препоясанѣ
 жишель

Шуплѣ древо имахаше ил' вершепѣ в'
 обышель;

Благо ныно у здравію и миру спояше,
 И све среѣе преимѣство убожеству
 баше.

Тако басна изѣ сшарине — — — Нова
 ино каже;

Да чуемо — ша си име ишине при-
 лаже!

Данаске е свѣшло време, злaшнoгѣ вѣка
 дани,

Гди е злaшнo всемогуће, ниш' му се
 шшо брани.

— — — — —
 — — — — —
 — — — — —
 — — — — —

О! наши су, вѣра пѣсни, управѣ злaшни
 дани;

С' злaшнoмѣ свашнo превозмажу бога-
 шпога длани.

Онѣ исправля злaшнымѣ млaшнoмѣ, шшо
 е предѣ нымѣ Криво.

Сребренъ кош'о: честь е као павсе,
дневно пиво.

Шпа е душе благородство: онъ за що не
пиша;

Злашца броня и щипъ сребренъ, пакъ:
ешоши Тіша.

Мудростъ рѣдку, што брѣширь, вади 'з
злашногъ груза,
Не бы мень'о съ Минервиномъ и све. —;
деветъ Муза.

Да у вкосу превосходи Соломона пѣнье,
И малог' му перста каже споено ка-
менъ.

Пріятельство, сладка манна сердца цѣ-
ломудры,

Злашно руно прозябава у свакојой ку-
дри.

Злашно време, кадъ злашнїе за душу и
шѣло?

Любовъ стои на продаю;

Х.

Младенъ и Милое.

Младенъ.

Теб', Милое! све салеће младежъ, радъ пѣ-
сана;

Младежъ люби: умилятъ е гласъ тво-
га горшана.

Запѣвай намъ сладку пѣсанъ; радости о-
ногъ брака,

Кога просторъ їошъ разспавля едне
ноћи мрака;

Све те мисли, све надежде, предкупиене
сласти,

Ншто те двое уживати суица сь ну-
номъ власи.

Или намъ пой задовольство по дугомъ
разспанку,

Како негда сь Любомъ бяше Сибини-
нин — Янку.

Пой селянске жизни долю, любви древно
жилъ;

Или како подъ Родопомъ двѣ беру
омиа.

Снажи, шша су сперва были Сербски гора
вше;

Пой, ншто волишъ; само намъ пой:
на обещъ ли Миле!

Милое.

Я милуемъ всегда дѣсне, я милуемъ мла-
дежь;

Но любовь е цekoшлива, свой разби-
ра падежь:

Ту се оѣ хитростъ Пимда, шу дѣвница
лепа,

Ту припѣва, колик' очи паунова репа.
Скакъй бы радъ, да се цое жаръ ѣбгове
груди;

Овоме су явор — гусле, шомъ сви-
рѣлъ по ѣуди.

Еданъ ишше, да се пѣсна сѣнравомъ лю-
бе слаже;

Другъй, да му я погодимъ, шша ѣой
сердце каже.

Лю-

Любве Богу, за окладу! шу бы было заморѣ,
Нип' е посла тежегѣ им'о, однако е
Аморѣ.

Да ти поемѣ о любви, нѣой су Музе
благѣ;

Ал' избери онѣ пѣсана, што су те-
би драге.

Младель

Пой ми любовь изѣ Призрена, пошасеногѣ
пира,

Лобзанія Любосаве кодѣ свога паспы-
ра.

Пой, како с' е омилила Милица Ненаду,
Оставивша везенѣ поясѣ подѣ липомѣ
у ладу.

Но не; шо е давно было, повѣстѣ сада
мершва;

А любви нашей жива подобае жер-
шва.

Пой, коя е среѣна оногѣ, кои любленѣ лю-
би;

Югунашый, како дане у дустошны гу-
би:

Како любовь, кудгодѣ иде, преобража
цвари,

Што се любви, све загерля, за друго
немари

Пой шайнства, чег-нибудѣ завѣша люб-
нога,

Оѣмѣ мога, садѣ избери, или во-
лишѣ швога.

Ми-

Милос.

Обећ'о самъ, залюблени! пѣсню самъ вамъ
www.libtool.com.cn дужанъ;

Човекъ ничій, свога слова валя да с,
 сужанъ.

А бы пѣв'о оно време, искони у свету,
 Што возрасшу свакомъ свою разакры-
 ва мету;

Ног' осећа најшће и спадо и древо,
 Источници по горами, шамно, зе-
 млъ чрево.

Време мило, мог' достойни гананія дани!
 Да васъ пасшырь у долины, ппичица
 на граы,

Да васъ шежанъ сѣ ныве свое восклица-
 юћ хвали,

Екъ одзыва славослови по всемірной
 дальи!

Кадъ свещенный оганъ нашу ушробу
 подиће,

Сердце дошле безприспрасшно, двой-
 но желй бытѣ;

Сва природа измѣнисе, онемиле люди,
 Душа сама — но не дуго — по пу-
 сшыньи блуди:

И све тражи и све пита, вѣре не имаде;
 Све ѿй смеша, све е мало, едно ѿй
 се краде.

Но внезапно кадъ овако сѣшуюћ' разбира-
 давни суди недвижме судбине суміра.
 Внезапу ѿй другъ предстане у ошличной
 ризы,

Кога исшомъ спазомъ воде подобни
 подвижи,

Двоуміе све изчезне, истинни су шрази:

Съ овомъ зоромъ шма престане, лю-

ди нису врази,

Так' у оно овешо юшро, юшро нове жиз-

ни,

Кадъ се сресмо, мила Видо! едногъ

духа близни,

Мой е жребій дивно рѣшенъ среће овогъ

свѣта,

Године ми изъ весана наспале и лѣта.

Однако су очи швое мен' сердце урекле,

И све сврасши могъ существа за по-

бомъ попекле;

Мени другій воздухъ дыше, друго сунце

свѣта,

Други ноће прозваю сладке часе

пѣли.

Свудъ се юность, свудъ красота, свудъ

веселость каже,

Све щасію моме нову опраду при-

лаже.

Спадо веће возиграва мени исподъ гора,

Нѣва око паспырскаго разбошѣва

двора;

Долина ми нову любкостъ юшромъ дае

росна,

Нову сладость съ ладомъ своимъ дре-

ва плодоносна;

Сунце съ неба, мѣсецъ, земля и све міра

швари,

Рекао бы, да су дужни чувствамъ

моимъ дари.

Кудѣ погледамъ, свакій холмишъ ружу про-
www.libtool.com.cn зябава,

Кудгодъ спупимъ, сѣ любичицомъ ме-
 ша ми се права.

Мисли мое кудѣ с' обраше, сретая бла-
 женство,

Сни на одру зашрашнѣ славе пред-
 празденство.

Пакѣ кадѣ свега шого узрокѣ, што е све
 зазд'о,

Тебе помнимъ, души моеи, возаю-
 бленна Видо!

Среѣа, велимъ, у слободы човека почива,

А слобода у оспену разумное жива

Присущствія швога на ме сила е шолка,

Ко машери свега земли сунце, неба
 дика.

Како холми у данице взираваю жару,

Тако у швогѣ я погледа возсіявамъ
 дару.

Смѣхъ на лицу и прїязанъ свега шпрука
 швога.

Нешлѣнна е, до дна сердца, пажипъ
 ока мога;

Гледѣши те, я ушапамъ у пламенно море,

Ко што шрепше, каде сунце облы-
 спава боре.

Уху моме словеса су оно швоиѣ успа,

Безѣ шша б' мени земля была сва глу-
 ха и пуща;

Што су небу ясне звѣзде, нѣвы злаци-
 ни класи;

То бесѣде слуху моме любки швои гла-
 си.

Духа швога благовонномъ уханію нема,
 Ни шшо гора, ни долина, ни шшо
 полъ спрема,

Подобни му ошровъ нема уханіемъ цвѣта;
 Дивный сосшавъ приспастіямъ воз-
 мужавши лѣта!

Лобзанія уста швой превосходе млека,
 Превосходе грозда сладость, росу
 златногъ вѣка;

Горшану мом' мед' и саша нису шакве сла-
 сти,

Слађи нїе нѣжный покой, него шихе
 спрасши.

Твоя Видо! обаятія, Видо! швое лоно,
 Твое благо, сердцу моме сердце кадъ
 е склонно;

Я самъ вышшій ошъ царева, я презиремъ
 вѣнде;

Я уживамъ спада мога пасући пер-
 венде,

И будући тайно неко чувствво мени наже,
 Како шшо се Богъ съ природомъ у
 спвараню слаже,

Тако да е, вселюбезна! и у нашей власпи,
 Само суце создашелство чрезъ любо-
 ви сласти:

Мысмо доста едно другомъ, доста за по-
 шомство,

У нами сва сокровица, шу наше ла-
 комство;

Свако наше внушеніе, свакій подвигъ шѣла,
 Дволична су душе наше едносуцне
 дѣла.

Мы другъ друга мановеня спарамосе блас-
www.libtool.com.cn сти,

Угаѣати себ' взаимно и сердцемъ и с'
 успы;

Нека пече, нек' пропече такве жизни рѣка,
 О мы ѿемо, гдигодъ буде, живиши
 до вѣка.

(Продолженіе слѣдую)

1. Ютро.

Равномъ на полю о! како е лепо
 Раноме сунцу на сусрешъ у лепо,

Докле ѿошпѣ правица

Неказуе лица,

Сташи, збогъ росе:

Докле Фебъ ѿошпѣ нѣ жестокій Ауроре

Сузе са веселы лиша младе горе,

Кое збогъ цефала *)

Она проливала

Ошр'о напрасно

У сну када шамца ноћ и шишины

Съ одержомъ маглу црномъ сву поплѣни:

Фебъ подиже главу,

Небеса се плаву

Звезде све клону.

Попокъ, кои при шихой ноћи жубори,

Мишиномъ пробуѣнъ крозъ поля говори

Радостанъ, на мою

Садъ ѿе доћи воду

Фебъ да с' огледи!

*) По баснословію любезникъ Ауруре.

Воѣке на верху брега посаѣене,
 Съ пурпурномъ главомъ дичу околине,
 Докъ друге изъ дола
 Мрачне, безъ покоя
 Главе пропиню.

Съ любкомъ шева песмомъ на лаки лепи
 У небо крыли; да с' предъ нама свепли!
 Тада изъ пурпуре
 Фебъ се указуе
 На орїзоншу. —

Овдѣ самъ на полю, ошче свеплосши!
 Съ руменымъ лицемъ гледамъ сайносши.
 Данъ свудъ око мене, —
 Све пунишъ спворене
 Отвари веселѣмъ.

Цѣлога, Творче великій! естесшва
 Твое свеплосши Фебъ е мала искра:
 Само шпо си дун'о,
 Веѣъ е нарастѣо
 Лампадомъ свѣща.

Мрачне ше землѣ о Творче! славише,
 Да е Фебъ спворенъ, све се радодаше;
 Ерь е у храму
 Духовима дану
 Олшаръ горетѣй.

Раѣа се шеби, о Творче! на славу,
 Слави ш' и кадъ свою обара главу;
 Но я ше о Боже!
 Много славимъ выше,
 Ерь ме духъ живи!

2. Суешно, земно е све!

Торжественно засвешли намъ текъ отъ
 воспока сунце,
 Веѣъ бѣжи, — зрака нема, шама по
 земъи влада.
 Съ брега о! кадъ бы могао повыннуши
 мудросни речи,
 Землѣ у све ясно: „суешно земно е све.“
 Живимо — еда безъ конца радостъ сва са-
 мо потешакъ
 Има? чинишъ волю — гробъ, судъ ли
 не чека на насъ?
 Како? на вѣкъ ѣе ли даво зора румени-
 ши небо?
 Криспаловидно заръ свагда пошоды
 шеку? —
 Руке красота вене, спваръ своѣй свана,
 Вишъ! спремисе цѣли,
 Спвари шеку к' цѣли купно са спвар-
 ма и мы, *)
 Ярославъ за време, на вѣкъ ниши свирѣпе
 ширяна силе
 Правый нѣи мужъ презире, ширяна
 гордо гледи. **)
 Помысли, благо на гамилу кои слажешъ
 о! сребролюбче,
 Рекши: „ошъ данасъ немамъ шрпници
 нужду и гладъ!“

*) Mista senum ac juvenum densantur funera,
 Hor.

**) Iustum ex tenacem propositi virum
 Non civium ardor prava inhibentium,
 No vultus instantis Tyranni
 Mente quatit solida, Hor.

Помысли, коме бѣлы ѿишѣ цвѣта на обра-
зы ружа,

Помысли ову на рѣчь, суешно земно
е све!

Ишнешѣ ли роде примѣрѣ? иди цвѣтемѣ
на богато полѣ,

Многе цвѣта спруке, ливаде красе,
шуме. —

Цвѣте, красота нывам' пада, жите са
кореномѣ пруну,

Оспаю поля гола, шравку на земли
желишѣ. —

Човекѣ слично спворенымѣ спварма под-
лежи премѣны,

Тамный и земная сва грозна у гробѣ
вуче смершь.

Правой сходно совѣсти човече живи на
земли,

Слаба е Парке *) цѣлогѣ скрупиши
шебе рука.

Залуд' време непробавляй, шражи спасенія
души,

Живи законно; спижа душа праведна
покой! —

В. Ч.

*) Парке, по баснословию древны, при се-
стре, кое су животи човечїи начинае, проду-
живае и прекидае.

Худа Сербкиња.

Слушао самъ ономадне (да Богъ не услыши,
Да услышав' клеветницу языка не ли-
ши!)

Слушао самъ, о Сербкињ! вами болѣ мы-
сли!

Злорѣчиву, која намъ се зло у родѣ
нашѣ числи.

Казаћу Вамъ, опшровници да се име знаде,

Зове вамъ се — — — не, нек' чесни
спѣха мог' немаде.

Дѣвојка е, дѣвсповала да Богъ да до
вѣка!

Ни безъ онегъ на што хули, не бы-
ло јој лѣка!

Мерзи Серблѣ и што е годъ шом' имену
славно,

Ошвраћа се сердцемъ опѣ насѣ и кле-
вете јавно.

Нѣой су ши обичаи (има злы навада)

Чакъ опѣ лужке сви скаредни до по-
повски брада;

Нейма чина, нейма пола, нейма ни воз-
распа,

Коме она сгребла не би приспа едни
краспа.

Начини су наши груби, сурови намъ нрави;

Крупанъ языкъ, кога собори, оће да
г' удави.

Она воли инороднымъ, рода се свогъ спы-
ди,

И да може, свукла бы се, сва їей ко-
жа бриди.

Кадъ пролази, сѣ рамена насѣ привовра-
то гледи,

Кадъ поздравля, само зашто, да кога
увреди.

Сви убори, сва обуѣа, што е женски ри-
за,

Нейма цѣне развѣ шудѣ, развѣ изѣ
Париза!

Ко бы рек'о? Радо чиша и изѣ наши књига,

Да пригари, у чемъ може, знакъ
своега жига;

Тражи навлаш' у свачему найруднѣю спра-
ну,

Да е чисто као сунце, нашла бы му
ману.

Све нек' иде; али ево мое, люте шуге,

Што ни цѣне нису сѣ миромъ ошѣ
нѣзине руге!

Да су вкусе, као суцѣй Пјемонтскій
www.libtool.com.cn смерчакъ,

Она б' рекла, П'вацѣ Сербинѣ да е
 бѣдний чверчакъ.

Чверчала їой, да е ножа, мешала око главе,
 Ньой и бабы, шпо їой носи очаране
 праве.

Не слушајте цѣломудре кленуву Сербске
 дѣве!

Кукодь валя изѣ пшенице чисне да
 се плѣве.

Вы, кое спе безѣ Сербина, в'о безѣ лица
 ружа,

И шекѣ Сербла щаспливиши све ж
 лише мужа,

Вы ћеше се радовати, уживати слясти,
 Имаюћи свогѣ супруга, будући у вла
 сти,

И любви милый залогѣ, гератиши свогѣ
 сына,

Докѣ жениха она чека јошѣ изѣ Не
 додѣина! ***

О Д А

НА НОВОЕ ЛѢТО,

ПРЕЧЕСТНѢЙШЕМУ ГОСПОДИНУ

ГЕРАСИМУ ЗЕЛИЧЬ,

Свято - Успенскія Обышли Крупы въ
Далмаціи Архімандрішу, бывшему же
Генералъ - Вікарію Великому Право-
славныхъ Воспочнаго Вѣроисповѣ-
данія Церквей во Далмаціи и
Бокки Кошарской,

Истинному Рода Ревнителю,
въ знакъ нелицемѣрнаго почитанія и вѣчнаго памятія
посвященна

ВЛАДИСЛАВОМЪ ЧИКОПЪ,
Венгерскихъ правъ Слышашелемъ,

**Ушрудіосамъ се ушрудіо плешуѣи вѣину вѣицѣ и
и !ощіѣ се нисамъ плешени додериуо.**

Прокла Патріярха Константінополска.

Мужу варвѣше пой, се! еѹміамъ горитѣ,
 Жершвы се! приносятѣ щедру меденашу
 Юніи Далмаше, милыхъ
 Се! оспавашѣ пуспынь и

Въ грады Нѹмѹ и Панѣ грядущѣ, согла-
 сяшѣ и
 Пѣсни людсшѣ лѹры: Живи Меценаше
 Первый во Хеликонѣ намѣ
 Ведшій грады и веси. — Не

Когда сосцы ссуце Сербскія забудешѣ
 Дѣшя имене Ти. — Свящыя Музы си
 Луги бѣжашѣ пекущи
 Вѣнцы столповѣ пропеевѣ же

Зданныхъ вѣ сердцахъ жишѣль красишѣ.
 Словимѣ: Во вѣкѣ
 Живи вѣ Рода лихвы. — Имамы сошныя
 Добродѣтели роды;
 Щасшливѣ зане Тобою всякѣ!

Сиріи богашу се! подобно вѣ жилище
 Музѣ спремятѣся свяшыхъ, Музы забвен-
 ны подѣ
 Крилѣ Твои Пастырю!
 Вый прогнашѣ весело молѣ
 Вѣ

Въ сѣирѣ своихъ движущѣ *) Ужъ любому-
www.libtool.com.cn дрецѣ во
 Древлѣ мѣстѣ сѣдя, щедрошѣ, желаемомѣ,
 Простираяй на каждую
 Рамо страну лѣстѣ въ Родѣ **)

Наукѣ завянупы се! Велебытская
 Цѣвшы чада берушѣ, духѣ и умѣ имиже
 Святѣй вѣрная спези
 Красяшѣ. ***) Хвалы согласяшѣ
 сваякѣ

Жаромѣ грудей ошецѣ зажженѣ и мапи Ти;
 Яко отпроковѣ ихѣ столпы дѣлаеши
 Своей земли полезны:
 Лѣшовѣ многа сполѣвша

Цѣлѣ Меценатѣ! да новое живеша. —
 Мужу варвѣше пой, сродному сроднаго
 Мужу хвалы словиши
 Лѣшѣ естѣ племени племени.

*) — — — despectaque Musae
 Colla levant, opibusque fluens et pauper eodem
 Nititur ad fructum studio.

Cl. Claudianus.

**) Denn (nach seiner Philosophie) setzt ein weiser Mensch
 sich zuerst in seinem mittelpuncte so wagerecht, als
 immer möglich fest, und sorgt — für sich selbst. Dan
 zieht er einen Kreis mit fühlender Suneigung und
 wohlthätiger Wirksamkeit um sich her, schießt seine
 Strahlen gegen alle Punkte dieses Kreises aus, und
 macht, so viel an ihm ist, alles glücklich, was er er-
 reichen kann. Wieland.

**) Hinc priscae redeunt artes, felicibus inde In-
 geniis aperitur iter. Cl. Claudianus.

Мужу варвіше пой, знаному Венгріи
Въ земляхъ чувену всѣхъ, *) аще и нищъ
еси! —

Пою *Имя*, воспою
Присноже Велебышскаго

Во вѣкѣ Рода *Гордость*. — Прежде едины изъ
Бездны глухъ пошечешъ съ Евромъ Ношъ,
вѣ займѣ же
Солнцу приидешъ опѣ луны
Небесъ свѣщило: нежели

Когда спану съ дѣлы Имя Ти величашъ!
Мужу варвіше пой, аще и нищъ еси,
Смерши Славо! невѣдай
Живи лѣща на многая!!! **)

*) Всегда воспоминаемый Пречестнѣйшій Г. Ар-
химандритъ Зелчъ дважды благословенія ра-
ди Церквей Далматійскихъ въ Россію путе-
шествовалъ, шелъ же есмь во Францію, Тур-
цію, и многи нмы предѣламъ ревнуя Роду своимъ
повоюду, якоже изъ житія его, собственнымъ
трудоу изложеннаго узрѣти можно есмь.

**) Serus in coelum redeas diuque
Laetus intersis populo.

Horatius.

VI.

Разговор између два Србљина.

Р о д о л ю б.

О красны времена, што доживи смо! Куд се год окренеш, видиш младе лепи умова Срблѣ, гди се све еднако шруде, да већу свеплоси међу Србски род простру: видиш, како по туђимѣ башчама, као шрудолюбиве пчеле лепо за свой род цвеће беру, и у Србску нову јошшѣ сасвим и непрекотану башчу пресађују!

Самолуб. Празан е шо разговор. Да пита е недоспало роду Србском и досад? Та ош нано е Србаля, било е свагда и књи҃га Србски. По мојој памени јошш садашњѣх списатељѣх Србски нису ни близу о-ни стари, кои су тако, писали, да ѣи не могао сваки, и најпростѣи Србљин разумеш: садашнѣг пак списатеља разуме и онај, кои ни буквазба не зна.

Род. Та шо и еш намеренје списатељво, да га сваки разуме. На шо треба и мы да пежимо; ер не зовесе буди кои народ зато просвештен, што су единствени у нѣму люди, и шо по већој час-

ши

ни у шућем езику научени, него што е већа поне част, и што се ума, и што се срца шиче изображена, па мисли свое своим езиком другима манѣ изображенѣма сообщава. Език е, као што ваљда знаш, общешелно орудіе наши понятія и чувствованія, кое онда шопрв свое опредѣленіе сасвим получава, кад понятія и чувствованія свагда онако изражава, као што дух изискуе. Дакле каква би полза била ош езыка, да га само гдиком разумеду? а знаш добро, да са изображеніем езыка и изображеніе душевно сваког народа заедно спупа.

Сам. Добро раде садашњи списатељи, што кнѣге целе на наш езык преводе, али на што нам она единспвена парченѣ, единспвене мисли без сваке свеже, кое у лѣшопис (као што чуем) спавляю?

Род. И шо треба да буде. Сам е Грчки мудрец, (осим други) Сократ шо чинію, говорећи: „и сокровища, коя су мудреци у своим писаніјма после себе оставили, ошворам, и у дружшву с моим пріятельма препресам. што е добро избирамо, и за велики добитак држитмо, ако едан другоме у чем помоћи можемо.

Сам. Дакле, што се езыка шиче, кад се може езык канав изображеним назвати?

Род. Ово су, (колико я знам) изображеног езыка свойства: богатство, сила, ясност, окрешносц, благогласіе. Богат може биши езык прво речма, коима се чув-

спивени предметни означавају, а друго душевним гледишма (Имѳазинген) и умним по-
нятіјма. Силу дае езику првоначално зна-
ченје речи и определѣно употребленје шм
значенја; после грамашически врой (осо-
бито слаганје речи); а наипосле каракте-
ристическа сила народа и нѣгови ориги-
нални списашеля. Окренѣносѣ се соспом
у шом, да се ред речи а саме речи могу раз-
личито окренати. У овом е наш език среѣ-
нји ом многи други. А шмо се благогласїя
инче, шмо вальда знаш, шма е.

Сам. То е све у Славеносербском езику.

Ред. Редки су езици, кои сва ова свой-
ства имаю.

Сам. Славеносербски е език много чис-
нји ом овог, коим сад пишу; ер се све
вѣшма и славенском приближуе, као дѣше
к' мапери.

Ред. Редно е дїалекш какав сасвим чист:
а наш е език, као шмо вальда знаш, ом
Славенског постао, дакле е дїалекш. „Ом
свїю садашњи Славенски дїалекша нїе ни
едан сасвим чист, рече ономад едан учен
човек. Него шмо више дїалекша има, из
кои се какав език прави, и у сввршенство
доводи; пришом шмо се ранїе и са више
спирана почне о нѣму радити; шмо ће се
болѣ шай език изобразити. Нашем е Срб-
ском езику маши Славенски, као и Поль-
ском, Чехском, Руском и ш. д. дакле се
и ом корена свог, Славенског езина, и ом
ови,

ови, у колико својство шћегово допушта, може слободно помагати.

Сам. То не разумем: само кажем, да би се я волю с шарог начина у писаню нашем држали; ер садашњи е непослоян.

Род. То мора биши. Дакле и Немци да су се до данас све еднако овог Гошшпеда држали? Намешно говориш. А я би желю, да нико ош наши способни Србаля ни прилишта без свои о езику Србском примбчнїя, на свет не изда.

Сам. Па над ће биши штоје край? кад ће се моћи рећи, сад е у лишерашури Србской класическа епоха.

Род. То се сад не може казати, Знам истина, да су сви изображени народи, кое досад познаемо, само одну класическу епоху у лишерашури имали: али при све еднако напредуюћем, непресбчном, и вообще распространбном просвешченїю же и мора сваки изображени народ више класически епоха езика и лишерашуре доживиши.

Сам. Немой, молиш же у дубльину ити, ер ме шано све већма забунюеш, да наипосле не знам, о чем смо почели говориши; кажи ми само, зашто ни шано браниш ово садашнїй писанїй?

Род. Зар си шано далеко у књижесшву србском дошао, да бонш и што не знаш, о чем су већ школики люди с основанїяма, ясно и публично говорили и писали?

Сам. Нїе ме шо ни мало интересирало.

Род. Да шпа ше може веїма интересираши, него добро свога рода, шо єспї, напредоваїѣ у просвєщєнїю?

Сам. Дакле ко є среїнїи, ми, или ком су пре нас живили?

Род. Ми смо среїнїи, а оп нас ће їоїшп среїнїи биши наши потомци, ер ће їоїшп више истина и више лепи спвари на свом єзику чишати, па после на свой живош пренашати.

Сам. Они су били много задовольнїи оп нас, ако и нису шoliko знали, колико ми.

Род. Право є задовольство сен оп сєна, кои сє истина до нужде може измалати, али га нишко досад нїе видїо.

Сам. Дай ши мени само доспа блага, па ћеш видиши, хоїу ли биши задовольнїи, него сад?

Род. Две су спвари човеку пошайно, неко бремене, много имати, и нишпа не имати. Ти, хвала Богу, шпогод имаш: умали само пивоя пожеланїя, па ћеш онда їоїшп више имати.

Сам. Нек сам я само жив, а за књижєство ми нїе брига.

Род. Жив? а шпа є шо живиши.

Сам. Дисаши, раниши сє, одеваши сє, с прїяшєлїма сє веселиши.

Род. Живош сє не соспош само у шом; него да радимо, да силє наше шблесне и душевне на оно, на шпо су дане, упо-
пре-

требљавамо, и тако да све у веће совершенство долазимо; ер не велимо за оног, да је најдуже живио, који је највише година избројо, него који је живио свој највећма осећіо, силама и способношћма својима највише добра учиніо. Гдикои се у осамдесетой години сарани, а умрео је шаки, како се родио.

Сам. А зашто пи наши списашельи сами шпогод не сасшаве, него само преводе?

Род. То су, човече, и други народи чинили: ер да какав народ или у художеству или у науци каквой оригинал може биши, шай се мора или рано зашто почешти изображаваши; или онда шопрв, кад је у художествама и наукама већ знашан напредак учиніо, мора познанство со изображением народима чиниши.

Сам. Тек су вообще садашњи списашельи наши млади люди: па како ћемо ићи за њима.

Род. Мудрост је седица наша, а не седица мудрости. Иду ли они добрим путем, што иди за њима, ако су и млади. А они и не спраже, да овако остане, као што је сад наше књижевство: него раде, да по времену постојано станѣ добіе, да се по времену нашим езиком буди какав предмет израдиши може; біо после шай наш език ма који речи, Славенски, или други пун. Зашто су новіи гдикои народи, особито прави мислешельи међу њима (као
Ен-

Енглези, Немци, Французи) стваре у свачем вообшће, што философическом Теоріом и правом наученосту именуемо, далеко превозишци? зашто мислим, што су се све еднако о том само бавили, а не што или е език на то ипак био склонљивији, него на репорско краснорѣчје, у коме чини ми се, да никада Грке и Римљане нећеду спити. — Приштом, врло е дугачак, узан, нераван и пуц шрња пуц онај, који се до оне висине просвешћенія долази, на којој други просвешћени, срећни народи већ спое: па ако га не ће нико почешти крчиши; то над ће се шамо доћи. Камо срећа, да е оваки младића (не велим даљ) само пре педесет година на овом пушту било, видіо би, гди би данас били! До сад би већ Србљини и за Лођику и за Машемашику знао, а не би му ни мешафизически — предмети спранни били. Ср не би само младићи по својој памешти писали, него би се као и сад, на криптику способни спараца обзирали, који и по самој својој природи не могу оћунаши, да, што им се добро не види, не поправе. И тако би се у књижесиву далъ дошло.

Сам. Дакле велиш, ми смо се у литерашури штогод у напредак помакли?

Род. Зар ти не осећаш?

Сам. Ја не осећам; шта више, мени се чини да идемо напруг.

Род. То веруем, да ти се чини. Већу часи човеческог рода можемо слободно на

две

две класе разделиши: една никад не дође до истине, ер никад довољно не мисли; а друга често да леко опшнѣ опише, ер у свачем опшећ много копка: ши се броиш међу прве.

Сам. Како шо можеш рећи, кад сам се и я учіо?

Род. Еси се учіо, ал се ниси научіо.

Сам. Я мислим, да е шо доста зе човека, да ником зла не чини.

Род. Човек е суштественим дарованіама и силама природним на шо определѣн, да не живи само за себе, него и за друге; да за цели свой век и словом и делом човек буде; да што више може к човечесству приноси, и себе достојним овога членом буди у каквом спанію покаже.

Сам. Што е мое, шо чиним, у шуће се не мешам.

Род. А зар не пвое, радоваши се о напредку Србског књижесства?

Сам. То не разумем.

Род. Но, шако ми кажи: сад знам, зашто волиш спари начин писаня, а на овај садашњи мрзиш: што ми шако ниси шаки с почетка казао, ше не би всуе шолко речи просидао.

VII.

Преводъ съ Нѣмачкогъ.

1. Дешина любовь и тайна добротворность.

Нѣкій младий, именемъ Робертъ, сидѣлъ на берегу кодъ мора у Марзелю, чекать когагодъ, кои бы ошъ нѣга лаѣу на свою службу подѣ нанъ узео. Найпослѣ уѣ еданъ са свимъ непознашъ човекъ у ню постоя мало у нѣой, па таки, будѣи да Роберта за господара ошъ пѣ нѣо джао, хшеде е оспавиши и рекне овоме: невидимъ господара, ошъ ове лаѣе, морамъ другу спражиши. Лаѣа е, ошговори младий, моя, имате ли волю изванъ приспаништа иѣи? Немамъ, ошговори странацъ; юштѣ еданъ самъ, па ѣе се и смркнуши; зато бы се радъ по приспаништу само горе доле попровозати, да бы се овимъ лѣпымъ и здравымъ вечеромъ ползовао. Него не знамъ, по свой швојой виѣщности не бы рекао, да си лаѣаръ. То и нисамъ, ошговори Робертъ; тай занашъ я само недѣльомъ и праздникомъ радимъ, да шшогодь новца заслужимъ. — Шша! па си веѣъ у шымъ годинама сребролю-

бродлюбивъ! по нѣ за твое године и садъ
 си са свимъ другій у моимъ очима, нег-
 што си пре бмо. — Ахъ, мой господине!
 да Вы знаете, зашто я тако яко за нов-
 цемъ пешимъ, не бы заиста мою неволю
 юшшъ со тымъ умножавали, што ми та-
 ко неблагогороданъ наракшеръ приписуе-
 те. — Може быши, да самъ ши неправо учи-
 ню, али се ниси о шоме болъ изясню.
 Айде, да се описнемо, па ми онда при-
 повѣди швою исторію. Непознашый се
 посади. Садъ ми, вели нази, каква ши е
 то неволя? Любопытство си врло у ме-
 ни раздражію и учиню си ме къ участію
 склонимъ. — Имамъ ошца, кои е зароб-
 лѣнъ, а я га не могу да избавимъ. Онъ
 е овдѣ у Вароши шржію, и нѣкій малый
 капиталъ спекао, за кои е послѣ едно
 участіе пловеће у Смърнулаће купію. Самъ
 се хпедѣ за промену шовара постарати и
 нѣга избрати. Али шу лажу еданъ мор-
 скій разбойникъ опме и у Тешуанъ оше-
 ра, гди садъ кунавный мой ошадъ са ое-
 талимъ людствомъ у робствѣ живи. Две
 намъ пляде палира преба, да га искупи-
 мо. Онъ се пакъ, да оно шрговинско
 предпріятіе врло знашнымъ учини, пай-
 пре са свимъ быю испрошію, и тако намъ
 много юшшъ до те суме недоспае. И ма-
 ши ми и сѣсшра данъ ноѣ раде, а и я
 кодъ мога господара (едногъ ювелира) шо
 исто чинимъ; недѣльомъ пакъ и празд-
 никомъ, овако се, нао што видите, по-
 мажемъ.

нашемъ. У дивовиу смо се нашемъ цакѣ
спегли, да врло мало пошребѣ имамѣ. Та-
ко намъ е и по едина едина мала соба сва
наша кућа. Сѣ почешка самъ и самъ хтео
у Тешуанъ ићи; хтео самъ окрѣе, кое
мой оцацъ носи, на себе приимиши и иб-
га шимъ избавиши. Но кадъ а већъ на-
ми, да що учинимъ; дознамо, незнамъ
како, моя мами. Она ме спане удбрав-
ли, да ошъ могъ плана нишпа не може
быти, и шаки свима капешанима ошъ ла-
ѣа, кое су у Деванше полазице, наручи,
да ме ни пошцо у лаѣу не прииме. — Па
добѣашъ ли какве вѣстѣи ошъ швогъ ош-
ца? знашъ ли, ко му е шамо господаръ,
и како се сѣ нѣмъ пошпуда? — Госпо-
даръ му е надзирашѣль надъ царскимъ
башчама; човечески се сѣ нѣмъ пошпуда и
не нише се ошъ нѣка више да ради, него
колико може. Али шекъ насъ нема кодъ
нѣга; не можемо га шѣшиши, ниши му
можемо шпогодо ошладшани; оцѣлѣнъ
е ошъ насъ, ошъ свое любезне супруге и
ошъ свое дѣце, кою е онъ свагда нѣжно
любѣо. Како му е име шамо? Нѣе промѣ-
нуо име свое; и шамо се Робертъ зове,
као шпо се и у Марзѣю звао. — Давле,
Робертъ — кодъ надзирашѣля царски баш-
чи? — Естѣ, Господине. — Несреѣа ме
е швоа яко шронула, него гледаюћи на
швое сердце, болюши среѣу смѣмъ проро-
чешновати и ошъ свѣгъ ши е сердца же-
лимъ, Радъ бы самъ се, докъ самъ у ова-

ко

но здоровѣ въздуху, са самимѣ собомѣ позабавиши. Немой ми дакле замериши, шпо ѣу садѣ мало побувати. Кадѣ се смрче, пришера Робертѣ лаѣу свою краю. Непознашый изыѣ изѣ лаѣе, шушне му у руку кесу сѣ новцы, и тако берзо рече де ошѣ нѣга, да му оваѣ ни благодарити нѣе могао. У кесы е было осамѣ дуплы Луидора и десетѣ талаира, сребромъ новаца. Овака издашность усели шомѣ младиѣу врло высоке мысли о нѣговомѣ благодѣшелю, но всуе га е желѣо ошѣ видити и благодарити му. Послѣ шестѣ недѣля иза овогѣ догаѣая седи ова бѣдна сѣмѣля, коя се све еднако шрудила, да нуждну суму допуни, за своимѣ сиромашкимѣ ручномѣ, ал' шекѣ наеданпушѣ доѣ Робертѣ старый, чистѣ обученѣ, па ѣй тако брѣне и нуждне водѣ аспала зашече. Неѣ свакѣй себи предшави, како су му се и жена и дѣца морали зачудити и обрадовати. Добрый Робертѣ падне имѣ на перси и спане изѣ свегѣ сердца благодарити за пѣдесетѣ луидора, при улазѣу у лаѣу нѣму данцы, за вошню и рану на лаѣи за нѣга плаѣену, за алыне и за друго, шпо му е чинѣно. Не зна веѣь, како ѣе му шолѣку любовь и ревность вратиши. Садѣ се сви на ново удиве и почну сгледаши. Мати найпослѣ прѣкине ѣно ѣушайѣ; мыслила е, да е све шѣо сѣмѣу учѣнѣо, па спане му приповѣдаши, како е онѣ шаки сѣ почешка нѣговогогѣ робѣща швр-

тврдо науміо бмо, да мѣсто ошца окове
 прійми и како га е онѣ погѣ задржала.
 „Шеснѣ илада ливрїй пребало намѣ е,
 рече, да ше искупимо. Мы смо текѣ нѣ-
 што преко половине скупили. Найвыше
 е онѣ своимѣ руками зарадіо. Онѣ ѣе бы-
 ши по свой прилицы добре прїятелѣ нашао,
 кои су га подпомогли.“ — Ошадѣ све ед-
 нако пуши и мысли, па текѣ на еданпушѣ
 скочи: „тыша си радїо, несрешниче?“
 рекне своимѣ сыну, „како ши могу за мое
 избавленїе благодарити, а да се о шомѣ
 не печалимѣ? Како бы ши то могао онѣ
 машере зашати, да ниси швою добродѣ-
 шель збогѣ шого изгубїо? Гди бы могао
 кой швоїй година младїѣ, а пришомѣ
 сынѣ едногѣ несрешногѣ човека, правед-
 нымѣ начиномѣ шолїко новаца наѣи, ко-
 лико ши е пребало? Грознида ме хвата,
 надѣ помыслимѣ, да ше е сыновля любовь
 злочинцемѣ могла учинити. Буди испи-
 нишѣ; ахѣ! охрабри ме по другїй пушѣ.
 Како бы я несрешанѣ человекѣ бмо, да си
 ши збогѣ мене швою честность изгубїо.
 „Буди, ошадѣ, спокоянѣ; нисамѣ я име
 честногѣ човека изгубїо; нисамѣ тако
 среѣанѣ, да ши могу за сведочиши, како
 ми е шо име драго. Немой мени, швое
 избавленїе приписивати; познаемѣ я до-
 бро нашегѣ благодѣшеля. Сеѣанѣ ли се,
 маши, оногѣ непознашогѣ човека, ко-
 ми е нѣкадѣ свою кесу сѣ новцы поклонїо?
 Онѣ е за све добро разабрао, шшо бы се
 годѣ

годъ опца мога пицало. Я га морамъ по-
спражиши и наби. Онъ те доћи и видиши
срећу, кою е своимъ благодѣянїямъ међу
нама прострео. „Послѣ приповѣди своимъ
опцу, што е знао, о томъ странномъ
и непознамомъ человеку, и шымъ га убла-
жи. Робертъ старый живи опецъ у обя-
щю миле свое фамїліе, нађе радостъ и
подпору. Слѣдствїе нѣгове шрудбености
превозишло е сву надежду. Послѣ нѣко-
лико година спече онъ опецъ лѣпо имѣ-
нїе. Дѣда нѣгова, кою е садъ већъ удо-
мїо, умножише и нѣму и нѣговой супру-
ги срећу. Они бы са свимъ срећни были,
да е сынъ благодѣшеля оногъ, кага е све
еднако спрашю, што е годъ выше могао,
и благодаренїя и желанїя нѣовы клонїю.
Найпослѣ га у одну недѣлю изюпра кодъ
приспанишща срећне, гди е непознамый
самъ одао. О хранишелю мой! Ово рекне,
и шаки као безъ сваке моћи падне на зе-
млю. Непознамый приступи одма къ нѣ-
му са сожаленїемъ и доведе га къ себи,
пакъ га за узрокъ шогъ нѣговогъ поступи-
ка запиша. „Шта, господине, залга не
познаеше? залсте за Роберта и за нѣго-
ву несрешну фамїлію заборавили, којой
сте шымъ, што сте їой опца опецъ да-
ли, живощъ поврашили? Ниси, брате,
погодїо оногъ, кога мыслишь. Я те не
познаемъ, а и ты мене, не вѣруемъ, да
познаешъ. Я самъ странъ человекъ и овдѣ
се шекъ нѣколико дана бавимъ. — То све
мо-

може быти; него се опомените само, да сте и пре неколико година овдѣ были. Сетишесе само оногѣ возаня по приспанишю, помыслише на оно учашье, кое сте у мојой несреѣи имали, и на оне вопросе, кое сте ми онда давали, да бы се о свачемѣ извѣстили, што бы годъ за избавленіе мога опѣа нужно было. О избавишело родишеля мога! за л' можешешо сѣ ума смешуши, да сте вы мою сву фамілію спасли, коя нишпа друго веѣма не вели, него да се сѣ вама лично позна? Испун'ше їой шу желю, одишете замномѣ и видишете люде, кой вама за свою среѣу благодаре. — — — Айдеше, молимѣ васѣ. — Та казао самѣ ши, човече, да се варамѣ. — Не варамѣ се я, господине! Обликѣ ми е вашѣ врло познашѣ, вы сте онай истый; па айдеше, — молимѣ васѣ! То говореша сѣпа га за руку и спаше силомѣ вуѣи. Меѣу шымѣ се силно людство оконы скупы. Садѣ почне овай непознашый озбыльскіимѣ и са свимѣ другимѣ гласомѣ говориши: знашѣ ли шпа, брате, не могу веѣъ выше прѣиши. Може быти, да самѣ наликѣ на онога и зато се варамѣ? добро се промысли, иди куѣи, па мало оппочини; нужданѣ ши е покой, као што ми се види! — О каква е шо свирѣпость! повыкне Робертѣ; а зашто ѣеете благодѣтельный мужу, вашимѣ упорствомѣ среѣу едне фаміліе да узнемирише, кою сте вы срепномѣ учинили? за л'шу я всеу предѣ

предъ вама. Клечаши? Зал' можеше тако быши недвижимъ, да онай данакъ, кои ми отъ шолкогъ времена за насъ чувамо, отъ себе одбадыте? А вы, браћо, кои сте око насъ, и кой се сердца овай пошупакъ морао коснуши, сложитесе са мноумъ и гледайте, да шворацъ мое среће иде замномъ и да самъ свое собственно дѣло своимъ очима види. — Те речи чувши овай непознати, помисли, неће ли га силомъ шамо онвути. Кадъ сви на нѣга найвыше мошрише, скупѣ онъ све свое силе, па наеданпушъ крозъ средъ гомила као спрела пролети; у едномъ га дакле магновению ока несшане. Непознатога овога благодѣтеля и данъ данашній не бы знали, да га ни су послѣ смерти нѣгова писма, издала. Међу овима се нађе ноша отъ 7500 ливрѣй, кои су на нѣкогъ господара у Кадиксѣ послани были. На ношы се шаки познало, да е већъ опредѣлена была, да се спали, и шако већъ нѣе выше нишпа значила; но изъ любопытства опешъ запишаю банкрѣ, на што су они новцы употреблѣни? Овай на то отговори: да е то по заповести первога Парламентскога Президента у Бордоу, Г. Карла отъ Секонда, Барона отъ Монте-скій; на искупленіе нѣкогъ Марзелянина Роберта, кои е као робъ у Тетуану живіо, назначене новце употребіо.

4.

2.

2. Несретна Росіанка *).

www.libtool.com.cn

Знаменитый нѣкій у Новогороду Ку-
пацѣ имадѣше одну едину Кшерь: и за-
то е тимѣ манѣ шпедіо и труда и прош-
ка ради приспойногѣ воспытанія нѣногѣ;
но и трудѣ и прошакѣ, нису суешно у-
потреблени были. Дѣвица ова, кадѣ е
прираспла, припѣжавала е сва она свой-
ства, коя мы данасѣ отѣ благоображе-
ногѣ женскогѣ лица изыскуемо; и преко
того ющѣ добро и непоковарено сердце. Нѣ
дакле чудо, што е ово дражестно Созда-
ніе наскоро много младіи людій очи на
себе привлекало, и што су гдикое маше-
ре, при взору нѣизиномѣ чувшвишелномѣ
жельомѣ на Любимце измежду сынава свои
помышлявале.

Садѣ, кадѣ е она шекѣ кѣ цѣвшу воз-
распа свогѣ приспѣбла; просиласу е два
Купца. И овде се онай обычный пригоди
случай; да пріятніи женихѣ не богашѣ,
а богашіи не пріятанѣ буде; да се овай
ко отцу а онай самой дѣвицы обрати и
да овай отѣ родишеля надежду, онай на-
противѣ отѣ дѣвице взаимну любовь по-
лучи. Кадѣ е Опацѣ у лицу любимца
свогѣ Кшери своіой будущегѣ Супруга
пред-

*) Stizzen von A. G. Meißner. Dreyzehnte und
Vierzehnte Sammlung. Dritte gänzlich umgearbeitete
Ausgabe Mannheim 1800 подѣ заглавіемъ „Un-
keusche, Mörderinn, Mordbrennerinn, und doch bloß
ein unglückliches Mädchen.“

предсхавляю, нїе ова ни молбе, ни раз-
лога, ни ласкаїя шпедила, родителя
свогѣ приволеша; да бы онѣ нѣбѣзину из-
борѣ своем предпосхавіо; но она е само
половину намѣренія свога постыгла. Онѣ
е свою надежде пуну кшьерѣ шако крѣп-
ко любію, да їой е напослѣдну рѣчма и
рукованьемѣ обрекао; нигда їой будущегѣ
супруга не намешаши; но напрошивѣ и
пришомѣ оспане и негли со строгостію;
да се и она свога любимца опрече. И на-
послѣдку дѣло ово сѣ шимѣ се оконча; да
зайсна обадва просіюца опѣіена буду.

Дѣвица ова Любезника свогѣ зайсна
опречесе; но кадѣ позднїе уразуме, да онѣ
не смахраюшїи на мниму нѣбѣзину спро-
госпѣ, онако истпо при своїой склонности
постоянѣ оспане; како годѣ шпо е и оп-
чинѣ любимацѣ себе на скоро ушѣшпи
знао, шо е оспала и у нѣой безѣ сумнѣ-
нїя їоцѣ искра спаре нѣжности. И коли-
ко е она позадуго времена повшорилелна
прошенїя нѣгова опѣацывала; шо е онѣ
подмышивѣ Надзирашелницу *) нѣбѣз-
ну опешѣ до шога дѣло привеспи умео;
да е она напослѣдку наново о нѣму себи
при-

*) Россіанкама обшчествую їоцѣ аки дѣцы у ко-
левкѣ Надзирашелницу давали; коя пошомѣ
чрезѣ цѣлый нѣнѣ живомѣ при нѣима оспане.
Као шпо у Омиру, Теренцію и прочима нала-
зимо, да су шакове дойкинѣ носле Надзирашел-
нице и прїателїце, до совершеногѣ возрасша и
далѣ бывале.

приповѣдаши дозволяла; и да е она на скоро опешъ нѣгова писма, а на послѣдну и посвѣщенія принимала.

Кадѣ е она овако еданпушъ съ нѣмие у любовномѣ разговорѣ, и кѣ шому зайсна невинномѣ разговорѣ сѣдила; дойдѣ спара ова Надзирашелница нѣизина шропуша нѣ нѣма у собу, и яви пришествіе на пушу бывшегѣ Родиселя дѣвице. У оваковомѣ ужасу, нѣе было другогѣ совѣша, развѣ любимца овогѣ шпо скорѣе у крешѣ прикрѣши, и нѣга многима перинама шпо е болѣ могущѣе покрѣши. Тако е дакле дочеканѣ ошацѣ. Овай се управо на крешѣ посади, ошпане по добромѣ времена шпо седѣши, и на послѣдку по дугомѣ нѣкомѣ приповѣданку, кое бы кшѣи нѣгова много радѣ неслушани желѣла была, безѣ да бы шпо примѣшю, изыде изѣ себе. Дѣвица ова абѣе ускори любимца свогѣ освободиши. Скоростъ ону, съ воіомѣ е ова перине сбацывала, свани себи лако предсавиши може; но едва шпо онай спрахѣ, кога е она чувствовала, кадѣ е нѣга мершва, и мершва сбогѣ прешупленія свѣга, примѣшила. Ибо е ошацѣ нѣзинѣ управо на главу несрешника овога сѣо быо. Съ посшоянствомѣ, кое бы се зайсна ироическа храбростъ нарѣши заслужавало, нѣе се овай послѣдній ни у самомѣ со смершю боренію манао; и буде угушенѣ. Таково е позорище было ужасно да и гошво смершно за бѣдну ову дѣвицу

ду. Све е ова употребла; да бы како
любезника овога у животѣ повратиши ма-
гла; обаче све все. А шпа нѣе садѣ сѣ
шрупомѣ чиниши? Садѣ спрогодишѣ роди-
нелю оцунуиши; судейскому испышанію,
негли и шамниці, и шѣлесной казни,
подвержена быши; о! како в ужасанѣ быо
овай за ню изгледѣ! Совѣщѣ напоследку
опаре нѣйзине Надзирашелнице допадне
іюй се. Служишелю опца нѣйзина мерзкій
и дупомѣ и шѣломѣ угурсузѣ, предаосе
на пишье; и пошребовало новаца. Нѣму
су хощѣли знаменишо награжденіе обѣща-
ши, ако бы онѣ шрупѣ овай опнео, и у
ближайшій каналѣ баціо. Любовь и болѣзнь
іюць су гдикоя прошивна возраженія шво-
рила; но напоследку нужда све надвлада.

Опиде дакле баба ова реченогѣ служи-
телья изнайши; но ужасанѣ е быо опѣвѣщѣ,
сѣ коимѣ се она дѣвицы овой поврати.
Ибо шекѣ шшо злодѣй овай уразуме, шпа
му извершиши надлежи; шо одма цѣло
недоумѣніе, у коме су се оба ова женска
лица находиши морала, промошри; буде
заиспа ко изнешенію шрупа овога склонѣ;
испязавало е обаче за награжденіе ове у-
слуге свое, да повелишелница нѣгова скош-
скимѣ пожеланіямѣ нѣговымѣ себе попу-
спи. Суешно е Надзирашелница новце
на новце нѣму обѣщавала; суешно е себе
саму ко удовлешворенію похощи нѣгове на-
мешала; суешно на поругашелна нѣгова
изсмѣяваня младѣу какову приобрѣсти

му себе обвезаномъ творила. Онъ оспане при свомъ пошканію, и она е прину-
 ждена была, вѣсть ову бѣдной дѣвицы
 принести.

Съ крайнимъ гнушеніемъ отбѣ-
 вица предложеніе ово. Призову самогъ
 служишеля; она му све, што е годъ отъ
 гошовой новаца имала, за награжденіе о-
 бѣща; обѣща му што вышше и само свое
 драго каменье, кое е (зане е Россіанна
 была) отъ велике цѣне было. Она се съ
 возможнѣйшимъ ошваженіемъ изясни; да
 у преднѣе нѣгово пожеланіе нигда соиз-
 волиши не буде. Обаче закованный овай
 злодѣй оспане при свомъ условію; и гро-
 зю е напослѣдку; кадъ му се оприцаніе
 дуго видяше, абіе Надлежашелству опи-
 ши, и све обявши.

Садъ, кадъ е ужасъ све вѣшый и ве-
 шый пошпая, юпро се приближавало; о-
 най пакъ злодѣй ко отходу зайспа себе
 преправляю; удали га Баба на нѣколико
 мѣнуша, и падне плачуца воспитанницы
 своіой на ногу. Представи їой величину
 и близкостъ бѣде. Легкостъ избавленія
 и молчаливый оспашокъ сугубогъ обеще-
 щенія. Опомене е на благодарностъ, ко-
 їомъ е одолжена, на шпранку коя їой аки
 подводницы неминуемо грози, и на изгу-
 бленіе собшвенногъ свогъ щасія и сва-
 ке опчине любви. Накрашко до пога
 е приведе, да бѣдна ова шваръ попусти;
 и шрепещуца, аки закалаемый агнецъ на
 она-

онаковий коракъ созволи; мѣсто кога бы позднѣ сугубу смерть избраши волела.

Трупъ потомъ буде опшениенъ. Нишко нѣ прѣчу слѣдующеѣ кура, кадъ е изобрѣшенъ быо, испиину судбу нѣгову. Обаче овай служитель у сляжанію сугубогъ шако важноѣ шайншва, могао е опсадъ у напредакъ свагда онолико новаца добыаши; колико е хотѣо, и башъ зашо све вѣшма вѣнопишю предаваосе. Кадъ е по испеченію нѣколико мѣсецы често сѣ опкрыштемъ шайне прѣшпши, све оно шшо е желіо, получавао, сѣдіо е еданпушъ као обычно у нѣкой корчми; и піо са содрузи свой дошле, докле се полу чувства лишю нѣе. У овакомъ положенію пытанъ буде опъ содруговъ своихъ, коима е вѣшь опдавна изобиліе нѣгово у новцы сумнишело видилосе, о причины умноженоѣ благоспѣяннѣ нѣговоѣ. Свакоѣ воспоминаннѣ о будущности садъ лишенъ, опговораше имъ овай изобиліемъ велехваленнѣ; и да бы имъ цѣстіе свое заиспа поняпнимъ учиніо и сваку ньову сумню опровергао, пошлѣ абіе едноѣ опъ служителя, кѣ кшѣри Господара свога, и да е позваши; да бы она абіе дошла, и двадесетъ рубли ньему принела.

Бѣдна ова дѣвица, незнаюшши другоѣ начина, како бы себи помощи могла, пошлѣ му заиспа поискане новце. Но овай безспыднѣ злодѣи не задоволспвуютъсе, шшо она сама нѣе дошла, пошлѣ їой

нов-

новце напругъ, искающъ; да бы му она собственноручно принесла. У непре-
 станно растушемъ недоумбнѣю надаласе
 Несрешница; добышь тѣе га уполиши; и
 запо усугуби поисканну сумму. Но башъ
 се шимъ чудовище ово вѣшма раздражи;
 и спане їой грозиши, да тѣе све оно,
 шшо годъ зна, отккрыши; ако бы му и
 далъ дойши оприцаласе. Суетно се до-
 никле ова сожалбнѣя досшойна дѣвица про-
 шивила; овай, за честь нѣбизину шако
 убиточный пушъ учинити. Стара она
 подволница, коя се онѣ дугогъ времена,
 сѣ слугомъ овымъ поразумевала, опешъ
 нападне на ню, и она опиде.

Кадъ у корчму спути; обаспе е овай
 безчувственный пѣяница сѣ гнуснѣйшими
 прерѣканѣяма; она му се благимъ началомъ
 извинявала; онѣ обаче не слушающъ на-
 зываю е блудницомъ и удари е. Ово по-
 нощенѣ, у толико лица присущствѣю,
 предъ очима последнѣ классе людѣй учи-
 нѣно, было е превѣшь велико, и превози-
 лазило е сва досадащѣя спраданѣя. Най-
 пре їой нѣнолико сѣза низъ образъ поше-
 ку; по томъ брже похиши на полѣ. Све-
 тѣа една излазетъой спояла е на пушу.
 Онѣ печали сва изванѣ тѣебе; счѣпа ову
 горящу, и запали, ни откога не усмошре-
 на при уходѣ деревено ово зданѣе. Вапра-
 абѣе све около себе поадавати начне; сува
 градѣа тѣане као сумпорѣ пламтити. Спра-
 та е поздно похишила. Свако угашива-
 нѣе

нѣ было е суетно. Корчма изгоре, и — доспа ужасно — све у нѣой бывше пїянице, числомъ дванаицѣ. Зайсша бы случай овай, собственномъ людїи овы необо-зрѣнїю приписанъ быо, кадѣ не бы выно-вница абїе предѣ спражу изишла, нѣой се предала, и све шпо е учинила, призна-ла. Ню дакле зашворе; испышѣ се о цѣ-ломъ приключенїю учини; и пошлѣ об-спояшелно извѣстїе на Самодержцу.

У другой бы негли области преступ-ница ова, смершїю казнѣна была; но Ека-шерїна Россїйска изрекне:

„Кшѣи Купца зашо, шпо е мало по мало, прошиву свои основоположенїя на онаково дѣло наведена была, кое е напо-слѣдку у сасвимѣ бесчувственномъ очая-нїю учинила; на едно лѣшпо у Монастырь да иде; и тамо о грѣси свои да се кае. Спара Надзирателница напрошивѣ, аки главный поводѣ цѣлогѣ овогѣ преслуша-нїя, да шпранкомѣ смерть получи. О-шпацѣ само едно изобличенїе за спрогосѣ свою; ибо судьбина кшѣери нѣгове довол-но га, ако не и преспрого казни.

Све е ово было извершено. По исте-ченїю оногѣ покаянїя времена; бѣдна ова дѣвица на собственно нѣйзино поисканїе у чинѣ монашесства спути.

VIII.

М Е М Н О Н

ИЛИ

Мудрость човеческа.

(по Волтеру.)

Мемнон едаред, науми совершенно мудар посташпи. — Колико нас е, кои много пушій у живошу свом на лудост ову дошли не бы? — Мемном рекне сам у себи: да бы ко са свим мудар, слбдовашелно са свим срепъан биши могао, нема другог средшва, осим овог едног: *да никакове страсти нема; а ово ње нимало шежко, као што свашко видиши може.*

Перво и перво нећу никакову жену любити. Ако би гдигодь баш совершену лепошу опазіо, а я ћу онда сам себи овако рећи: гладкій ће образчићи овји по неком времену срозашисе, ове ће лепе очице поцвервениши, свеплост ће нјова угасишисе, округле ће перси ове спласнуши и опасши, любка ће глава ова оседиши и обелавиши! — Све ово преба само да предспавим себи, пак онда немам бриге, да ће женска глава мою занети.

Впо-

Второ свагда ћу гледати, да у елу и пишју умѣрен будем. Всуе ће мене опсад господске часпи, благокусна вина и соблазни содружештва на зло позиваши; ја само преба да помислим на слѣдствіа неумѣрености: шежку и буновну главу, покварен желудац, уштерб у памети, здрављу и времену; онда нећу сигурно више еспи ни пиши; него колико е потребно. Таковим ће начином здрављѣ мое не-вредимо, глава лака и паметѣ свагда бишпра биши. Ово е све лако; ниши онај икакве заслуге у моим очима има, који се овако влада.

Третье, наспави Мемнон, морам се и на виѣшнѣ благоспоянїе мое малко обзрети. Ја нишпа без мѣре желиши нећу, добро ми е мое на сигурном мѣсцу у Ниниви код Генералфинанцпрїемника, имам, Богу хвала, толико, да могу независимо живиши: а ово е *највеће благо* на свешу. Нећу дакле никад у свирѣпу нужду паспи, да се пред другим кланяши морам; ја нећу ни коме завидиши, ниши ће ко мени. И ово е све врло лако. — Имам добри прїатели, говорїо е далѣ, кое ћу задржаши зашо, што смо сви едан другом у свему равни. Ја се нећу никад на њи срдити, ниши ће се они, на мене. Ово све нїе нишпа шежо!

Кад Мемном свой мали мудрости план овако начини, наслонисе на прозор едан, погледи на полѣ, и опази два женска лица,

ца, гди се покрай дома нѣговог горе доле шешаю. Една е постарѣ изгледала, ни-
 ши їей е особито што на лицу примѣши-
 тии могао; друга е млада и лепа била, на
 кое лицу видишисе могло, да їей великій
 перет на сердцу лежи. Ова е еднако уз-
 дисала; сузице су їей као бисер низ образ-
 чиће рониле, и красоти нѣной їоши већу
 умиљност давале. Мудрецу се нашем изглед
 нѣзин сердца коене, нека не мисли ко за-
 што, што е она лепа била (Мемнон е про-
 шив слабости ове довольно вооружан бы),
 него због несреће, у којой е сиротицу
 видіо. Сидьесе дакле доле, и младој се
 Нинивкињи, с' шим намѣреніем приближи,
 да ю, као мудар човек, ушѣши. Лепа му
 се дѣвица протосеречно шужиши почне,
 какве їей пакости едан сродник чини (ког
 ни имала нїе), каквим е лукавством до-
 бро нѣно себи присвоіо (кое никад ни ви-
 дила нїе), и їоши више коешта. Мени се
 види, рекне му она, да ћу у вама шако-
 вог мужа наћи, кои бы ми у овом случаю
 добар совѣш умео даши и увѣрена сам,
 кад бысте ви шако добри били, да ме по-
 сѣшите и обстојателства моя мало про-
 видите, да бисте ме зацѣло из недоумѣнїя
 овог избавили, у коем се у овај ма' нала-
 зим. — Мемнон се нїе дуго промисљавао,
 но с' месша у обшатиште нѣно опиде,
 да обстојателства уцвѣтѣне дѣвице мудро
 развиди, и, као памешан човек, добрим
 совѣштом сироти помогне.

Лепа

Лєпа Господична уведе мудреца нашег у єдну прекрасну онадєну собу, и учти-
во га на широком опморнику (канабєшу)
своємє покрай себе посади. Овдє се на по-
во шужиши почне, спусти очицє предасє,
из кои є гдикоя сребрна сузица капала;
а кад бы їй год горє подигла, увєк бы сє
с' мудреца поглєдом сусрєлє. Свака є рєч
нїзина велику чувшвишєлност цєража-
вала, коя є двоиним расшла, кад бы су
єдно на друго поглєдали. Мемнон є свє
вєћу жєлю добїло тако чєстном и несрєп-
ном лицу повольнє услугє чиниши. Бли-
зу су єдно покрай другог сєдили, и у прї-
япном разговору свє вєћма приближавали-
сє, кад али сє на єдан пун бєсѣда прє-
кинє.

Лажный прєтворнє Нинивкинѣ срод-
ник вєзєпу у собу шумари вооружан, раз-
ярєним очима на обєє стрєляюћи, по-
здрави їй овима рєчма: да ни єдно одавдє
главє изнєшти нєћє. Но малє зашим и ово
изуспи: да бы га опєш єдна кєсица дуна-
ша ублажиши могла. — Мемнон видєшїи,
да су га као пшицу у замкє уловили, бу-
дє принуждєн свє даши, што є годь при
сєби имао.

Пун спида врашисє у опчаянїю с' пра-
зним чжєпом кући. Овдє надє писамцє
єдно, коє га є купно с' вѣрним прїятель-
ма нѣговима на ручак позивало. — Ано
код кућє останєм, мислїо є сам у сєби,
шо ми нєћє онай проклєшый случай из
главє

главе изићи, онда нећу моћи ести, те ћу се разболети. Найболѣ ће быти, да с' пріятельма моима у дружшву ручам. У сладости содружества ньовог заборавићу ово лудо дѣло, кое сам юшрос учиніо. Опиде дакле, куда е позван био. — Дружина примѣши на Мемнону, да е нешто невесео; сви га нудиши почну: нека піе, да љб се малко развеселиши могао. — Вино е души и шѣлу лековито, кад га човек умѣрено упошребљава, помисли мудрец у себи, и — опіесе. После ручка предложи му игру едну. — Уредна е игра медју добрим пріятельма приспойна забава, помисли Мемнон, и седне за игру. Мало помало све новце изгуби, колико е годъ при себи имао, и још чешири пута шолко на свою реч. У игри се по несрећи кавга роди, вином угреяне главе у вашру додју; едан ош највѣрній пріятеля нѣгови лупи га корнешом (бокачићем ош коцкій) у главу, и едно му око (неопице!) избіе. Ошнесу *мудрог Мемнона* кући піяног, без крайцаре и без едног ока.

Кад е мамурлук ошспавао пробудисе, и како му се малко разведри, пошлѣ служителя свога ко Генералфинанцпріемнику Нинивском по новце, да добру брашњу свою намири. Донесе му се ошговор, да му е дужник ово юшро за банкротша прогласіосе, и шако спо домова градскій упропасіо. Разярен Мемнон поиши у двор с' мелемом на оку и с' молебним писмом у руци,

ца, да код Краля правиду прошив дужни-
на проси. У великой сали срепне много
Госпоже. Една он ови, која га е мало не-
давно познавала, погледа га са спре-
не, говорещи: шта ћеш ти овде наградо свеш-
ска? — Друга, која му е мало болѣ позна-
та била, назове му: добро вече Господа-
ру Мемноне! Ја се особито радуем, што
Вас видим. О! Боже мой, каквом сте
несрећом око изгубили? — Оно га заш-
та и остави га, на отговор и не чекаю-
ћи. Ебди се Мемнон у едан угљ са-
крие, гледајући, над ће на нѣга ред до-
ћи, да пред Владѣшелѣм своим на коле-
на падне. Кад се сви до нѣга изреде, при-
ступи ко Краљу, пољуби земљу припуш,
и молебнo му пиемо преда. Благий Краљ
милоспиво га прѣйми, и писмо нѣгово ед-
ном Министру своме преда, да му на нѣ-
га отговори. Овај Мемнона мало на спра-
ну призове, и гордо смешепѣсе рекне
му: ја се морам чудиши, да си ти ћоро
Краљу досадѣваши усудјосе, пре него што
си се код мене прѣјавио; а још се више
чудим, да се ти усудѣуеш едног чеснoг
банкроша шужиши, који под моим заш-
тићеніем спои. Ја ти као добар прѣшелѣ
совѣшуем, да се тог посла манеш, ако и
што друго око имаши желиш.

Мемном дакле, који е юшрос жеена,
неумѣрености при прапези, игре и сваке
кавге опрекаосе, буде још пре подне он
едне лепе Госпе преварен и опусшошен,
при

при ручку се опје, а после ручна се свадил
и оно изгуби.

Сад е сироман као окаменѣи преда оѣ
(едним оном!) глѣдао; шуга му се око
срѣдѣ сшеда; најпосле се с' крѣвѣним срѣд-
цем кући враши, не знајући, какво га
овде опет зло чека. Кад се н' дому свом
приближи, наиде на слушнѣла судей-
ска, кои су све; шпо су год у кући Мем-
ноновой нашла, у име позаймнѣла (прѣ-
нѣла!) на поѣла наносили. Као да га гром
удари, кад ово опази; полѣк неѣвѣстан
под едним плашаном спане, и он слабоси-
ни се на нѣга наслони. Под овим дреѣ-
самѣ опази ону красну юшрошню Госпу,
гдѣ се с' предрагим сродниѣм своим испод
руке шепѣе, која, над Мемнона с' ме-
демом на ону смошри, грошом смеѣшисе
почне. — Ноѣ наступи, Мемнон се на
сламу покрай куће свое баѣи. Овде га јака
грошница нападне, на коју заспи. Неѣс-
ный му се едан дух у сну ѣяви. Оѣа е
ѣео блисѣаосе он свѣшлосни. Имао е шѣсп
крила, без ногу; без главе, без реѣа, ни-
ши е икакѣо подобѣе с' какѣим год позна-
ним создѣнѣм имао. — Шѣа си шѣи? за-
пишѣа га Мемнон.

Дух. Тѣой добри дух.

Мемн. Ако си шѣи заисѣа, а шѣи ми
ѣай мое око, мое здравѣ, добро и мудросѣ
мою. — Приѣведи му пошом, како е све
шѣо за едан едини дан изгубѣо!

Дух. Таѣове несрѣшѣе нема у нашѣм
свѣшу.

Мемн.

Мемн. А у каквом сѣнгу живите Ви?

Дух. Мое е отечество пѣш споптима милаіона мила далѣ ош сунца, у одной малой звезды код Сиріуса, коег онѣде видиш.

Мемн. То мора прекрасна земля биши! А имали чѣ тамо безсрамница, кое Вас вараю; имали и Ви тако усердни пришеда, нои Вам найпре све новце подобію; пак онда око избію; имали и Ви такове Миниспри; нои човеку правду опричу, и іошш му се сверху шог ругаю?

Дух. Боже сачувай! нема шо код нас нишпа. Нас не вараю жене ниіада, ербо ій немамо; ми никада при обѣду не раскошешвуемо, ербо не пребамо ни ела ни пиіца; немамо банкроте зашо, ер новце не пошребуемо; не може нам нишко око избиши, ербо ми немамо шаково шбло, као Ви; а Миниспри нам никад неправду не наносе, зашо, шшо смо сви на малой звезды нашой едан другом равни.

Мемн. Ваша милосш живи дакле без жена, без ела и без пиіца? а да како време проводише?

Дух. Чуваюћи проче нама вовѣрене свѣта шаре; я сам сад зашо се сишао, да шебе ушѣшим.

Мемн. Ах! зашшо ми ниси предѣшню ної дошао, да ми поликебудалашшине учиниши забраниш?

Дух. Быо сам код Хассана, старѣг брашпа швоег, кой е у сожаленія досшойніем спаню

станю он себе. Краль Індійскій, при ког
в двору биши чесн имаю, даде му предье
за малу несмисленост обадва она иско-
пани: и шако сад слеп сироме у одной
шавниці у гвоздѣ лежи.

Мелн. Таковим начином нїе никаква
фамилїи полза доброг генїя (духа) имашни,
кад он два браца едан едного другїй обадва
ока изгуби; кад едан на слави, а другїй
у дубокой шавниці лежи.

Дух. Твоя ће се судбина поправиши.
Ты ћеш истина свагда ћорав ошпаши,
но, ово едно изузимаюшњи, довольно ћеш
опеш срепшам быши, — ако ти само оно
лудило їошн кад у главу не додѣе, да со-
вершено мудар быши зажелиш.

Мелн. (Уздане) А зар що нїе могуће?

Дух. Ово е шако исто немогућно, ка-
ко год совершенно способан, совершенно як,
совершенно силан, совершенно срећан быши,
Колико видиш, да ми вас люде у свему
далеко превосходимо, и опеш смо и ми
он сваког совершенства много удалѣни.
Има едан шар (кугла) у ширини свещ-
ской, у ком бы све по нашао; но у спошина-
ма хїляда милїона, по широком простору
воздушном разсѣян, разни свешова
све по степену иде. У втором свешу на-
лазисе већ манѣ мудроспи, манѣ совер-
шенства, него у первом, у шрешьем їошн
манѣ него у другом, и шако редом до по-
следнѣг, гди су сви люди совершене будале.

Мелн.

Мѣмн. Шта наопако! Ја се боим, да
не овај наш земноводный шар малій о-
бишалиишѣ они највећи будала у цѣ-
лом проспору свѣтском, о којима с' што
бом говориши чесн имам.

Дух. Не сасвим, али не вѣлѣ много.
Све мора на свом мѣсту да стои.

Мѣмн. То дакле спѣхотворци и мудре-
ци гдикии ни мало право немаю, кои го-
ворѣ: све є добро! *)

Дух. Тако є!

Мѣмн. Ах! што им и л' иначе веровати
не могу, развѣ ако би око мое опет до-
бѣо, да Њорав не будем.

У Нѣмци К. П.

Пастирска морал.

(по Ф. Тр.)

Пастир едан вѣрне псе имаде,
Кои многе курѣ прочепљалие;
Кад би онај ягиѣшинѣ младе
Ео, ови гладни што гледаме,
Превѣрни пси; ал' не као, други,
Већ дебеле башине боешь се. **)
Њима пастир сѣадо препоручи,
Те он заспа сладко покрај Персе.

Ку-

*) Види о шом *Вольтеровог Кандиду*.

**) У оригиналу овако спон:

Превѣрни пси као и сви други
Ош дебеле башине боешь се.

Но ово противослови искуству — прем да є
сочиницель иначе право имао.

* * *

Куряк, едан спари им познаник
 Ласкающъи чуварима додѣ,
 Коег око граболюб'я вѣспник
 Едва ларву пренѣвornosпи надѣ.
 Из далек' им викаше: брашъо! мир!
 Куряк, вашка, сви смо феле едне;
 Воспишан'ѣ чини медъ нам немир;
 Послушайше сад совѣше вредне!
 Ћушше, нелайше, скупа давише,
 Ia знам брашъо, да сше мяса жельни.
 Шша стоише? опш мене учише,
 Не присшоесе да будеше лени.
 Ви сше овде саде Господари,
 Ербо паспир сад найлеще снива.
 Давше! рецше: куряк све исквари,
 Дозволише да начним пива!

* * *

Пси слушаше, совѣш се допаде;
 Они даве, а куряк се смеѣ.
 Научисе паспир, кад доспеде,
 Сам чувашни опшад спадо свое!

У Пешши К. П.

IX.

НЕКОЛИКО ПРЕДЛОЖЕНИЈА

СВЕРХ АЗБУКЕ СЕРБСКОГ ЈЕЗИКА.

Principiis obsta; sero paratur medicina,
Cum mala per longas invaluere moras: *Ovid.*

На оно давнашње и велико, учевно и препирашело пишање, којим језиком, славенским или сербским треба за сербље писати " већ се опговорило. Од 1783 до данас, сиреч за 44 године, отпак се свеобще сербски почело писати, изишло међ сербљима у аустријским државама до 400 *) које већ које мањи књига; од којих су само тако до 50 **) славенски. а прочи 350 све сербски писане.

Што се оно неколико књига славенски писало, род, који је свагда хтео и непрестано оће, да се својим сербским језиком служи, поучава и увесељава, заиста пому није могао бити узрок. Овај треба пражити у писатељима, који или за учиниши своја дјела и прочим славеном общеполезнијима, или за мисливше, да се серб-

7 *

СКИ

*)**) D. P. I. Schaffarik's Geschichte d. slav. Sprach v. Literatur. Ofen, 1826. §. 23. p. 217.

ски добро писати не може, или за пожершваши својим, за славенство преко мере понешеним папиронима о славенском прилежаваше, а свога се сербског ошмешаше.

Истина и сербство у оним 350 сербским књигама није једнако. Међу њима ће бити тако до 50 *) које су управ сербски, сиреч како род говори, писане, а прочи 300 у толико оп они различне, што се у њима без сваке нужде наоде неке речи, које су само славенске, као: аще понеже, когда; шокмо, аки „и проч, и неке опеш, које су и сербске но по славенском скројене, као: глубина морская, можешѣ, обнощѣ; и прочая. И овде би се зар могло рећи, да су ши писашељи таквим умешањем славенског, или језик сербски по свом укусу пољепшати мислили, или својим папиронима угодити хтели.

Сад је пак и славенско писање у стварма изван црквенима и оно мешање славенског у сербско већ прешало. Сад се управ сербски писати свеобшће предузело. Али тога ради све планине још нису порављене, ни сва припјаштвија с пута уклоњена. Још се и данас бразда измеђ садашњег сербства и старог или црквеног славенства повукла није! Још се нацијонализам језика оп свог провинцијализма разлиучио није! Још погошову сваки писашељ.

*) D. P. I. Schaffarik's *Geschichte d. slav. Sprache u. Literatur*. Ofen 1826. §. 23. p. 217.

сашељ за себе у гдичему особне законе прави! Јошн се сербско правописаније да ни сама азбука опредјелила ни утврдила није! Овима и другима неизвјесностима време је већ, и треба своја опредјеленија даши, и ко једнакости у сербском писању пришећи, ако књижеспву, ако просвештенију и облагорођенију рода желимо помоћи.

Једнакост а с њом и најбољи напредак у писању биће, кад се закони на самој природи данашњег, правог, нацијоналног сербског језика основани, положи. У овима законима, као и у свима другима систематическим, мора се оп њиови почешака, сиреч оп самѣ азбуке, почеши. У каквом опношенију азбука са својим језиком стоји, у овој спвари, изкуснима познано је. Азбука сиреч или сва писмена ког језика, јесу, као што је познано, видими знаци, којима себи предспављамо шог језика тонове (laute). Тонови пак јесу последње саспављајуће часпи језика. А језик је средство, којим се који народ просвећује и облагорођава.

Недостатак и неопредјеленост азбуке ако непосредствено и не припјашствује просвештенију народа: опет му у толико шкоди, што се ученик у учењу језика задржава, и онај, који је оп школе опраспио, у писању пракшическом заплете, а и сам сашељ писајући сбог ши неизвјесности двоуми. Недостатак и неопредјеленост азбуке мало по мало све више и већи

већи неудобности рађа, којима ако се у почетку пут не пресеке, после, кад прошму ма, тежко јим га је пресећи. Такви и највећи неудобности данас је код енглеза и француза по највише. Ови народи језици, лигатуре и просвешћенија данас истина на високу споје, али азбуке су јим тако недоспаљачне и неопредјелене, а правописанија и правочишанија тако заплешена и тежка и од природног пута удаљена, да се, што по реч, једно говори а друго пише. Исти ти народи сами признају те своје нескладности, и ради би ји изшребиши, и у своју латинску азбуку још писмена нужди за проче, језика свога понове, који у латинском нема, увести, и своја правописанија и правочишанија тако устројити, да се, у колико сваки језик њихов допушта, почно пише, као што се говори. Но по јим сад због неизбројими славјејши писанија, која су до сад написана, и која би сва препечативаши морали, није могуће, или би јим поне веома тежко било.

Тако да је до сад већ и нашим језиком толико, колико којим год он више речени, писано; да је до сад већ која десетина србски грамашика на свет изишла, као што је грчки, латински, и шпански, француски, енглески, немачки и други: док би може бити било, што о изправљенију и опредјеленију азбуке беседиши. Србска лигатура сад је

шк

тек у повишку! а сербска грамашика заједно са сербским букваром јошш у употреби маперњој лежи! Сербске школе јошш нигди нема! а она, која се за сербску држи, име само сербско носи; у њој се славенског језика писмена познају и сричу, славенске књиге читају, и славенска грамашика шолкује! Јошш сербско деша сербски прописије писало! зашто мислим, да смо у свом времену, моћи у почетку шпогод о почетцима говориши. По чему се усуђујем, у предложенијама сврх азбуке језика сербског о следујућима проговориши:

I.

О опредјеленијама, азбукама свију језика обшпима.

§. 1.

О внушрењем успројемју и внушрењој важности азбуке, или значењу и упошребленију писмена.

I. Азбука по внушрењем свом успројенију и важности, шө јесш значењу и упошребленију писмена, она је сөвршена и најбоља.

1. Која је *изобилна*, ш. ј. која за свани шон *) (*laut*) језика овог има и писме **). Оне азбуке, у којима се један шон спрезањем двају или више писмена други шон нова означаје, као н. п. немачко (ф, Француз-

*) Звук, *tonus*, *Stimm*; глас, *vox*, *Stimme*; а шон међу шим за *laut*.

**) Писме, род. јед. писмена (*der Buchstabe*) узимам место упошребљиваног писма.

цузско *с* и шалијанско *с* (пред *е*, *і*,) и пр. *м*есто сербског *ш*; мађарско *з* *м*есто сербског *ж* и пр. јесу оскудне и недоспашачне, ученивом у учешу шешке, у чишању заплемене, а свима у писању и печашању споре.

2. Која *пресница*, *ш. ј.* која за сваки шон свог језика само једно једино писме има, које се никојим другим заменуши не може. Оне азбуке, у којима се писмена једна могу заменуши другима, као: грчко и славенско *ѡ* са *о*, славенско *ѣ* са *е*, немачко *ѳ* са *ф*, француско *у* са *і*, и пр. имају измишије пагубно, које пуш к научењу језика весма ошештава. Починашеш не чујући никакве разлике у изговарању једнаки шонове, дуго се време у писању заплеће и погрешава, и мора гошове цео језик већ знаши, док ше грамашическе законе сазна, по којима се једна реч овим а друга оним, или исна реч у овом положенију овим а у оном оним једно значећим писмецем пише, н. п. *мира* са *и*, *міра* са *і*, а *мүра* са *у*; *ало* са *а*, а *зубѣ* са *з*; *Better* и *viel* са *ѳ*, а *fetter* и *fiel* са *ф*; или кад шреба н. п. *гов филоу*, са *о*, а *гов филоу* са *ѡ*; *заяцемѣ* са *е*, а *заяцемѣ*, и пр.

3. Која је *постојана*, *ш. ј.* да је свако писме у сваком положенију себи у свом правому значењу и упошребленију равно, сиреч да се „свако и свагда и једнако“ изговара. Зато су оне азбуке, у којима се писмена у једном положенију овако, у дру-

другом онако, а у прећем ни мало не изговарају, почињаше њем пјешке и врло дуго време непоуздане. Тако је н. п. грчко *v*, час као и (да неће бити пре слав. *ы*, или франц. *u*?) н. п. *symphonia*, као симфониа, час као *v*, н. п. *eulogia* као евлогиа, час као *φ*, н. п. *ἐλευθερος* као елсѡперос; славенско *e* као *e* и *je*, н. п. *еще*, као јешче; латинско *s* као серб. *с*, *з*, *ш*, (*ш*?) н. п. *sis*, *rosa*, *stus*, као сик, роза шшо; немачко *f* као серб. *с*, *з*, *ш*, н. п. *se wesen* *Starf* као си, везен, шшарк; италијанско *s* као серб. *ч*, *к*, н. п. *sercane*, као черкаре; француско *g* као серб. *г*, *ж*, н. п. *gage*, као гаж. Или јад се ни мало не изговара, као латинско *a* изпред *e* у једном слогу, н. п. *aquilaе*, *alae*, као аквиле, але; немачко *e* иза *i* у једном слогу, и *h* иза другог кон писмена у једном слогу, н. п. *wie*, *viel*, *fehr*, *thätig*, као ви, фил, сер, шешиг; француско *s*, *ts*, *p*, и пр. на крају речи и. ш. д. н. п. *les*, *valets*, *veaisoir*, као ле', вале', боку'. Ош европејски језика најживље примјере ови зала дају нам енглезски и француски.

4. Која је *кроста*, ш. *j*. да свако писме само један једини шон предшавља. Она писмена, која предшављају по два шона са опредјеленим редом, нису писмена азбуке, него су само у писању знаци скраћивања, којим научење језика заплешу и ошешчавају. Тако споји у грчком: *ξ*, *ψ*, *ς*, мешно *кс* (*гс* *хс*), *пс*, *сш*; а у славенском:

ѡ,

ѡ, ѣ, ѣ, ю, я, мѣсто ѡп, ѡч (сч, зч),
је, је, ју, ја. (А не н, п, ѣ мѣсто сѣ; ѣ
мѣсто чѣ.)

§ 2.

О вѣшњем виду азбуке, или начертанију писмена.

I. Азбука по свом вѣшњем виду, или начертанију писмена смањена, јест књигопечашна и рукописна.

1) Азбуке књигопечашне вид онај је најудобнији, у ког су черпе писмена α) узправне, β) да у врсти стоје а не леже, γ) више друге него завијене или закривљене (као што је прошив α β азбука турска и још гдикоја), δ) уврстне, ϵ) да преко врсте горе и доле прелазећи не саспаљају и заплету писмена једне врсте с писменима друге. Такав шип колико је икономји печашће пробишачан, колико и оку чишашеља лак и миловидан.

2) Азбуке рукописне шип, који се они заведенија књигопечашања као снѣмак (копија) шипа печашног смањена, има с њим више речена при опредјеленија обшча. У особ пак треба, да је α) шипу печашном подобан, сиреч да се по вѣшњем обочи виду или начертанију одма и обоји једнако име и значење позна, јер из неподобија писмена књигопечашни и рукописни међу собом, бива, да гдикоји печашано добро умеју чишати, а рукопис ни мало. β)

удобо.

удобочертајем, сиреч да се свако пише једним влаком и из предходећег писмена извеспи, и цело изписапи, и са сљедујућим свезапи може. Проча опредјеленија рукописања принадлеже краснописанију,

II.

О својствама азбуке славенске, као корених сербској.

§. 3.

I. Азбука славенска свепог Кирилла — за различије ош оне свепог Јеронима — има 42 писмена, која се овако пишу, именују и ређају:

а, б, в, г, д, е, ж,
аз, буки, вједи, глаголѣ, добро, јеси, живјеше,
з, з, и, ѿ, к, л, м,
зјело, земља, иже, и, како, људи, мисљеше,
н, о, п, р, с, ш, ѝ,
наш, он, покѡј, рѣи, слово, швердо, ук,
у, ф, х, ѿ, ц, ч, ш, ц,
у, ферш, хјер, ош, ци, черв, ша, шча,
ѣ, ѡ, ѣ,
јер (велико или дебело) јери, јер (мало или
ѣ, е, ю, ѡ, ѡ, ѡ,
шанко), јаѣ, је, ју, о, ја (велеко), ја (мало),
ѡ, ѡ, ѡ, ѡ,
кси, пси, еиша, ижица.

II. По значењу смаштрајући има међ овима 42 писменима

1) 10 јасногласни, као: а, е, и, ѿ, о,
ѡ, у, ѡ, ѡ, ѡ.

2) 5 двојегласни појајени, као: Ђ, е, ю, љ, я.

3) 21 нејасногласно просто, као: б, в, г, д, ж, з, з, к, л, м, н, п, р, с, ш, ф, х, ц, ч, ш, е.

4) 3 нејасногласна сложени понова, као: џ, џ, џ.

5) 1 слог, или сложено из 1 јасногласног и 1 нејасногласног, као: џ.

6) 2 безгласна, као: Ђ, Ђ.

III. По упошребденију смаштрајући има:

1) 15, као: б, в, д, ж, к, м, п, р, с, ш, х, ц, ч, ш, љ, која су сва за речи славенске, и јесу проста и постојана, сиреч свагда се једнако упошребљују и изговарају, развје ако сама наша орудија беседна свагда једнако не изражују, н. п. вшорый, пняжкый, подписаша, возкресе и пр. које се издаје као: шпорый, пняжкый, пошписаша, воскресе.

2) 22, као: а, г, е, з, з, и, љ, л, н, о, љ, у, џ, ц, Ђ, Ђ, Ђ, е, ю, љ, љ, я, која су такођер сва за речи славенске, но прошив који свију доспа се говориши може, јер међу њима има:

а) 11, која се у сваком положенију једнако не изговарају, као: а, г, е, и, љ, л, н, Ђ, е, ю, я.

б) 13, која се другима свагда или кад-кад једно значењима могу заменуши, као: љ, я; е, Ђ, е; з, з; и, љ; о, љ; љ, у.

в) 1, које се кадкад ни мало не изговара, као: љ (са слишном).

г) 2, која се нигди ни мало не изговарају, као: Ђ, Ђ.

а) 5, Која чине, да друга поред њи
стојећа свој прави шон мењају, као: ї, ђ,
Ѣ, ю, я. www.libtool.com.cn

с) 2, Која по два тона са опредјеле-
ним редом предсављају, као: ѿ, ѡ.

Изговарајусе дакле :

к а о:			
Славј Серб			
а	а	а	слава, наша.
	я	ја	скинија, канцелларија, Николаа, као скинија и пр.
г	г	г	глаголѢ, ђога.
	н	н	АггелѢ, Пагкрашїй, Кегхреи као: Ангел и пр.
е	е	е	рече, епископѢ, ВиѡлеемѢ, као: Виѡлеем и пр.
	Ѣ	је	военный, знаешѢ, као: војенни
з	з	з	зѢло, зло, злоба.
	з	з	здравый зазорный.
и	и	и	искаши.
	й	ј	ударей, зной, као: удареј, зној.
и	—	—	богашый, зовущїй, као: богаши, зовущи.
ї	и	и	віно, мїрѢ.
	й	ј	ЈасонѢ, Јуда.
л	л	л	чело, лице.
	ль	љ	лѢшо, любовѢ, воля, као: ѡѡшо.
н	н	н	нашѢ, небо.
	нѢ	нѢ	нѢдро, воню, броня, као: ѡѡдро
о	о	о	ощецѢ, ребро.
	у	у	мучу, руку.
у	у	у	умѢ, уху.

3.) 5, као : ф, 2, ʋ, а, v; која služe
за пуће речи, и међ којима има :

ИЗ-

Изговарају се дакле:

www.libtool.com.cn

к а о:			
Слав Серб			
ф	ф	ф	Філаделоїа, Фабій.
ѳ	ѳ	ѳ	Фива, ѳима, ѳеорима.
ѳ	кс	кс	ѳенофонѳъ; аѳіома.
ѳ	гз	гз	ѳземпларъ, као: егземплар.
ѳ	и	и	(ы?) ѳпоспась, ѳссоѳъ, ѳвнодѳ.
ѳ	в	в	Еѳаггеліе, Павелѳ, Еѳрїпидѳ, као: Еѳангелије и пр.
ѳ	ѳ	ѳ	Еѳѳѳмїй, као: Еѳѳимїј.

• *Примјечаније.* 1) Јели се кад у славена ѳ (де-
бело) као какво нибуд опшворено или списнуто н. п.
о или у, а ѳ (панко) као какво нибуд опшворено и-
ли списнуто н. п. и или е; или како год другоја-
чије изговарало; из изговора данашњи сербаља а мо-
же биши и проѳи славена — не видисе.

2). ѳ (панко), веле; стоји за умекшаније не-
јасногласни, н. п. мољ, дењ, скорѳъ, кровъ. Јели
мекше „ѳ“ у скорѳъ него „ѳ“ у гробѳ, и, „в“
у кровъ него „в“ у покровѳ, из изговора ни мало
се не види:

III.

О тоновима данашњег, правог, националног
сербског јизика

§. 4.

О изборанију писмена славенски за прави сербски
нуждни.

I. Сербљи, као народ славенски, гово-
рећи и пишући својим језиком сербским,
као

као једним нарјечијем (?) језика славенског, припили су и азбуку славенску и до данас задржали. Сербски језик, који се данас у целом роду говори, саспојисе само, из ови 28 шонов, као: а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, ш, у, х, ц, ч, ш, ј, љ, њ, Ћ, Ћ, која се чују н. п. на самим крајевима ови речи: вода, зук, кров, плуг, ред, семе, нож, мраз, мати, рак, престо, ум, дан, висло, скорб, кiser, клас врат, умб, аух, бенац, кич, миш, зној, кукољ, ражањ, сак, смућ.

II. Азбука славенска има у својима 42 писменима велико излишије. Из ње за прави сербски језик треба да се пријме само ова 23, као: а, б, в, г, д, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, ш, у, х, ц, ч, ш, али с шим додатком, да се 1) сва у свом првом и правом (§. 3. III. 1. 2. 3), 2) свагда једнако употребљују, н. п. а, г, е, и, л, н, свагда само као а, г, е, и, л, н, а ни гди, као: я (ја), н, Ћ (је), ѡ (са слишном, или ј, и нишпа), љ (љ), њ (њ).

III. Гласови писмена њ, ѡ, ѡ, у првом сербском језику не чујусе, за сербство су непоребни, но за учење шући језика полезни, о којима ће ниже биши реч. Они пак 1) 5 замењујем (која место себе друга равногласна боља имају), као: з, і, ѣ, ѡ, ѡ; 2) 9, која по два шона означују, као: ѡ, ц, Ћ, е, ю, м, я, ѡ, ѡ; 3) 2, која су безгласна, као: Ћ, ѡ, свега 16 писмена јесу како у славенском шако и у серб-

сербском изданни (§ 5. III). У азбуки да-
кле само славенској нек јим је њово мес-
то и њовавчест. ibtool.com.cn

§. 5.

*О уведенију писмена нових за прави сербски је-
зик кужаки.*

I. При свему оному великому числу славенски писмена још међу њима нема изобилни и совршени знака за све понове језика сербског. Језик сербски, који се од старог славенског у многим успранио, има у себи још своји 5 понова, ј, љ, њ, Ѣ, Ѓ, који се чују н. п. у овим речма: зној, кукољ, ражањ, сађ, смуђ. Од ови 5 сербски понова три се у славенском чују, као ј, љ, њ; а ова два: Т, У, ни мало. И будући, да од ови 5 сербски понова: ј, љ, њ, Т, У, којима је пун сербски језик, ни један свог особног за себе писмена у славенском нема; по сљедује наравно, да се велика част језика сербског славенским писменима и славенским правописанијем никако писати не може, као што ће се из сљедујући видети:

1) И славенски и сербски језик пуну су двојегласија и проегласија.

а) Онај поно й (са слишном, или серб. ј), који са јасногласнима чини двоје - и проје гласија, у славенском ниш је за себе особно писме добио, ниш је сву силу прови славенски писмена задржао, сиреч ниш уз свако

свако јасногласно пристоје, као: *йи, йо, йы*, ниш се с обе схране јасногласни пише, као: *йай, йей, йий, йой, йѣй, йый*; ниш с почешка речи или слога споји, као: *йа-ко, да-йай*; ниш сам за себе спаши може. — *Й* (са слишном) у славенски двојегласија јавни јесш видим, као: *аѣ, еѣ, ѣѣ, оѣ, ѣѣ, мѣ*; у пошајени пак место да се на подобије јавни пише: *ѣа, ѣе, ѣѣ*, кријесе у особишо за ѣи начињена сливајућа писмена: *ѣ, ѣ, ю*; у тројегласија пак је на крају видим, као: *ѣѣ, ѣѣ, ѣѣ*. Србска двојегласија јавна: *ај, еј, иј, ој, уј*, и пошајена: *ја, је, ју*, и оп ови тројегласија: *јај, јеј, јуј* по правописанију славенском могу се (премда не без сваке мане) писати; али двојегласија пошајена: *ји, јо*, и швојегласије *јој*, н. п. маѣијин, судији, пији; јошш, јогунаш, змијом; *јој, својој, богапијој*, и пр. славенским писменима ни којим начином не могу.

β) Догађасе, да онај шон *й* (или *ј*), и у прози а особишо у поезији оп свог јасногласног разспављен сам за себе споји, као:

- Што ј' сунце јарко небу на ведроме,
То ј' име „Милош“ Србском у народу
Вишежно. — — — М. С.
— И да ј' народ осиромашео; . . . Срби-
јанка М. С.
— Тужно ј' Марку добра чекаш' у злу, . . .
Србијанка М. С.

Ово

Ово ј само за себе славенским право-
писанијем не може се писати.

γ) Двојегласија славенска: *ѣ, ѣ, ю*, из-
за *ѣ, ѣ, у* једном слогу губе оно своје
скривено предгласије *й*, или *ј*; и постају
чиспи једногласни *а, е, у*, а *ѣ* прелажу у
његово мекше *љ* (или *ль*), и пак у *њ* (или
нь), (§. 3. III.), н. п. воля, *лѣпо*, *люблю*;
броня, *нѣдро*, коню; које се изговара као
воља, мѣсто волја, њѣдро мѣсто нѣдро и
пр. Како ће се дакле сербско н. п. лјевак,
лјепо, млјеко, нјесам, гнјездо (као *шпо*
се гдигди и говори), и весѣља, окрилје,
писалју, званјем, и пр. (као *шпо* се у по-
епископском скраћивању и догађа) по сла-
венском чишати, кад би написали: *лѣпо*,
весѣља, гнѣздо, писаню? Ово *лја, лје*,
и пр. и *нја, нје*, и пр. по славенском не
меже се писати.

2) И славенски и сербски језик гдигоје
своје понове и шврдо и умекшано изговара.

α) Данашњи славени старо славенско
чишатујући изговарају свеобшће само *л* и *н*
умекшано, сиреч као *љ, њ*, и по само
изпред *ѣ, ѣ, ю, у* једном слогу, и на са-
мом крају речи ако изза *ѣ, ѣ* споји *ь* (шан-
ки). У том случају *ѣ, ѣ, ю*, губе своје
предгласије *ј*, и постају чиспи једноглас-
но *а, е, у*, н. п. воля, *люблю*, хмель, ре-
мень, лонѣ, и пр. као хмель, лоше. Из-
пред свију пак други писмена изговарају
л, н, као шврда, н. п. учипели, учипе-

лей, бранѣю, бранем и пр. И сами *т, д*, који се умекшаши могу и поред испог. њ (шанког) и свију други писмена тврда оостају н. п. пушъ, пушемъ пушѣ; площаъ, площади, площадей; а не: пућ, пући, пућиѣ, площчаѣ, площчаѣи, площчаѣеј и пр.

б) Сербљи умекшано изговарају 4 гласа: *л, н, ш, д*. У умекшавању *л, н*, служишесе оним славенским за сербство овде недостапачним начином, н. п. боли, белой, пени даном и пр. У умекшавању пак *ш, д* служишесе оним својим (сербским) давнашњим „ѣ“ за обоје н. п. шући, рећи, воћа краћа. Ова *л, н, ѣ*, ни су по писменному значењу, него по смислу и пошреби нагађајући изговарали, н. п. боли: коли: и кољи; белой: кѣлој и кѣљој; даѣи: даѣи и даѣи; коли: коли и кољи; ни: ни њи; пени: пѣни и пѣи; даном: даѣном и даѣом; шући: тѣћи и тѣи; рећи: рѣћи и рѣи; воћа: воѣа и воѣа; краћа: краѣа и краѣа и пр. и пр. Из ови се види, да се понови: *л, н, ш, ѣ*, осим она 4 случаја за *л, н*, славенским писменима и славенским правописанијем умекшано никако написати не могу.

II. Оп скоро су по прв почели *л, н, ш, д*, у писању умекшано писати мећући њ (шанко) изза сваког, н. п. вољом, краљица, нѣва, нѣой, кушѣа, градѣу и пр. И ово умешање њ (јера шанког) није ништа друго, него оскуднош азбуке.

III.

III. Ако dakле желимо имати азбуку изобилну и постојању, (§ 1. I. 13.), нужно је да за ши 5 сербски шенова 5 особни писмена дамо, или паће они 5, који је шиш пре једно 8 година предложен и већ познан, свеобшће пријмимо, као:

1) „ј“ Месно сливајућег шона њ (са слишном), н. н. кијај, дјејшвуј, шији, чијој, војуј, мајеро, гнјездо, веселја.

2) „џ“, које је једноставно опш љ, н. н. драџ, воџа, људи.

3) „џ“, које је једноставно опш њ, н. н. књига, дањом, њу.

4) „џ“, месно шџ, н. н. кућа, већма, врућ.

5) „џ“, месно џ, н. н. грађа, млађи, смуђ.

И овим начином имамо писмена за све шенове језика нашег нужна и азбуку за наш језик савршену, ш. ј. изобилну, прецизну, постојању и проспу.

Примјечаније. Јошш се један полак нужен глас гдигди међ сербљима чује, који је слабији него онај х, или раван латинскому h. Он у свима речма, гди га чујемо, може и изосташи. Зато и није спаваљен међ онима 28 нуждима. О њему ће ниже бити реч.

IV.

О уредности писмена за понове премногих штићених језицима обште, а у сербском не чујемо.

§. 6.

I. Нема ни једног језика тако богатог и тако вишког, да се и у њему већ по-лико гошови собспвени речи наоди, и да се из његови коренни могу извести јошн друге, којима би се сва човеческа поњаша и досадашња и будућа изразиши могла. Језици су се свагда један ош другог образо-вали и данас се јошн један ош другог по-мажу узајимајући ош њега речи, које сам за ово или оно поњашаје нема. Речи а о-собитиш имена собспвена лица, места, гра-дова, предјела, река, планина и пр. и сва друга, која се из језика у језик не преводе, него, као што јесу, узимају, дужни смо она-ко исто произносиши, као што се она у сво-јим језицима произносе.

II. Осим те свима језицима природне и обште нужде ми сербљи, као и јошн мно-ги други народи, и шу имамо, што шу-ће језике учиши морамо. Ми сербљи раз-ним скипшрима шућеродни Књазова слу-жимо и јесмо међ многе народе шући је-зика помешани. Ова шућеродна государ-ства и многоразличије народа и взајимна ошпошенија или полишике или шрговине или књижества и дух садашњег века иш-шу ош нас знаће колики шући језика. За

у

учиниши дакле азбуку нашу за премноге шуће језике способнијом; за учиниши и ошлакшаши учеником пуш ко учењу шући језика, и ко изправном произношенију шући речи, које весма често у говоре и писанија сваке струке долазе: нужно је, да спавимо у азбуку нашу још неколико пошребних писмена за оне понове, који су премногим, шућим, нај познанијим и нај нужднијим језицима обшши, а који у сербском нема, као:

1) За пош писмена *ѣ*, који се ни у славенским ни у сербским речма не чује, да се пријми славенско „ѣ“ и њим, као и до сад, и говори и пише н. п. философија, Буѣфон, Франѣфурш, а не џ. п. вилѣсовија, Вранѣвурш и пр.

2) За пош прави славенског *ѣ*, који је у једно спојен из *ѣ* и *и*, да се узме славенско „ѣ“ и њим пише н. п. Буѣфон, Роѣыр, Џѣрих, сѣч, ѣшни, и изговара подпуно као: Buffon, Beaumur, Zúritſ, szűts űtnj.

3) Тоџ славенског *ѣ* сербљин *ѣ*) у шућим речма, гди *ѣ* долази, и у многим својима са свим ошпро изговара, н. п. Махѣвеј, химија, хирургија, храм, дух; *ѣ*) у гди којим својима са свим обилази, н. п. влаѣу, праѣви, одиѣѣ, ипиѣши, ишѣр; *ѣ*) кад кад са свим мекано као лашинско *ѣ* изговара, н. п. ходиѣши, хиѣиѣши, ха! хеј! *ѣ*) у шућим речма, гди пош лашинског *ѣ* долази, са свим као лашинско *ѣ* изговара,

и.

н. п. Хорадиј, Хердер, Хазар и пр. За-
што писмену х да оставимо онај његов пра-
ви шон ошпри, као у речма: Махавеј,
хирургија, храм, дух; а за туђе речи,
гди долази шон лашинског њ, и за саме
наше, које ошпро не изговарамо, да уз-
мемо н. п. овај знак „х“ и њим пишемо
н. п. Хорадиј, Хајнрих, Хамбург; Хазар;
ходиши, хишиши, ха! хеј! и пр. и изго-
варамо као: *Horatius Heinrich hazard*.

4) За шон грчког писмена *ο*, који се
чује н. п. у грчком и енглеском, и пр. да
се пријми „*ο*“ и њим пише н. п. *εοлоги-*
ја, *εима*; *δεο*, *εαу*, и изговара чисто као:
εεологиα, δεμα; *death, thou*.

Осим ови 6 и они 28 или свега 34 пис-
мена има међ народима још многи дру-
ги шонове, који су по нај више ош дру-
ги смешани и гди којим јединственим на-
родима својствени. Ова 34 писмена ша-
ко су пречишћена и опредјелена, да се у
смошренију њивог употребленија ни про-
шив једног шпогод казати нема. И овим
само начином поспаје азбука сербска при-
роди свог језика нај сходнија, и по §. 1.
совршена и нај лакша и за толике туђе
језике нај способнија. Ово је она неоце-
нима корист, и онај нај већи добитак,
за којим толики изображени народи
чезну!!

V.

О тоновима и њиховом раздјеленију.

§. 7.

I. Све што органима беседницама (овим редом један за другим сљедујућима), као: цигерицом, душником, грлом, носдрвама, небом, језиком, зубима, образима, уснама и прочим уста частима производимо и произносимо, и што у чувство слуха пада, припадажи ко звуку свеобщему и јест звук (*sonus Schall*). Звук, који цигерицом, душником и грлом производимо и кроз уста или кроз нос, или кроз обоје незадржано и слободно производимо, зовесе човечиј глас (*vox Stimme*). Глас, који је душником и грлом произведен, ако се којим једним, двојим или пројим он прочи органа пријми и модифика, зовесе шон (*Laut*). Тоновима могу се соодјесствијем различно соједињени органа безчисленима начинима образовати и модификаци и састављају човечију беседу (*loquela, Sprache im subjektiven Verstande*).

II. При образованију сваког тона беседног морају у движењу бити ова три органа прва: цигерица, душник и грло. Они свију при образованију ког тона у движењу налазе се органа онај, који је највише у движењу, смира се као најглавнији, и по њему се шон позива, н. п. при *с, з, ш, ж*, осим цигерице, душника и грла
зуби

зуби су нај више у движенју; зашто се и зову *с, з, ш, ж*, *шонови зубски*. Такви орудија беседни, по којима се *шонови* позивају, узимајусе ови пепш за важнија: 1) *грло*, место *џигерице*, *душника* и *грла*; 2) *небо*, место *носдрва* и *неба*; 3) *језик*, место *носдрва*, *неба*, и *језика*; 4) *зуби*, место *зџка* и *дјсни* — кад *зџки* поизпадају —; 5) *успне*, место *образа* и *успана*.

III. Ови *шонови* или *беседе* *човечије* последње сасшављајуће *часпи* или *елементи* по чујемому јесу двојаки:

1) *Јасногласни*, *ш. ј.* који *џигерицом*, *душником* *грлом*, *кореном језика* и *дјејсшвујућима* *успнама* *производими*, и, кад се *спражње* *носдрве* *завесом* *небом* *зашворе*, *кроз* *уста* *незадржано* и *свободно* *разним* *начинима* *произносими* *сами* *собом* и *сами* *за* *себе* *јесу* *гласни*, или *јесу* *јасни*, *пуни* и *округли*. И ови су двојаки:

а) *основни* или *проспи*, као: *и, в, а, о, у*.

б) *смесни*, или из два и два опш они *основни* *пепш* *спојени* и у *једно* *време* *оба* *заједно* *чујеми*, као: *и*.

2) *нејасногласни* *), *ш. ј.* који *џигерицом* *душником* и *грлом* *производими*, а *носдрвама*, *небом*, *кореном*, *средом* и *вр'ом језика*, *зубма*, *образима*, *успнама* и *прочим* *уста* *часпима* на *безчислене* *начине* *образујеми* и *модификајеми*

*) не знајући право *противоположецо* *опш* „*јасни*“ *употребљавам* *не* *асногласна*.

кајѣми сами собом нису гласни, и-
ли нису јасни, пуни и округли. И о-
ви су опет двојаки:

а) нејасни самогласни ш. ј. који се сами
собом без сваке помоћи иког дру-
гог шона испина не јасно него само
разговешно изговорити и разабра-
ти могу. Ови по орудијама бесед-
нима јесу:

аа) *гласх*, као: х.

ββ) *недсх*, као: х, ј.

γγ) *језички*, као: л, љ; н, њ; р; е.

δδ) *зубски*, као: с, з; ш. ж.

εε) *ушненски*, као: ф, в; м.

β) нејасни согласни, ш. ј. који сами у се-
би зашпивени будући само с ко-
јим јасногласним или нејасним со-
гласним разговешно се изрећи и разаб-
рати могу. И ови по орудијама
беседним јесу:

аа) *језички*, као: к, г; ш, ѡ; д, ѣ.

ββ) *зубски*, као: ц ч.

γγ) *ушненски*, као: п, б.

VI.

О реду шонава и ређању њиови писмена.

§. 8.

О реду шонава и ређању њиови писмена у свеоб-
ште.

I. И сама славенска и премноге друге
азбуке имају по већој часпи доспа подо-

бан ред писмена. Но тај исти ред види-
се, да је он први своји швораца без сва-
ког ~~базиса~~ и као жигурећи послављен, по
чему је свако писме онде спало, гди га је
случај мешнуо. Ред је тај после из једне
азбуке у другу такођер без сваког разсу-
ђења пренашан и задржаван био.

II. Из предходећег §. 7. видели смо,
да понова има јасногласни, нејасни само-
гласни и нејасни согласни. А кад писмена
јесу репрезентирани понова, то наравно
она и у сва права своји понова спупају,
ш. ј. онако се испо, као и њиови понови,
раздјелиши, поређаши и наименоваши мо-
рају.

III. Да јасногласни прво место зени-
мају, видисе и из испог радјеленија и из
испорије човека. Прво гласање и плакање
дешета у колевки не бива са р! р! р! или
ж! ж! ж! него обично са и! и! и! или са
е! е! е! И људи, који су се у дивљем спа-
њу налазили, изражавали су душе своје
спање, као весеље, бољу, спрах и пр. по-
новима: и! о! у! А и ми сами изражујемо
н. п. са н весеље, са е недовољство, са а у-
дивленије, са о бољу или опомињај, са у спрах
и гњев. Из овог се види, да је ово онај
природнији ред, који је својствен и прво-
бишним људма, пре него што су чле-
новну беседу извели или он други научи-
ли, и самој деци, пре него што говориши
науче. Јасногласни су дакле најспарији
и најлакши, јер људи говориши почињу-

ћи

ћи њима почињу; следователно кад природни практички говор јасногласнима почиње, преба да и теоретически говор и азбука њима почиње.

Иза јасногласни нај лакши и нај ближи су нејасни самогласни, који се сиреч сами собом разговешно изговориши и као половина ош јасногласни смамраши могу. Лако ћемо дешету доказати, које понове разумемо под писменима н. п. л, н, р, с, кад ми те исте понове без сваког додашка чисто л, н, р, с, изговориши можемо.

Кад је деше већ упамшило све јасногласне и нејасне самогласне, лако ћемо га обавестиши и у нејасним согласнима, који сиреч сами у себи зашивени будући само с којим јасногласним или нејасним согласним разговешно се изговориши могу, н. п. их, де, бл, и пр.

§. 9.

О реду понова и ређању њихови писмена у особ.

I. Јасногласни. Ред јасногласни 1) по нај већему отвору или зову уста споји: а, е, и, о, у; 2) по нај вишшему подигу душника: и, у, о, и, е, а; 3) по нај већему пространству душника и грла: а, о, у, и, е, и. Ми ћемо овде за основ реда узети а) оно исто понова раздјеленије, као у опште, а б) нај већу оспрошу или висину тона по слуху као у особ. а) Први
пепи

пеш понова: *a, e, и, o, y*, јесу основни и главни свију језика, зашто нек иду напред и споју заједно, понови пак са *м*, јесу смешани и изведени из два и два ош они пеш основни и проспи, и гдикоји само народи имају ји, као французи, немци мађари и пр. а већ немају н. п. лапшини, ипалијани и сербљи. *β*) Деше не почиње гласити са *у!* *у!* или *о!* *о!* него са *и!* *и!* или гди које са *е!* *е!* пак што после спарије бива са *е!*; кад почиње проговараћи, онда позна *a, o, y*; а кад већ омапори и огруби, чујусе у плакању чисти понови *м*. Кромѣ пога деша што је млађе, по све вишим или шањим, а што је спарије и што се више к мужесву приближује, по све нижим или дебљим гласом говори. Природни дакле ред јасногласни међу собом почиње ош највишег и иде к нижему, и ош највишег почињући споји *и, e, a, o, y; м.* •

II. Нејасногласни. За основ реда нејасногласни узећемо 1) оно исто свеобшће понова раздјеленије као у обшће, 2) у особ. пак ред орудија беседни главни, 3) сродство међусобно и 4) већу лакост у произношењу понова. 1) По свеобшћем раздјеленију видели смо да међ нејасногласнима има *а*) нејасни самогласни и *β*) нејасни согласни; шако и у азбуки они први нек иду напред, па за њима ови последњи. 2) Сами главни орудија беседни ред, којим једно за другим иде, опредјељује нејасногласнима ред и првенство међу собом. Како год

што

што је прече грло него небо, небо него
језик, језик него зуби, а зуби него уст-
не, тако исто и они понови у који се н.
п. за главно орудије сматра језик, јесу
пречи него они, у који н. п. зуби, п. ј.
н. п. л, н, пре иду, него н. п. с ш и пр.

3) Тонови, који су један другому сродни,
преба један до другог и да споје. Сродни
су н. п. л, љ; н, њ; с, з; ш, ж; х, г; л, ђ;
и пр. Деште кад чује, да су н. п. с и з
сродни, п. ј. у изговарању један на дру-
гог доста налик, и упампи један, н. п.
с, шаки ће се у глави ломиши, да погоди
и оно друго сродно оному, које већ запам-
пило, и тако нагађајући погодиће и пош-
т његов знак. 4) Оп понова себи сродни
нај, који је у изговарању лакши и чис-
пији, нек споји напред. Лакши је н. п.
и него његов сродни ж, а лакши и чиспи-
а је х него г; л него ђ, и п. д.; јер г, д,
, почињућа сама не могу се изговорити,
а се не сепи неко крашко и пошајено при-
ојено предгласије н, а м, код ђ. —

III. Из овог у §. §. 7. 8. 9. доказаног
а самој природи човеческе беседе основа-
ог раздјеленија, спарешинства и првен-
ства понова споји сљедујући ред писмена:
е, а, о, у, м, (х, х; ј, л, љ; н, њ; р;
иду; с, з; ш, ж; ф, в; м;) х, г; ш, ђ, д, ђ;
Сами, ч; л, ђ.

§. 10.

I. Колико је очевидно оплакшање у познавању писме на ученику учињено, кад учитељ почне 1) ош јасногласни, пак онда 2) пређе на нејасне самогласне, а ош ови покрв 3) на нејасне согласне, 4) кад се држи оног природног реда по орудијама беседница, 5) кад све понове сродне један до другог спавља, и 6) кад најпре лакши и чистији пише и пољује; по овом ово велико облакшање онај желани изобилни плод донети неће, док се год и наименованија писмена најудобнија не изберу и утврде. Славенски писме на имена у §. 3. спављено, као и сама еврејска и грчка, јесу одвећ неудобна и ученика ош познанија прави понова писме на опводе. Ученик, никаквој другој писмености пре не учивши се, но одма познавањем славенски писмена и учењем њихови дугачки и тежки имена забављајући се и мучећи се за цело време ништа о поновима не чује; не чује, да само онај јединствени проспишон јест предмет, за који је писме измишљено, да се њим оног шона сећамо; не чује, да сваког писмена шон јест његово право име; него види, н. п. знак, „ж“ и чује име „живјеше“, ош куда ће он знаши, да се под оним знаком, „ж“ ништа друго

го него само онај голм шон „в“ пред-
ставља?

II. Кад пак оће рећ коју реч н. п. „град“
да сриче, почне свако писме својим име-
нем произносивши, као: Елагођ рци аз до-
бро, па онда спаше. Како ће он из ове
чешпири неразумешне реч, он који се сва-
ка из много шонова састави, извадити
чешпири непознана шона, чи шак скуп-
ни и произнеси, да изиђе она једна реч
„град“ кад још ни о каквом шону не
зна? А кад има изрећи реч он више сло-
гова, пада се заведе у некакав шако рећи
шалдејски разговор или у неки лабиринт,
који је добро познан.

III. Лашинска азбука има спогобница
дан неједнака а шим исцим шакођер за-
шешена и неудобна наименованија. Јас-
ногласна писмена сва осим грчког писи-
лон (у) имају своја права по шону наиме-
нованија, као: а е i o и. Нејасногласна пак
добивају за јаснији изговор 1) једна е изза
себе као: h, x, н. п. ha, na; 2) нека е из-
пред себе, као: f, l, m, n, r, s, н. п. ef,
al, em, и пр. 3) нека е изза себе, као: b,
c, d, g, p, a, u, н. п. ba, ce, de, и пр. 4)
једно i изпред себе, као x, н. п. ika; 5) јед-
но и изза себе као q, н. п. qi; 6) нека о-
неш са свим дугачка имена, као jota, zeta.
Из чега је видљиво, да и са овим наиме-
нованијама има посла, док се дешау
њима обавесити.

IV. Из ови у овом §. речени следећи, да свију писмена понови јесу њихова права и једина **наименованија**. Јасногласни како гласе, шако да се и називају, као: *и е а о у и*, (а не: *иже, јест, аз, он, (у), јери, (ви)*, и пр. Нејасногласни пак, ради јаснијег изговора добивају **наименованија** из више понова сложена, која преба да су 1) *најхраћа*, 2) *свима једнаха*.

1) *Најхраће* је **наименованије** онда, кад свакому само један једини јасногласни понов у помоћ долази. Тада деша именујући писмена *а*) неће се дугачким и шареним именима заплеташи, *б*) лакше ће и брже прави понов познаши и *3*) с другим одма све заши моћи.

2) *Једнахо* је **наименованије** онда, кад свакому понову *а*) онај испи јасногласни понов, а *б*) на једном и истом месту у помоћ долази. *а*)

а) Ош свију седам јасногласни понова понов *и* врло је висок и сам по себи а особито у деце пиши; *а* јест развучен и чини зијаши; *о, у* јесу низки, дебели и груби; *и* још су неспособнији. Глас пак *е* ниш пиши, ниш мумла, ниш чини зијаши, а природан је, јер кад нејасне согласне оћемо да без помоћи другог ког пона да изговоримо, неки пошажени списнуши глас (*вох*) пробија, који је понову *е* најближи, н. п. б. (*е*). Тон дакле *е* зашу пошребу јест најсходнији.

б) Нејасним согласнима онај додашак *е* изпред њи мешнуши н. п. *ег, ед, еф,*

чини колико да ошеш остају *г д б* мушна
 жли рапана; а кад се онај додатак *с* изза
 нејасногласни свију мешне, онда се са свим
 разговешно изговарају, н. п. *ле, же, хе, де*
 и пр. Сад дакле деше чујући, да онај глас
с нишпа друго није, него само додатак
 ради јаснијег изговора свију нејасногласни,
 и слушајући, да он уз толико понова
 приспаје и све на једно место *п. ј.* изза
 правога шона долази, лако ће се навикну-
 ти, њега ни у што смашрати и он пра-
 ви понова ошбијаши, а саме праве поно-
 ве свезиваши, и шако почињући срицаши
 н. п. реч „брат“ почеће: *бе, ре, а, ше,*
 и пре ће нагодиши и изрећи „брат“, не-
 го кад би почео: *бухи рци аз швердо јер.*

V. Из овог са свим природног и испин-
 ног доказанија видиши је, да свим писме-
 нима по горе послављеному реду, нај удоб-
 није наименованије јесш ово:

и, е, а, о, у, њ, х, х, ј, л, љ, н, њ, р,
хе, хе, је, ле ље, не, ње, ре,
е, с, з, ш, ж, ф, в, ж, х, г, ш, к, д, ђ,
ве, се, зе, ше, же, фе, ве, ме, хе, ге, ше, ке, де, ће,
ц, ч, л, б.
ме, че, ле, бе.

VIII.

О начертанију писмена.

§. 11.

I. Славени као и други народи, који
 више или мање коренно сопствену азбуку
 9 * има-

имају, сгарали су се своје и књигопечатне и рукописне азбуке шип за черпање латиним и оку миловиднијим учиници. И премда је он заиста један од најлакши и оку најпријатнији, оцем би се још и о многима писменима шпо назати могао. Но будући да шип азбуке у сопствености језика нимало не улази, а и нико ни у нај мањему чему од славенског шипа опшопушати не жели; шпо ова 26 у сербство узета писмена, као: *к, с, а, о, у, м, х, л, н, р, в, с, з, ш, ж, ђ, в, м, х, г, ш, д, ц, ч, л, б*, свој славенски шип да задрже. Овим пак не славенским шесћ као: *ј, х, љ, њ, ѣ, љ*, може шакођер шај њиов шип заоспати, јер при самом погледу видећи, које из кога изведено и на које је налик, по нај више ласно ће се и свакога значење дознати и упамити.

II. Ако кому шипови ови 8 неславенски писмена по вољи нису, може се свакому и други дати, јер се шип опет у живац језика ни мало не дира. Само при избору шипа назати морамо, 1) да свако писме славенско, које је у сербство уведено, оно ишпо и вњешње начертаније и вшупрење значење и прво и право упошребленије задржи (§. 5. II. III.); 2) да се ни једно писме славенско, које је из сербства избачено, као: *ѡ, і, ѣ, ѡ, ѣ, ѡ, ш, ѣ, ѡ, ю, м, л, љ, ѣ, ѡ, ѡ*, меспо кога год од ови сербски шесћ нови као: *ј, х, љ, њ, ѣ, љ*, не узме, да се шип азбуке једна у другу не заплећу.

III. Овде би место било, и о шипу рукописном, који није у свему најспособнији, што год предложени; но будући да ми засад свог печатне пасве могуће није, што или другима оснивањем, или на друго време општам. И овде назиши морамо; да, колико је више и више могуће, буде 1) шипу књигопечатном подобан и 2) ходовертајем (§ 2. I. 1. 2.).

IX.

О означенију озвучаја.

§. 12.

I. У свакој речи опш више слогова има, као што је познано, по један слог, који се сматра за основни, п. ј. за шакав, у кому се главно пољатије речи садржи. Тај основни слог у сваком језику има измеђ прочи слогова неку опшичну шешину, коју опшрим подигом гласа (vocalis *Stimme*) означаујемо, као н. п. код гла у речи глас, код мо у мбзак, код че у чао, код о у око. Овакав опшични подиг гласа при изговору ког речног слога може се наименовати озвучај (accentus, Betonung). Овај је са својим језиком заједно поснао, и јесн за сваку реч и свако њене положеније одређен. Он даје језику живом, силу и благогласије.

II. Озвучај у сербском језику, као и у многајшим другима, бива на чешири начина,

чина, који се чују у вишше наведеним реч-
ма: глава, мозак, чело, око. Овим озву-
чајима по нај више и врло добро разлику-
јемо ми у сербском у неизбројиме, једнаки
понова а разног значења, речи, које или
у својима узправним положенијама по по-
ловима једна другој равна јесу, н. п. ле-
вак и левак, купити и купити, или у поло-
женијама косима једна другој равне бивају,
н. п. продају и продају бода и бода и пр.
Тако значе н. п. ове речи: вода, вила, ле-
вак, купити, питати, запеваши по њи-
ним различним озвучајима следећућа: као:
бода: једна пода, (aqua), бода: неколико
вода, (aquarum), а бода: н. п. амо тамо
бода (ductitat) вила: нимфа и вешпичина
сродница, вила: н. п. гвоздени пророги ки-
ла, а вила: н. п. вила венац, гужву и пр;
левак: чим се што у што улива, левак:
који с леве стране споји, или левом ру-
ком вишше и вешпије послује; купити:
смере, laufen, а купити: colligere, sammeln;
питати: кога о чему питати, interrogare,
fragen, а питати, кога каквим јелом и пи-
ћем питати, alere, mittere; запеваши поче-
ши у један ма и весело певаши, а запева-
ти: задуго и шужно са извијањем гласа и
с плачем певаши.

III. Што се сами озвучаја пице, ви-
димо, да они 1) шако истно разговешно
на слух слушахшеља дјејспвују, као и сами
различни понови н. п.

купити,

ку̀пити,	ку̀пим,	ку̀пиш,	ку̀пићу,
ку̀пити,	ку̀пим,	ку̀пиш,	ку̀пићу,
ку̀пи,	ку̀пић	) и. п. д.	
ку̀пи,	ку̀паћ		

2) подлаже измени, сиреч час се његови родови у једној речи међу собом мењају, час оп једног слога на други прелазе н. п. *прѣписѣвати*, *прѣписујем*, *прѣписуј* *врѣмѣ* (tempus), *врѣмѣна* (temporis), *врѣмѣна* (tempora), *врѣмѣна* (temporum). 3) неизправно употребљена или опводе чишашеља и слушашеља на какво сасвим друго могуће понашије, или јим ствар неразумешном чине, н. п. кад би онај, који се учи, у речнику спрашећи коју различног значења реч, н. п. „рана“ нашао у једној речника рубрики:

Рана: 1) *vulnus*, *Wunde*, 2) *victus*, *Platzung*, 3) *rahum*, *Futter* etc. etc. како би он оп ови при речи: *vulnus*, *victus*, *rahum* погодио, која оп њи *раку*, ш. ј. пјелесну повреду значи, кад он њу прво без сваки распознашни знака а друго са свима таквим значењима у једној рубрики види?

IV. Из ови се види, да су ши озвучаји у сербском у заиста сушеспствене пошребе и праве састављајуће часпи језика, о којим граммашика много говориши има, а без који добар речник ни којим начином биши не може, и које знаши нужно је и сербљину, који се или свому или шућима језицима и несербљину, који се нашему сербском у учи. За моћ дакле сваку реч,

ГДИ

гди треба а особито у грамашики и речнику, не само правим редом и числом надобни писмена написати, него и оним нешним подигом продужавајућег или успоравајућег гласа (Ситте) за разликовашелно произношење означити, и њеним разликовашелним видом ово или оно поњатије разпознати, нужно је, да се поред опредјеленија азбуке и за озвучаје изобилни и постојани знаци даду, свеобште пријме и с временем у букваре, грамашину и речник спава.

V. Озвучаја дакле, који чине, да се овај или онај слог от прочи слогова исте речи опшичније чују, има у сербском у 4 рода, от који су два дугачки а два крашки, као:

1) дугачки

а) Који се управо протеже, јест запеш, и изза кога реч јошш траје, и нек му буде овај општи дугачки лежећи знак (—), н. п. глава, јунака, кракѣвати, продуживање, разпрострањивати.

б) Који се јошш дуже протеже, у протежању се пење и спушта и јест свршен, и знак му по шому от лева пењућисе и к десну спуштајућисе може биши (˘) н. п. љм, дѣр, путник, преписуј.

2) крашки:

а) Који је крашак и запеш, изза кога реч јошш траје, и знак му може биши чер

черпица ош десна повучена доле к ле-
ву ('), н. п. *ишало, синер, читати, пјелі-*
тити, голомразица.

- β) Који је јошш краћи, опшерији и свр-
шен, а знаи му може биши черпица с
лева повучена доле на десно (') н. п.
гром, мраз, старац, јасуна мразитице.

X.

О означенију позадраја гласа (Stimme) по-
ред р.

§. 13.

I. Јасногласни понови у свима јези-
цима и сами собом и са нејасногласнима
чине слог. У славенском пак, као и у мно-
гим његовим наречијама, има и нејасно-
гласни, који или сами собом, или и сами
собом и с другим нејасногласнима, или са-
мо с другима нејасногласнима слог чине,
као: *х; в, л, р; ж, н;* (и може биши јошш
који) н. п. *с: сѣ, (место со), х: кѣ (ме-*
сто ко); в: вѣ (во), во-хвѣ, вѣ-швѣ,
порже-швѣ; л: л-жа, л-сшивый, пре-
л-сшиши, изба-вл-ши, проми-слѣ; р:
р-жа, р-веніе, бо-др-спвуй; ж: нѣ-смѣ,
о-смѣ; н: ве-снѣ, пѣ-сн-ми и пр. и пр.

II. У сербском у осим с *х*, (који су за
себе целе речи, као: *х ад с сит, де*) само
је *р*, који и сам собом и с другима нејасно-
гласнима слог чини, н. п. *р-ђа, р-ваши-*
се, вр-ови, за-р-за-ши, мо-р-ђаши,
крв,

крв, прсп, гр-лица. Но што у овим случајима при р особини позор заслужује, и за чим овде нај више споји, јест слеђујуће. Ако тирет с које год спране пона и писмена р какав јасногласни дође, који у други који слог спада, то се глас наш (vox *Scintille*) поред р с оне спране мало зашпе и позадржи, с које онај јасногласни долази, а р се или сам или са својим нејасногласним у особни слог изговори, н. п. за-р-каши, за-р-зашп, по-р-вашисе, по-р-ђашп, о-вр-ао, о-кр-ашп, у-мр-о, вр-ови, гр-оце, и пр. Овакве речи без сваки опомињашни знака уједно написане морале би се изговорити: заркаши, зарзашпсе, оврао, окраши, врови, гроце и пр. па ил ништа не би значиле, ил се не би разумеле.

III. За моћи дакле онај позадржај и оппочинуће гласа нашег поред р онако исто распознашно забележити, као што се из уста наши разговешно чује, нужно је, да се какав знак на то одредјели. — Овај знак лежеће черте (—) у врспи има већ друго своје свеобшпе познано одредјеленије. Још мање за тај случај преба узети оно безгласно Ђ дебело, н. п. зарЂашп, грЂоце и пр. јер би шим опет азбуку заплешали, и себи и послављеним принципијама §§. 4. 11., прошивословили. — Нај способнија за тај случај види се бити знак апострофа ('), који и онако редко долази, н. п. за'рнаши, по'рђашп, окр'ашп, вр'о-

вр'ови, гр'оде и пр. И овим ћемо начином
са свим разпознашно и писаши и печаша-
ши и чишаши.

Из свију, која су у овој дисертацији
казана, видисе, да сва на својим местни-
ма изложена предложенија сврх азбуке је-
зика сербског на принципијама „природно-
сти и простоте“ почивају. И заиста сва-
ки, који о овој и подобним стварма над-
лежно или мислио јест, иди мислиши уме
и оће, видиће, да се сва та предложенија
на самој природи човеческог говора и да-
нашњег, правог, нацијоналног сербског је-
зика оснивају, и да су сва на онај спеден
простоте доведена, који је само могућ.
Пуш, који нам природа показује а особит-
но оно, што је „природно и проста“ у
свачему к нај бољем резултату, сиреч о-
ној истини, коју желимо и пражимо, нај
изјесније и нај брже води. Предложени-
ја пак, која се касају самог внушрењег аз-
буке успројенија, сиреч значења и упопре-
бљавања јединошвени писмена и они зна-
ка, који уз азбуку присташи могу, јесу
следејућа 11, као:

- 1) да сваки језика шон своје собствено
писме има (§. 1. I. 1.).
- 2) да сваки језика шон само једно једино
писме има, које се ни којим другим
заменуши не може (§. 1. I. 2.).
- 3) да се свако писме у сваком положенију
и једнако изговара (§. 1. 3.).
- 4) да свако писме само један једини шон
представља (§. 1. I. 4.).

- 5) да се из азбуке славенске у сербску пријме као нужна само она 23 писмена, као: а, б, в, г, д, е, ж, з, и, к, л, м, н, о, п, р, с, ш, у, х, ц, ч, ш (§. 4. II).
- 6) да се уведу и ови пет нови писмена нуждни, као: ј, љ, њ, ѣ, ђ, (§. 5. I. III).
- 7) да се уведу и ова чешпири за учење пуњи језика нуждни, а нам полезни, као: ф, м, ѡ, (§. 6. II).
- 8) да се писмена овим редом помећу, и, е, а, о, у, ш, љ, ж, л, љ, н, њ, р, о, с, з, ш, ж, ф, в, л; х, г, т, ѣ, д, ђ, ц, ч, л, ђ (§. 8. 9).
- 9) да се јасногласна сама по себи без сваког додашка наименију као: и, е, а, о, у, м, нејасногласнима пак за, нај краће и једнако наименованије да се (дода е изза сваког) као: ле, же, ке, те и пр. (§. 10).
- 10) да се за означенија озвучаја узму о предјелени знаци, као а) за дугачки запешпи: (˘) н. п. гла́ва; б) за дугачки савијени: (ˆ) н. п. мо́зак; γ) за крашки запешпи: (˙) н. п. че́ло; δ) за крашки ошпери: (˘) н. п. око (§. 12).
- 11) да се позадржај гласа поред р, кад с које год сшране пона и писмена р какав јасногласни дође, који у други слог спада, и кад се р или сам за себе или са својим нејасногласним у особни слог изговори, каквим опређеленим знаком као (˙) означити, н. п. за'рѣци, вр'ови (§. 13).

Ако

Ако се дакле ова суштествена и главна предложенија у свим својим пунктовима свеобимне пријме, да се по њима и одма писати почне и с временем буквар, граматики и речник израде: то са употребом можемо наскоро изправну и добру граматику, и добар речник и друга важија сочиненија очекивати, а тим испим још већему украшенију и обогаћенију нашег лепог и пријатног и доспа богатог језика надахнуће, и својим временем помоћу просвећеног свешта по лепши и веселији изглед у будуће просвећеније и облагорођеније рода добићи.

Сваки, кому просвећеније и добро свог рода на срцу лежи, како се већ о испити, доброти и опсудној препежност новијег увери, одустаће од оне прекомерне привержености к недоспашачној спарини; оставиће и оно своје, ако које има, приватно неблаговољеније к јединственим у том послу запекавајућим лицама, како се о добру рода радиши почне; да и пожртвоваће и свој сопствени изваннационални интерес, ако се шакав с користију рода не слаже, и донеће, ако и кад узшреба, на народног просвећенија олшар, по свом могућству, нај лепши дар.

Карловци 1-ог Марта 1827.

Емануил Коларовић.

X.

ПИСМА ЗНАТНЫ У КНЬИ-

ЖЕСТВУ СЕРБАЛЯ.

Милый мой Драгушине, здравствуйте са
свима сродны и домаћи, на многа лѣ-
та са *Хрїстосъ Восхресе!*

По писму видїше, да су ми їошше сла-
бе руке и неслушаю ме, како валя; али се
поме нїе чудиши, да оно, шшо самъ я
многима казивао и проповѣдао, и мени
испоме за врагъ узяши; шо есть, да
среѣа и несреѣа есу две сестре, и да онай,
кои перву радо прїйма, нека е свагда при-
гошоваѣнѣ и другу сперѣбливно, кадѣ
му доѣ дочекаши. Я самъ вамъ и шамо
казивао, да опѣ шридесетѣ година ова-
мо, неznamѣ, шша е болесѣ; али доѣ и
мени време мое, као свачемѣ и свакоме
гршномѣ човеку на свѣшу. Опѣ почеш-
ка Сепшемвра прошасшого до половице о-
вога Марша спрашна ме е пресавица пре-
сла; мыслїю самъ кои пушѣ, да ће и жи-
вотѣ изѣ мене испресши, шо е шака о-
пака была, безѣ свакога реда и правила,
да

да се исказаше и описати неможе: при
пушѣ ме е по седамѣ дана оставляла,
пакѣ бы се ~~опешѣ~~ ~~повратила~~ сѣ веѣмѣ
успремленіемѣ и свирѣпостию. Первый
пушѣ самъ е оптерао сѣ хиномѣ, и овде
самъ познао, зашто Госпоѣа Соѣа шако
мучно узима хину. О пешкога яда, ми-
лый Бого! по седамѣ дана, као да самъ ю
быо по скупе новце наймю и као, да е не-
где на одмору была, опешѣ доѣе, како-
годъ и пре шога. Овыи пушѣ и мени ши
се здраво досади, разсрдимсе, да нѣ мо-
гуѣе выше и престанемѣ ошѣ ела и пиѣа
и шо ми е ласно было; зашто ми се ни-
тша нѣ ни хоѣело и шако ши се предамѣ
люшой глади за 40. дана, неедуѣи развѣ
кою кувану шљиву и шако шисе по дру-
гій пушѣ ослободимѣ и почнемѣ мало по
мало, као пошпенѣ човекѣ, ранишисе. Не
проѣе ѱоште ни десетѣ дана, кадѣ ешопи
е опешѣ, церна и гора, него икада, раз-
ярена као лавица, којой су ловцы лавиѣе
украли. Сада ши и я доѣемѣ до крайно-
сти и помыслимѣ: што е много, много;
неѣу выше ни хине узимаши, ни гладо-
ваши; еспи ѣу и пиши, чега се годъ до-
чепамѣ. А шресавица кадѣ упаци и поз-
на мое упорство, шада почне и она дру-
гояче; пре ме е шресла свакій чешвер-
тый данѣ, а сада ши почне кадѣ шреѣій
данѣ, кадѣ свакій данѣ и као, да ѱой шо
ѱошѣ нѣе доса, почне и у вече и у ю-
шру и овдѣ поштане ужасно сраженіе; у-
дри

дри она на мене, а я на шо, докѣ найпо-
 сле даде Богѣ, те пш ми она окрене ле-
 жа и опиде некуда, я їой жалитѣ, да пре-
 падне и никомѣ недође. Пакѣ што е їо-
 ште курїознїе, валя да чуєте; послѣдній
 нушѣ лежеѣм у врушнїм, кот обично по
 многой прешнїм долазїлаа бы ми и держа-
 ла бы ме по нѣколико сашїй у буны, де-
 же ми човекѣ прїяшель, и наже ми, да е
 мешуо предѣ враша мое себе два фершлагѣ
 са бушельнама, да е Господарѣ Аѣт - Дра-
 га послао на мене; ако самѣ и у буны быо,
 речемѣ прїяшело: ако умремѣ, нека се шо
 сушра данѣ на гробу понїе да їмаду лю-
 ди зашто реїи за покой душе и вѣчна му
 памешѣ. До предѣ подме буде ми болѣ,
 донесу ми юхе сѣ попрженимѣ хлѣбомѣ,
 чинимѣ опвориши веїїй фершлагѣ; намѣ
 ра ме намѣри на бупелю di circo. Vesciione.
 Ко ће шо казати, како ме шо обвесам.
 Попїемѣ полакѣ бупелѣ, пакѣ се дусшїмѣ
 у шихѣ и дубокѣ санѣ: пробудимсе чанѣ
 предѣ ноїѣ, савѣ озноенѣ, преобучемсе,
 їншемѣ ешнї. Даду; попїемѣ оснїанїе
 полакѣ їнїпеша, за пнїмѣ после падне
 ми на памешѣ: писма немамѣ нїпшї знамѣ,
 ко ово шалѣ, нї комѣ се шалѣ; ако е ме
 ни у добрый часѣ; аколи номѣ другомѣ,
 нека друго шалѣ, нека пїше и болѣ ур-
 ѣуе. In somma delle somme, за мене ово до-
 бро бы; пресавїда ме за садѣ осшїанї,
 лїшо долази, быће проходанї, мѣсна су-
 лїпа и прекрасна, да е човекѣ само здравѣ;
 не

не бы му се за дуго досадило живиши. Госпођи Соѣи благодаримъ на нѣйномъ пріятельскомъ писму; кадъ са свимъ оздравимъ, опишамъ ѣй. Кадъ самъ пріимю нѣйно писмо, бы самъ съ едномъ ногомъ у Хароновой барки, и нишпа манъ чувствительна ми е была нѣйзина доброта и мыслію самъ у себи, нѣе ми жао поћи съ овогъ свѣта, кадъ шаке пріятель за собомъ оставлямъ, кои ће ме съ поликомъ милошћу и доброшомъ споминати. Моя е кућа овде поправљена и свуда наоколо у авліи липе насађене, а у великой баци лепе лозе, воће свакояко и румене руже и различне зелени за кућу. — Въ прочемъ поздравлямъ васъ, све кѣри и сынове, све у дому браће ваше и Господара Мекше, и остаемъ за живоша

Вашъ

сердечный
Досіеѣй Обрадовичъ.

У Белграду 29. Марта 1809.

Г. Драги Θεодоровићу у Тріестъ.

Высокопочишаема Госпоже Соѣе!

Мало е стварій, кое су ми шако важне, као што бы ми важно быши знаши, како я находимсе у вашемъ спомену и миѣнію. Ако ме недержите за неблагодарна и припворна,

на, не можеше сумняти се о овомъ. Судите по томе, колико е лишеније, лишеније прилике нашега свидѣнія за ме, да се чисто исповѣдимъ и оправдамъ, ако самъ подъ осужденіемъ; за васъ, ако се мене ради грѣшише, да се выше нагрѣшише. А юише кадъ вамъ нажемъ, да двѣ вѣспи изъ Терста и двѣ изъ Ишале обрадовале ме бяху улученіемъ шакове прилике, не ѣше ми ошрѣи, да, кадъ она мимоиѣ, колика ми съ улученіемъ нѣ хшяше быши радостъ, шоллика ми е при лишению нѣ жалостъ. Кадъ бы знао, да бы се поушѣшио у Тершту, дошао бы на неколико дана самолично у шу баню пакибышїя. Но чистосердечно валя съ доброхотою говориши: кѣ моему совершеномъ шу ушѣшенію, шребало бы, да се ошшуда вращимъ сподоблѣнъ, послѣднїй рукописъ Г. Досїеа овде печашаши. — Нїе вашъ Г. супругъ обнемарїо кѣ печашанїю овому на време поревновати; равно и мой уякъ и шогоръ му изъ Земуна Г. Міх. Павковичъ. Но приложенїя ша, премда су по изборъ, нису довольна печашанъ почеша. На предчисленїе не могу ошовуда Сербалѣ позивати, ерь имъ не бы могао — — — свакоме своїмъ кнїига дослаши. У Будиму (погаѣао самъ писменно) прескупое и не имамъ, кадъ бы и на пренумерацію — Досїеєво дѣло на пренумерацію, на ревену! — кадъ бы, велимъ, и на пренумерацію ишло, не имамъ онде усердна способна

чо-

човека. У Бечу, све ми јошше еднако пишу; да се сербске књиге не могу опѣ Будимаца печашаши. Дакле шу лези нечистишанѣ Мезимче Досјеевѣ! премда те нѣкии увѣраваю; ако и у выше опѣ 2000 ексемплара изиѣшѣ, да теишѣ любителѣ и пріобрѣшашелѣ найѣи. —

По смерши Омировой, различнии греческии градови, гдѣ се онѣ бавляше, изѣ превелике кѣ нѣму благодарности и почишанія ягмили су се називаюѣи га свайѣ своимѣ шолно, да изѣ инаша о томѣ нѣова јошпѣ онда почело се и сумияши о правомѣ мѣшту и самога рожденія нѣгова; сѣ временомѣ то бы јошше теже, као што се ни данѣ данашњи не може, погодиши. Чиѣ е садѣ найвеѣа слава сѣ Омиромѣ? Заистѣ вы теише реѣи, да е граѣна онога града, гдѣ е Омиру оказано найвыше любви, почести и благодарности, у живошту му и по смерши; а родіо се онѣ случаемѣ башѣ и гдѣ му драго, најболѣ опѣ тога града. Ахѣ! Госпоже Соѣе! да е нашимѣ Терспанцемѣ разумѣши и чувшвоваши, као што вы разумѣте и чувшвуешѣ, важность реченне истине! Доспа бы было — за славу свію, да и шрица и чешверица само найѣусе јошше, кои бы по 200 њ. приложили кѣ позванію на видило Досјеева Мезимца. Окромѣ шымѣ пріобрѣшене си чести, могли бы и до крайцаре за 200 њ. свакѣ за се наплашшисѣ књигама, кое бы имѣ я драговоль-

но воздао. — Каква бы при томъ дѣла
 грядуща зима была менѣ любима и милѣ
 ошъ наиблѣншаго пролѣтѣ! Слао бы вамъ
 по реду свѣтѣ табанъ новопечатанный и
 воспрѣимлюшѣ ошъ васъ извѣстїя о удо-
 воленствїю у томъ вашемъ и о повольномъ
 вашемъ и ваши здравїю, вкушавао бы най-
 чистїя наслажденїя. Коликогодъ ме е мно-
 га преварила надежда, сво ошомъ не могу,
 да си не ласкамъ, ерь е у опношенїю съ
 добродѣтелю, высокопочитаема Госпоже!
 вапомъ, и прекрасна, као мудролюбива
 душа Ваша.

Мой поклонъ, почитанїя, просимъ, до-
 лежише свѣта поособъ сроднима Вашима,
 и прїймаюшѣ драговольно увѣренїе мога
 совершеннаго высокопочитанїя, не ошре-
 ците и мене смащраши

Вашимъ

благодарнымъ и нїкакимъ
 слугомъ П. Соларичъ.

У Мѣшк. $\frac{1}{2}$ Авг. 1816.

Гжи Сошїи Драгиной Сеодоровичъ.

Милый Родъаче Мило Павковичу,
 здравствуйше ни, са свѣта нашимъ
 Сербїи, хом су свѣтчари св. Ніколе и
 хом га славе као великога угодища
 Божїего!

Ако улку моему, Родъаку вашему, бу-
 ду поиздолазила писма моя изъ Флорен-

ціе, изъ Рима и изъ Неаполя, бышете и вы
 добыли кои гласъ о слѣдованіи путешествія
 моего и моего повольнаго здравія. Одавле,
 изъ Бара нѣ ми доста, да васъ само поз-
 дравимъ, но хоѹ да у знакъ любви мое-
 нѣ вама прѣмине, ако и крашко, ово у-
 сердно пишемъ, писанно вамъ ево у дому,
 кои е уза сачмъ великій и чудный храмъ,
 гдѣ реченнаго великаго Свещца чудотвор-
 не сохраняюще кости. Медъу свимъ ос-
 тинамъ у потомъ храму удивію самъ се
 съ некимъ умиленіемъ, видѣти по велику
 ікону едну св. Ніколе, дарованну отъ на-
 шегъ Сербскогъ Цара Уроша и Царице Е-
 лене, гдѣ су и овѣи обое, ниже Хрісина и
 Богородице, покрай св. Ніколе, десно и
 лѣво изображени. — Сутра полазимъ у
 Тареншъ и одане у Ошраншъ (хвариншъ),
 изъ кога навезши ѣду се за Корѣ, сто-
 личный градъ седмьоспровне Республіке
 Іонске, у коемъ славесе свещца Сигурідона
 кости. Колико су Грцы къ овацымъ спвар-
 ма благоговѣни, колико су двоимъ И-
 таіани и имаю вамъ по свуда моцїи,
 кое све по реду, допиру узбердо крозь
 сполѣшїя Хрістіанска до самы Апостола
 Петра и Павла шѣлеса, коя се показую у
 Риму у зовомой св. Петра (найвеѣой и
 найкраснѣой на свѣшю) церкви, а главѣ
 имъ у церкви нарицаемой св. Іоанна Ла-
 теранскогъ. Овѣи честїи предмети бла-
 гочестїи у великолѣпнымъ храмовыма, дру-
 гимъ безчисленнимъ и безконечно различнымъ
 пред-

предмети художества и вѣжества, безбройніи свакоякіи предчудніи останцы древностей Египетски, Еллински и Римски по градовыма — а по предѣлыма многовидна чудеса еспешства, гдѣ грозніи приклади ужаснога пакла, гдѣ умиляша селенія блаженогѣ, рая: све ово чини средню и долю Ишалію единомѣ и самообшлячномѣ землемѣ, у кою е найдоспойніе свакогѣ рода пушникомѣ пушоваши, у нѣой бавиши се и вѣщбаши, — По бавлѣню 10. или 15. дана у Іоніи, поцловишѣмо, Графѣ мой Лордѣ Гілфордѣ и я (секретарѣ нѣговѣ) кѣ Млѣшкама, изѣ коихѣ, ако Богѣ да, чушѣше опешѣ за ме. Медѣу шымѣ здравіи будише и весео заедно сѣ добромѣ Г. Супругомѣ Вашомѣ Цаюмѣ и са свими сродныма вашыма. Поздравіише ми кога годѣ знаше, да ми е добру радѣ: и нѣмуга дао Богѣ и свешый Нѣкола. — Сѣ Богомѣ, милый Родъаче! за овай парѣ. Ишаѣмо ши се ямаши разговараши, кадѣ се едномѣ на здравіе саспанему и загерлимо! Тога желеѣи, есамъ вашѣ правый и сердечный Родъак

Пав. Соларичѣ

У граду Бару $\frac{1}{2}$ Февр. 1818.

Почитаема и любве достойна Гѣспоѣ Софїа
Беоодоровна Драгина, здравствуйше!

Кадѣсамъ юшигѣ депешомѣ бывао, слушао самъ често, гди многи млади и млади

ди пѣваю: спала бы спала, ал' не могу сама и радо бы дала при коня плава и че-пири врана, www.vivaldi.com да неспавамъ сама. И я са-да да самъ кои имуѣ земнородный, кое-га ергеле коня и спада волова по полю пасу, колико бы ѣй непожаліо даши, да нисамъ у момъ прошаспомъ листу, у Любляны, вашемъ и момъ любимомъ написа-номъ Драги, наложіо, да вами га спріюб-ици. О справедливое небо, како и зашпо людма свагда касно и у невреме боля па-мешъ у главу долази! Сбывасе свагда съ нами, као съ преѣашнымъ Богомъ юпѣ-ромъ, кои е морао, силомъ и на люту срамошу, ромога Бога иѣспа Нерphaestus илиши Вулкана, сына свога родѣенога на-пѣраши, да му са спраовишомъ сѣкиромъ главурду посредъ среде расѣѣпа и пако-изъ нѣ изиѣе чудна Минерва, богиня му-дрости и храбрости. То пи намъ се, шо ишпо свима подъ мѣсеѣомъ, онѣ найма-нѣга до найвеѣега, нота бене, до найве-ѣега, безъ свакогъ излѣпѣ! приключави и бива. Свакоме е на челу написано, да мо-ра съ главомъ ошпогодъ лупиши, да му шпо памешнѣе изъ нѣ излѣзе; и ово се зове искусшво. О мене непредвидѣлива и непредразсудлива човека на свѣшпу! шпо я учини? Ясамъ могао моему другу дозво-лиши, да мое писмо, комъ оѣе, покаже, само вами не! и само онѣ васъ да га до-бро чува! а зашпо то? зашпо? Пишаше, као да не знате. Зашпо ѣете вы съ ва-шимъ

шимъ природнымъ остроуміемъ поoliko погрѣшака, колико речи у нѣму наћи. Вы ѣсте ми се смеяши као многоспрадално-
 ному Жил-блазу, ако вамъ благоволишело и милосливо воспоминаніе пріятельства, іоште выще да речемъ, ако васъ ваша природна, несравнѣна и неисказана доброта; іошті едно да речемъ, што се najveће за ваше кѣ чадцамъ вашимъ матернѣ премилосливо сердце рећи и изрећи може, ш: е: ако васъ любовь кѣ Милицы и кѣ Бешы и кѣ Анешы и кѣ Ангелы принуди и убѣди сѣ милосливнымъ очима на сиромашка Жил-Блаза погледаши, и баремъ у времена празника и безпослице сѣ прилѣжнымъ вниманіемъ много редій чинаши га и шако немецкій языкъ, у призрѣнію будуще ползе шако пресладки предмета, не само незабавиши, но у болше совершенство доводиши, што ѣе сладчайшему плоду ваше матернѣ употребе преполезно быши и спасишело. Пріимите, любимого друга моего пречестна супруга! доброжелателно предсказаніе благопошна и благодарна човека, да е дошло време и выще ѣе доћи, да ѣе благоразумна и по души и сердцу облагорожена Сербска младежь и на далеко, не богаше, но у дробродѣтели, у трудолюбію, у цѣлому-дрію и благоразумію воспишане Сербске дѣвице спражиши и просиши. Ево на кои начинѣ человекъ и незнаюћи како опѣ шалыве матеріе на са свимъ безпалыву прѣѣ.

Їе. Сада ево ши мое неволѣ; замерсїо самъ
 се и сѣ пуша самъ заѣао, коѣе ми садѣ
 помоѣи, да се расплешемъ и на пушѣ изѣ-
 ѣемъ. Речь е была, да се сада люто на-
 емъ, шпо самъ непредразсудно хошео, да
 вамъ се мое писмо покаже. Я све знамъ,
 кою ѣе вы у нѣму машерїю боцливѣго
 примѣчанїя наѣи. Вы ѣе реѣи, да самъ
 я само изѣ суеславїя у Трїесну говорїю,
 да ѣу у Топлице поѣи, као да самъ и я
 на свешу „божїею милоснїю“ поп во ве
 соза пече. А кадноши у Любляны погле-
 дамъ, шпа ми се у несы ради, онда се
 ни мало незаспыдимъ, неволю на добро-
 дѣтель преобращиши, и са философскомъ
 гордоснїю, велеречештвовати: на шпо ми
 Топлице; у Карловцу, послаа немамъ;
 неѣе лисица грѣѣа; кисело е! бы їой у-
 шрнули зубѣ! Ево шпа ѣе вы реѣи;
 шо я добро знамъ, или ако и неречеше, со-
 жалуѣи о мени, да ме не цѣлїте, кано
 ши и онда, кадъ сѣе вашой комшїици
 и другарици рекли: да бы вы знали, шпо
 бы о мени нешто казали, али не ѣе,
 да ми найманъ шпо на жао учинише! Ве-
 лина вамъ заисно хвала! шо ѣе реѣи вы-
 ше, него да сѣе шпо и казали. Тѣ е мо-
 рао быти нѣкакавъ великїй порокъ и спра-
 шанъ сїясенъ, нои се онѣ шешке жало-
 сти ни казати несме. О! сви люди, му-
 жескога и женскога рода и племена на свѣ-
 шу! Помагай! Помозише казати, шпо
 бы шо было, шпа се ни изреѣи не да
 Пакъ

Пакъ хоћеше, да мое сирото писмо неограниче, ако вамъ у руке дође. Выше ёе вы у нѣму погрѣшака, безпущица и свакога беззаконія наћи, него шпо речій, и оксія, и запяшїя, и шочака; алго ше у Діогену и Цепову сыну, Синопейцу, о коему ево Александра великога сведочба; да нисамъ, коисамъ; ница друго, него Діогенъ, не бы желіо быши. А опѣ васъ шешко си га нѣму; ни у свомъ бурешу нїе се сакрыши могао, а сувыше бранећи едну незлобну и добру жену, кою е опѣ пощоплѣнїя избавіо бы, опѣ едне пакосне, лукаве и злобне. Пакъ бы ко хошео, да се я за мое писмо не спарамъ. Но вы хоћеше, да се я сѣ шымъ ушѣшавамъ, да вы не ёе ни коме нишпа рећи. Мени е дошпа, да ёе ше вы само помыслиши оно, шпо не ёе ни рећи; а шо е моему високоумію шoliko, да бы радъ опѣ люше срамше у землю пропасши; сада морамъ са Еврипідомъ шужиши и ядаши овако: *ῥῆρος ῥῆρος! δία δι' ερώτος ῥορεξας κακὰ!* Данашиный е данъ веселый рожденїя дражашега Драге, данъ, кои желимъ, да до глубоке спаросши весело и благополучно празнуеште. Любимъ прекрасна чадца ваша, поздравлямъ вашъ родительскій домъ и проче доброжелашелъ: Сoderжиште ме у доброты кои пребывамъ за всегда вашъ благодарный
Д. Обрадовичъ.

У Сиску 24. Юнїя 1806.

Милый Брашно, све да ши е сладко!

Ево Ти я сипну ~~книгу~~ ^{книгу} пишемъ, да се и-
машъ чему веселиши,
Дичиши се и поносиши се, као соко ви-
пезъ и левѣнша!

Да и мени срамота не буде, не держѣи
речи племенише.

Две кравиде с' шеочиѣи млади, гошове су
и сада чекаю,

Да ѿй пошлѣмъ миломъ прѣйшелю, ко-
ему самъ наумѣо давно,

Гди 'но распи невенъ до колена, а
босилякъ момы до пояса.

Али валя ѿшъ да се на пасу, да пошпану
и лепше и деblѣ;

Нека пасу и нек' се не брину, не боеѣи' се
сикире, ни ножа;

Садъ е ѿшъ у земљи забрана, да се ша-
лю краве и волови

И са нѣима шеочиѣи млади, преко ме-
ѣе у землѣ комшѣйске;

Ерь су ѿоште слабе и мршаве, зима
имъ е досадила люша.

Сада ѣе се ласно поправѣи, сладко па-
суѣи' праву дешелину,

Поспати ѣе и ленше и деblѣ и болѣ-
ѣе раниѣи' шеочиѣе.

Свакѣи ѣе ѿй радо погледаѣи, и нек'
имъ шо буде безъ урока.

А кадъ намъ се меѣе поопшворе, и свашѣи' о-
пешъ своимъ пушемъ доѣе

Ошудъ кѣ нама, а ошовудъ кѣ вама,
послаѣу Ти краве са шеоцѣи,

Тако ми здрава на рамены глава, и
 шакое ше дуго звао Брашко, и
 желю, да Ти е све сладно!
 Све Ти было здраво и весело, свешао Ти
 предъ дружиномъ образъ!
 Поздрави ми миле прїяшелъ, кои су
 намъ обоицы драги!

У Београду 10. Маїя 1808.

оспаемъ Ти како и досада
 Твой срдачный спарый Обрадовичъ;

Веле мени, да самъ оспарю,
 А я сваросшь їошше неосеѣамъ;
 А шпо самъ пни мало опешчаю,
 Нїе чудо; ерь самъ одебляю,
 Ноге су ми шакое оздравиле,
 Да бы сшигао у горицы виле,
 Кадъ годъ не бы опцъ мене бѣжале,
 Ил' подъ распомъ на правы заспале.

Преч. Г. Софронїю Лазаревичу, Игумену В.
 Ремешкомъ,

Разрѣшенїе загонешки I. Часпице, С.
 Лѣшописи стр. 54. — IV бихулъ, (бик, у-
 лѣ) V. ярацъ (я рац цар) VI. чирах (чир,
 рак) VII. Грана (рана, Ана, Гра, на) VIII
 Лаксир (лак, сир, рис)

ЗАГОНЕТКЕ.

www.libtool.com.cn
(Продолженіе)

IX.

Све се меня овогъ свѣта
И часъ на часъ опада
Данасъ расте, супра цвѣта,
Преко супра пропада.
Тако люди, тако шраве
Тако и самъ овай свѣтъ.
Ништа нема вѣчне славе
Све опада к'о сванъ цвѣтъ
И я самъ ши силанъ бѣо,
И задуго владао;
Одъ мене е свѣтъ спрепѣо
И законе примао.
Па ѱошъ и садъ силе мое
Добро знаю люди сви,
Еръ се и садъ мене бое
Млоги мои парови.
Ал' самъ веће прецвѣтао
Ѕошъ пре шриса година
Кадъ самъ оно беданъ пао
У сужанство шуѣина.
Па садъ чаемъ у невољи
Служеѣ' силу варварску,
Коя чини све по вољи
На срамоту рѣшѣанску.
Но не губимъ ѱошъ надежде,
Добаръ еште Господъ богъ
Избавѣ ме онъ те беде
Угодника ради овогъ;

Кои

Кои ми е биће дао,
 И сѣ нѣмѣ славу велику,
 Ющѣ у мени царствовао
 На свегѣ свеша ушѣху
 Ако ли ме незнашѣ шпа самѣ.
 А радѣ си ме постиѣи;
 Яши нишпа друго нисамѣ
 Негѣ мой само слоѣ трѣи
 У комѣ живи слоѣ мой први
 Сѣ првимѣ знакомѣ одѣ другоѣ
 У найвеѣой свешской слави,
 Што постиже самрпноѣ,

 X.

Има нешто у природи,
 Што се не да видиши;
 Што по целомѣ свешу оди,
 Да се може живиши.
 Безѣ нѣга би свешѣ пропао,
 И све што е у нѣму
 Да му нѣе швораѣ дао
 Силу ову голему.
 Што у земљи зрно клѣя,
 У човеку тече крвѣ,
 Што изѣ цвеша родѣ пробѣя,
 И изводи ппица врвѣ;
 Све то чини то сушшесшво,
 А за кога? за радѣ насѣ;
 Премда има дѣ то свойсшво,
 Да можѣ биши на ужасѣ.
 Садѣ не реци душо моя:
 Велѣи еси Господи;

И чюдна су дѣла швоя
 У свой овой природи.
 Име му е крашко доспа,
 Има седамъ писмена
 Коя сложе свака успа
 У шри слога малена.
 Ако му се првомъ слогу
 Глава другогъ домешне;
 Грозиши се онда морамъ,
 ерѣ се врагъ самъ измешне.
 Проклешо му било име,
 И проклеша рабоша,
 ерѣ се люди бѣю сѣ нѣме,
 Те се чини срамоша,
 Ако ли пакъ другомъ слогу
 Прво слово трећегъ дашъ,
 То одвраћа шуђу ногу
 Одъ онога, што имашъ
 Бадишъ ли му прво слово
 Одъ садашнѣгъ имена,
 То му свойспиво дадешъ ново:
 Да е мера малена.

XI.

Я самъ човекъ шуђоземацъ
 Особиша корена;
 Ал' ниш' Французъ ниши Немацъ
 Нишъ нѣова племена.
 Име ми се мое дели
 На два слога малена,
 Па што слогъ мой први вели,
 есиѣ ми сниже колена.

А

А други ми именуе
 Крепакъ спубадъ државе;
 Има еданъ што с' жершвуе
 Ошечешва радъ славе

 XII.

И мене е Богъ створио
 К'о и друга шелеса;
 И съ нѣма самъ доле бѣо,
 Алъ садъ красимъ небеса.
 О човече, луда главо!
 Зашп' ме ниси ценѣо,
 Зашп' не иде пушемъ право
 Те би другче живѣо.
 Но ако ми у имену
 Средѣ слово измѣнишъ,
 Па учинишъ съ нѣмъ промену,
 И онъ (о) писмо уметнешъ.
 Ти се сешишъ живопинѣ
 Кою свако познае
 Велика е полза одъ нѣ
 А много ше неснае
 Ако ли ми среду мою
 Ко промене съ писмомъ у
 То одъ мене кува бою
 Свака баба у селу.

 XIII.

Четир' речи показую
 У езику сръбскомъ,
 Да и само разликую
 У писмену првомъ

Ал' почемъ се ово меня,
 К'о што горе већъ реко,
 Зато су имъ и значења,
 Едн' одъ другогъ далеко.
 Што ни дава речца вели,
 То безбеднось оснива;
 Тешко ономъ, ко е нема,
 Тай у спрау почива.
 Друга значи брзу воду,
 Живошину пакъ проса;
 А четврта, што протру,
 Краси свакогъ проса.

Затонетихъ.

1.

Ја ти брата пешъ писмена имамъ,
 И способна шад' за сва што бывамъ.
 Слогъ последнй када ми разцваши,
 Чедца се на нбга залепи.
 Ославишъ ли два крайня писмена
 Редко свадба безъ мене е шена *).
 Писме прво ако ми одрубишъ,
 Пакъ управо шако ме проучишъ;
 Живошно самъ младо пакъ несшашно,
 А и свагда скоро подшашано.
 Сб ногу ме пакъ безъ главе прочитай,
 И шад' самномъ свакога запышай.
 Три пакъ прва прочитай писмена
 Мешо свакогъ послужимъ имена.

*) весела

Я у себи имадемъ два слога.
 Есть тако мя ера дебелога.
 Съ чела, съ неше, слободно ме читай,
 Одно значимъ. Не вбруешъ? Нытай.
 Тица не можъ безъ крыла летиши,
 А безъ мене целый светъ живиши.
 Замышлѣно судеѣи ме спрашивъ,
 Небешъ самномъ заведеѣи да радиши.
 Слушай само: шестъ имамъ писмена,
 А различна при значимъ имена.
 Слогъ ми првый при има писмена,
 Добра и зла чини неброена.
 Безъ два прва съ ногу ме прочитай,
 Испо значимъ; само добро гледай.
 Безъ првога управо надъ читаешъ,
 Речь самъ шуѣа, што ме тако гледаешъ.
 Безъ два спражня съ ногу ме надъ гледиши,
 Зачудишсе, кадъ ме ишу видиши.

I. C. M.

С М Ъ

С М Ъ С И Ц Е.

1. „Даница. Забавник за годину 1827, издао Бух Стеф. Караџић, епос. Докл. и п. д. друга година. У Бечу, у штампарији Герменскога намаспира. 1827.“ (in 12-то) ово е друга година забавнику (Даницы) о комъ по опредѣленію Сербске Лѣтописи чишело нашемъ извѣстїе даемо, предлагаюћи књижице содержанїе, а упућуюћи любопитногъ чишашеля къ самомъ дѣлу. Ошѣ Календара, кои е сада на ушѣху многи ревнишеля — са свимъ црквено-славенски напечатанъ и о комъ се шога ради ништа выше рећи не може, *) прелазимо на друга у Даницу спавалѣна сочиненїя. Таки сѣ почетка спом „I. Оглед Српскога Буквара“ (спр. 1 — 26). У предговору за шо написаномъ говори Г. Вукъ о нагону или шеженю (Zrieb) човека къ совершенству свакогъ рода, особито душевногъ свогъ естнествѣ; но видисе, чему се дивимо, да е сочинишель само напредуюће (progressum) движенїе предъ очима имао; а шо се зна, да е овомъ про-
11 * шиво-

*) Види Календаръ у Даницы за год. 1826.

пивооложено шепенѣ кѣ совершенству у
напращке шако исто у природы човечіой
основано, ~~кае~~ и оно, и да е у развишку
своме силіе и выше обще. Но вредно е,
прочиташи ~~заклученіе~~ овогѣ предговора
у самомѣ дѣлу, гди говори: „Да не узи-
мамо за углед народа други закона и пле-
мена, но ево Руса, кои су с нама едного
закона и племена. Они су прије снѣ го-
дина, како су ѣиов језик и писмо одво-
јили од црквенога језика и писма, позна-
ли, да су имена наши слова шешка и пре-
вска за ученіе чишаши,“ и т. д. О
дѣли и важности овогѣ Буквара нека они
суде, кои чувствую, да су и ~~внутренѣ~~ и
~~внѣшнѣ~~ на ономѣ мѣсту, кое имѣ право
дае о шаковимѣ стварма судити и сен-
тенцију изрећи. — За шымѣ иде „II Гео-
графическо-спашисщическо описаније Ср-
бије (стр. 23 — 120), кое се на двое дѣ-
ли: 1. описаніе землѣ, 2. описаніе народа.
У первомѣ географическомѣ одѣленію спом о-
но: 1. „границе 2. површје земаљско 3.
планине 4. равнине 5. воде 6. градови и
вароши 7. нушови 8. раздѣљеније землѣ
9. имена села“ у Пашалуку Београдскомѣ
по Нахіяма, осимѣ едне Поречке, коју 1822.
у арачкомѣ шешеру у Крагуевцу нје на-
ли могао; за назначеніе пакѣ выше поме-
нуто, вели вукѣ, есу „чишацельи самном
заједно, дужни благодариши свијепломе и
честипноме Кнезу од Србије, Господару
Милошу Обреновику, кои ми је по својой ми-
лосни

люди и благонаклонности допустить, не
сам же исписано. Употребку, где наводи
имена оных 1425. селъ, противная, да съ
имена такова нужна не само за Београдско,
него и за Истерию и Грамашицу: оне ли
пакъ со шымъ и криптику оуда владашесъ
вкуса обезоидиши, по на справу оспы-
наемо. Испорицы, кои оной дѣтъ плаћаю
чипашелю одвѣль лажо съ единомъ рѣчию:
неизвѣстно, као што е оная церк. ученикъ
мужъ своимъ единоплеменицама плаћю;
или съ ономъ рѣчию: нѣма, као што е о-
ная апостолитическѣй царь оспрова съ Не-
лярыма ученикъ, — мало же му за то бла-
годарити, што имъ е ясну празнину жи-
ове главе са 1425. имена замрсто и забу-
тию; а грамашицы мораю то, нипо имъ
каже, као да бы оно учили валяло, о че-
му дояко у нѣовима грамашицескими нѣи-
гама ни рѣчице нема, сматрати, као нѣ-
кій родъ бѣгнела. Внимательно престо-
привши ону Сербску дѣцу, оныхъ кои нѣва
дѣле десетинне вѣкова на крѣпости својой не-
се, и свбильнски къ нама проговараю, мо-
рали смо зажелиши, да бы Г. сочин. об-
стоятельствна дозволѣла, своимъ временемъ,
или на ономъ или на другомъ мѣсту на-
значили имена и оныхъ оны села, коя же
се негли по Акѣрманской конвенції придо-
дати обновѣной Сербїи; а послѣ того о-
писати и оне часни Сербїе, надъ коима
заповѣдаю Турци, али ученика нѣма
единоплеменица. Внимательно чипа-
шеля

імена Даниїло призначені; да нису на-
значена імена Нахія ни Паланки, ошѣ Ту-
рака обмашени; дакле додавајући іонѣ
Поретку Нахію само са 20. села (сосѣдна
Кладовска имала е не давно 22. а Него-
шинска 47. села) видимо, да число обмашени ошѣ Сербала мѣста у Сербіи дола-
зи до 1459; дакле десетѣ пушта више негѣ
у Черној Горы, у којој намѣ е *Vialla de
Bosniacis* 126. села назначіо, сѣ шомѣ са-
мо едномѣ разнимѣ, што е нѣгово на-
значеніе имена нѣкій пинчій езикѣ, за
ком ниши можемо ми кључѣ изнаћи, ни-
жи ће и ком Французѣ Грамашику и Ле-
сиконѣ сочинити. — У другомѣ *списку*
списку исторіје 2. Турско господарство
над Србима 3. Айдуци 4. Кнезови и кне-
зови 5. домаћи животи 6. закон 7. школе.
Безѣ сумнѣ, ово ће се опдѣленіе и на-
странне езике превести; ер се текѣ опудѣ
добро познаши може право списаѣ Серб-
скогѣ народа подѣ Турчиномѣ! — III. „Чо-
жирн *луда Брамна*; индијска приповиѣстка,
(121 — 143) изѣ Шлегелове индиске би-
блјоѣске Издашељмѣ преведена, којој е
прашній но поучителный предлозіо пред-
говорѣ. IV. Свршуєсе Даница сѣ дода-
ци ошѣ Свештіа (143 — 150): 1. „Ер-
лија, Геснерова идила, кој и у преводу
задржава лжкостѣ и нѣбнеситѣ орігинала,
и кој чинишесѣ разблжава, као цнѣо
майка роса цвѣће обновљива и оживљива;

2. „Ода на смрть блатор. госпожа Марје Тирха, рођ. Демелић ои Паньове, преминуше у Бечу 16. Февр. 1826. у 42. год. дивоша свога,“ списана алкайскимъ метромъ, ошликне се и благороднимъ чувствомъ и просто лѣпимъ поспическимъ слогомъ. — На послѣднимъ шестѣ листѣ печатана су имена ГГ. Пренумеранца. Типъ и папѣръ естѣ, лѣпѣ, безъ знати, смисла нарушавајући печатни погрѣшана. Колика разлика ошѣ Сербскогъ штипа Будимска печатни!! — Овомъ приливомъ назнатуемо јошѣ и то, да смо извѣстне добманѣ вѣсти, да е Г. John Bowring (види Серб. Лѣш. 1827. Ч. I, стр. 88) членѣ многихъ ученихъ содружества познати поеша и Императорѣ не само у свомѣ опочестиву, већ и у спранимъ дальнимъ земляма, превео, и Мѣсеца Февр. 1827. у Лондону издао печатане са Серб. на енглескѣи езикѣ преведене народне пѣсне, и да ѣи е посвећѣо вуку Спее. Карарѣу. — Явля намѣ се такође изѣ доброгъ источника, да е данѣ славный французѣ, Нѣмачкимъ предомѣ наши пѣсана побужденѣ, сербскѣи езикѣ ревностно учи, да бы за свое единоплеменике изѣ орігинала пѣсне ове превести могао. — На конацѣ да спавимо јошѣ и то, да е Г. Вуку. Спее. Кар. Рускѣи Императорѣ, Николай I. на предложенѣ Мидистра Шинкова, рѣдишню пенсѣю ошѣ 100. дуката прошавше есени милосливо опредѣлиши изволѣо, за труде нѣгове у
Сла-

Славенской Словесности положене. Благодареніе буди Монарху, кои свою благодать и милость, средствомъ оваки Митницера, као иже е Г. Шишковъ, не само око себе, веѣ и надалѣ излива! —

2. Желан би, да намъ е Господиѣ Е. І. біограѣ Св. Савве, І. Архіепіскопа Сербскогъ (Лѣт. Серб. 1827. ч. І. стр. 6) при сечивенію своме гдигди и Ауторе назначію, кое е при свомъ послу употребляно; еда ли е рукописъ Іеромонаха Хилендарскогъ Домешіана, кои е живомъ и причаствію овогъ Сербскогъ просвѣщеніелю окр. половине XIII. вѣка, при владѣнію Спаса Уроша, кр. Сербскогъ, подробно, као иже Г. Константинъ Колайдовичъ, Кавалеръ проч. у свомъ: Іоанну Ексарху Болгарскогъ у Москвы 1824. печатаномъ, на стр. 114. у. 88. примѣчанію назначуе описао, употребію? Овай Домешіанъ, бывшій духовникомъ Хилендарскогъ браштва, и пошоме заслужуе кодъ свою Славену, а особито кодъ насъ Сербалю, признашелности и уваженія, што е нѣкога Теодора, Граматіка (урацатикус, писецъ, секретарь или вообще ученный) помагао и защищавао, те е могао Іоанна Ексарха Болгарскогъ Шестодневъ, рукописъ, колико досадъ дознаемо, Сербскій найстаріи опѣ год. 1263. написати, окомъ ѣмо ми у слѣдуючей часпицы наше Лѣтописи обширнѣе говорити. —

3. На стр. 86. I. Ч. Сербска Лѣт. 1827.
 назначилисмо извѣстіе о Ческомъ новина-
 ма, кое съ началомъ ове године измазе;
 и ево предъ нама имамо при свѣске ошъ
Monatsschrift der Gesellschaft der waterkundigen Stu-
den in Böhmen; и одну ошъ: *Casopis spole-*
nosti vlastenského Museum w Oeslách. Пред-
 мети, съ коима се Нѣмачко мѣсечно из-
 даніе занима, есу ови: I. Историческа со-
 чиненія, коя се ошnose къ Истории Ческой
 1. описаніе единственны паметидостойны
 приключенія и дѣлы эпоха единственне ис-
 торіе; 2. поправленія и изясненія сумни-
 телны и неопредѣлены назначенія, коя се
 у старѣимъ списательма налазе; 3. ис-
 дованія единственны предмета старе ис-
 торіе у призрѣнію законоданыя и внутре-
 нѣгъ держ. правительства; 4. Извѣстія о
 чиновныма дворскимъ, правдонаблюденію
 и проч., 5. Сочиненія Историческа о изо-
 браженію Ческе вообше и воособъ. 6. По-
 гледъ на единовременно исторію оны зема-
 ле; кое су нѣкадъ круны Ческой припада-
 ле; 7. Части Исторіе Австрійске, ошъ
 нако е Ческа съ ономъ соединѣна; 8. Біо-
 графіе и Карактеристике знашны чеха и
 Моравца. и пр. пр. II. Сочиненія естес-
 твоиспытателна. III. Сочиненія красне
 Литературе; и. пр. покушенія опечесше-
 не поезіе у свакомъ роду; преводи и проч.
 IV. Отечественна объявленія различногъ ро-
 да и проч. — Предмети пакъ Ческогъ
 примѣсочногъ изданія есу ови: 1. Пошпи-
 ческа

Ческа зочиненія сваягогъ рода, орігінальна и преведена; 2. Діссертаціе, коє се шичу вездѣланія азыка и Литературе Чеснославенске 3. Стара писменоснѣ Ческа 4. Діссерти. историческе 5. Познаніе опечества 6. Діссерти. изъ круга свію наука и вѣдошва, орігінално чески написане. 7. Познаніе природе. 8. Извѣстїя опечествена садашнѣгъ времена и проч. — Назначили содержаніе овы предѣ нама сирѣби часниці, у колико сирѣчь соопѣвнствую положеномъ себи опредѣленію, збогъ ограниченогъ мѣста нашегъ изданія сада неможемо. Оплагаюћи то на друго време, кадѣ ћемо чишашелю нашемъ и по гдику краѣна ондѣленія у преводу особцини моћи, примѣчавамо ово едно, и то сѣ особеннымъ удоволствіемъ, да е цѣль овы опечественны трудова почти она испа, коє смо Сербской Лѣтописи мы назначили и коїой ревностно шежимо. Имаюћи оване, не велимъ подражанія, но само одобренія примѣре, за наше предпріяціе, не морамо ли сви, свакій по свомъ могућству — о шомъ настояши, да до благородне шемше срепно приспѣмо, драгавольно свакій за шо шрудѣ подносећи и радо и наймилію жершву на шо приносећи? —

4. У шрећој часниці Сербске Лѣт, за год. 1825, на стр. 145. и слѣд. явилася смо, да е у Савашѣбургу печатана книжка: „Жизнь и подвиги Князя Милоша Обреновича“ и по доданимъ и шо, да ћемо о шомъ дѣлу

лу другомъ приливомъ змѣе говорить. За оправданіе наше рѣши, спаваямо межу ними о испной князи мѣнѣ Ресерина печатано у Библиографа. Листовымъ надѣ Нго. 27. на стр. 385. и слѣд. „въ предисловіи къ сей книгѣ написанномъ, кажется слогомъ нѣсколько опличивши отъ того, который господствуетъ въ самой книгѣ; не наименовавши себя Г. издатель (Германъ?) говоритъ, что онъ записывалъ сіе жизнеописаніе, изъ рукописной біографіи, сочиненной на Нѣмецкомъ языкѣ (?) Сербскимъ Литераторомъ, Вукомъ Спесъ. Караджичемъ. *) Но почему же Г. Вукъ по нынѣ еще самъ не издалъ на своемъ опечистившемъ языкѣ сихъ извѣстій, коихъ собраніе и составленіе конечно не малыхъ стоило ему трудовъ? Кого болѣе Сербовъ могутъ занимать подвиги ихъ предводителя? — Любопытное предположеніе содержишь историческій взглядъ на Сербскій народъ, извѣстный въ Европѣ, какъ говоритъ Авторъ, уже съ VI столѣтія по Род. Хр. — въ 639. годѣ часъ основала городъ Сербинъ въ Фессаліи; въ 746. Сербин пошли на Морею, воевъ и владѣли до 960. Будучи разбиши Императоромъ, Константиномъ Багрянороднымъ,

*) Желалъ бы, да намъ Г. Вукъ одѣ назначе. не вопросе разбѣ и погрѣшке, кое се у дѣла овоме налзе, приликомъ даномъ поправи, или, што бы тошъ болѣ было цѣло дѣло сербски савимъ на рѣво наза.

нимъ, спасшися отъ погубелѣ, отъ ча-
сти ему покорились, отъ части же ушли
въ горы нынѣшней *Матии* (въ южн. части
Пелопоннеса *). — Изъ дома Неманичей
до исхода XIV. вѣка царствовали 8. само-
державныхъ королей и два Императора. —
Симеонъ Душанъ въ 1340. покоривъ Болга-
рію, всю Македонію (кромя Салоникъ), Тес-
салію, Епелію, до Негроконна, Епиръ,
Акарнанію и Албанию, удержалъ сѣ спра-
ни за собою и принялъ титулъ Импера-
тора Греческаго, Сербскаго, Македонска-
го и Болгарскаго. — На Косовомъ полѣ,
гдѣ убитъ Князь Лазарь въ 1389. исчезла
независимость Сербіи, съ того времени
сдѣлавшейся Турецкою областію. — Мож-
но полагать, говоришь Авт., что число
Сербовъ простирается нынѣ до 5. Миліо-
новъ обоего пола душъ. Изъ нихъ около
3. Мил. принадлежатъ къ православной
греч. неуніатской церкви; а именно: 1.
мил. во Босніи, Герцеговинѣ, Черногоріи
и Далмаціи. Изъ оспальныхъ же 2. мил.
душъ, $\frac{2}{3}$ суть вѣры Магомеданской въ
Босніи, а $\frac{1}{3}$ Римскаго вѣроисповѣданія,
въ Славоніи, Крааціи, Далмаціи и Босніи.
Одни только первые 3. мил. именуютъ са-
ми себя *Срби*, *Србамъ*, другіи же напрошувъ
того, сего званія непріемлютъ, а при-
нявшіе Магомеданскую, именуютъ себя
Тур-

*) О Словенахъ, обитающихъ на Пелопонесѣ,
между Навплею и Монемиасією види на стр. 124.
и 125. бібліограф. Лист.

Турками (хотя и въ нѣкѣхъ даже нынѣшнихъ
неубѣдѣнъ въ то, что по Туркамъ); испо-
лбующіе же Римское зѣбу называющіе
себя по сирѣчь, ими обихаживающіе, маѣ
и. пр. Славонцами, Далматинцами, Илли-
рійцами, Дубровчанами (Рагузанами);
или какъ другіе обыкновенно ихъ называ-
ютъ, Шонцами. *) Не сдѣлавъ хотя нѣко-
лько словъ о добромъ правителѣ своего
народа, ни о Милошѣ, который около
1780. родился въ Добринѣ, Деревнѣ Уши-
каго уѣзда. Но смерти отца своего па-
три (Теодора) онъ сталъ заниматься на-
ромъ своимъ и препровождалъ турокъ волею
даже до Адриатическаго моря (до окрест-
ностей Зары. Братъ Милоша (то есть
онъ первый мужа Обрема) Миланъ 1804.
когда Сербіи возмутились противъ Дож-
девъ, сдѣлался Господаремъ, а онъ самъ
введенъ. Въ 1811. при введеніи въ Сербію
новаго порядка, Черныиъ Георгій ошинулъ
его большую часть дошпаннаго сѣ-
на послѣ смерти Милана владѣнія, шѣ

*) Православныхъ Сербовъ Каѳолики именуютъ
Рацами, (Raatzén, Raitzen; а землю ихъ Raatzen;
см. Ранъ). Бюшнѣтъ преимудрѣе сіе названіе
онъ рѣки Рацки (Rasca); и. пр. не одному
Греч. вѣроисп. они получили такое же наименова-
ніе? Буква г предъ буквами р и н, не рѣдко от-
брасывалась. Такъ и. пр. Чехи и по нѣмъ убо
прѣбываютъ Рѣка (Греческая) Рѣка (Греческая);
Итал. Него и вѣро; Нѣмцы, Рѣка, Рѣка, Рѣка,
гартца, грабекъ и др. Можно слышать также Gra-
ius, Grai (Гречи) и употребляемое Австрийцами
Graz (названіе города) вм. Graetz.

широкимъ и вѣдомымъ: ему дѣлѣ рѣ-
 дилъ Рудничкаго, Поляревскаго и Уша-
 кова оставилъ за нимъ только пред-
 ставленіе одного Рудничкаго убѣда. Какъ
 Милошъ, такъ и Милошъ принадлежали
 къ противней Чернаго Георгія паріи, и
 тогда сей бѣжалъ въ Австрійскія владѣнія;
 но Милошу преследованіе было замѣно
 грабѣ, въ чемъ онъ однако уже не успѣлъ
 въ Сербіи. военачальники искали спос-
 обовъ въ Австр. владѣніяхъ, и одинъ изъ
 нихъ Милошъ, не взирая на нашія убѣ-
 жденія своихъ пріятелей, остался въ со-
 стѣ опустошенъ, рѣшившись раздѣлить
 часть своего народа. Переходя по мѣ-
 стамъ извѣстнаго извѣстностей изъ Брус-
 ни въ Шарани и Цернуью, Милошъ, не
 единообразно уже спасенный судьбою, по-
 особившись возстаніи 1815. прошивъ въ
 рокъ былъ единогласно избранъ верхов-
 нымъ начальникомъ во всякомъ случаѣ онъ
 оправдывалъ довѣренность къ нему Серб-
 ского народа. Не будучи въ состояніи соблю-
 вать за всѣми, любопытными подробнос-
 тями, излагаемыми сочинителемъ біогра-
 фи кн. Милоша, скажемъ только, что въ
 опытнымъ чертамъ благороднаго вожди
 того принадлежишь неуспрашимость и рѣ-
 шительность въ оповѣдахъ на дѣлаемые
 ему съ угрозами вопросы. Доказываютъ
 сіе чистосердечіе его въ присутствіи Сена-
 та (стр. 6 и 9) и въ особенности разо-
 воръ съ Хуршидъ-Пашею (стр. 81). —
 Полу-

Получивъ отъ Маршала Алл-Паша теплыя и приглашеніе прибыть къ нему на честное слово, Милошъ съ Вурри — Пашею, по обмѣнѣ существующему между юнними Словенами, заключаѣ союзъ браштва и ошцвнѣ ся къ Алипашѣ въ Буррю, гдѣ и сдѣлали разныя, для обѣихъ сторонъ выгодныя постановленія. Но выгоднѣйшія для Сербовъ условія сунѣ тѣ, которыя Милошъ въ послѣдствіи времени заключаѣ съ Маршаломъ Алл-Пашею, постановивъ: 1. что бы Турки не имѣли въ собираніи поданей, въ что бы сіе предсказано было единственно Сербскимъ Княземъ. 2. что бы при князѣ Муселимѣ (Градоначальникѣ) не было одинъ князь, безъ котораго Муселимъ не имѣлъ права рѣшати дѣлъ для Сербовъ ошносящихся. 3. что бы въ Бѣлградѣ засѣдали 12. князей во одномъ присущствіи для рѣшенія дѣлъ о важнѣйшихъ преступленіяхъ Сербовъ, съ тѣмъ, что въ случаѣ осужденія ими кого либо на смерть, они передавали бы его Пашѣ, для совершения надъ нимъ казни и что бы сіе же присущствіе, получая отъ прочихъ князей собранныя ими поданія, доставляли оныя Визирю. — Такимъ образомъ Визирь оспасае властелиномъ надъ Турками и надъ Муселимами; а Милошъ (пребывая въ Крагоевѣ) Господиномъ внутри земли надъ народамъ и Кнезами. — Обращаѣ къ нынѣшнему сословію Сербинъ,

Сербіи, въ коей Милошъ Обреновичъ, 1817, торжественно признавъ Княземъ и верховнымъ вождемъ народа Сербскаго, Ави-гдоричъ о нѣкоторыхъ внутреннихъ безпокойствахъ, съ тѣхъ поръ случившихся. Въ лѣтѣ 1820. Царина опасаясь, угрозы со стороны Россіи за презрѣніе Бунаренитскаго мирнаго договора, издавъ пользу Сербовъ фирманъ, по которому одному не былъ ни данъ, на шому чѣмъ Милошъ не былъ отпускаемъ маршемъ своимъ, въ 12. июля Сербами въ Еблуградъ; а Царя не хотѣлъ впускать его въ городъ съ 2000, охранявшихъ его войсковъ и особеннѣе на той причинѣ, что Сербъ не соглашался подписати грамоты, въ коей объявлено, что они впредъ никогда не чего болѣе оумъ великаго Султана пребывать не будутъ. Напротивъ чего они между прочимъ извѣдали Порцѣ желаніе, что бы Милошъ былъ признанъ наслѣдственнымъ Княземъ Сербскимъ, что бы Сербіи сами собою управляли, учреждая судища и проч. Маршалу Али-Паши, неуспѣши вредивъ Милошу въ Константинополѣ, сцарапалъ по крайнѣй мѣрѣ вооруживъ противъ него меншихъ князей (особенно верховныхъ князей Пожаревачнаго убада, Марка Авдула и Спешана Добринда), обвиняя ихъ вѣдѣніи и вѣдѣніи, или вѣдѣніи, или вѣдѣніи самоуправителей подвластныхъ имъ земель. Но замысливъ его не имѣти желаннаго успѣха, ибо оба князя были приве-

веде-

ведены въ Крагоевацѣ, гдѣ великодушный Милошъ простилъ ихъ, опредѣливъ, что бы они жила, не вѣшиваясь въ дѣла, до народа касающіяся, но что бы жили, какъ другіе простіе обыватели. и пр.

5. У журнала : *Blätter für literarische Unterhaltung* Nro. 59. 1827. стр. 236. (у Лайпцигу кодъ Брокхауса) стои еданъ Арпикль, узаймльнъ изъ *Journ. hist. stato et geogr.*, кои бы по мнѣнію онога Референста Историю Сербскогъ народа за Нѣмце по нѣчессоме изяснявас. — Мы се не можемо довольно начудити, да Референшъ испый, подписанный са Nro. 80., ни име народа, когъ историю (?) съ нѣколько рѣчій, и що доса неоснованы, нарочишо што се Черногъ Борѣа пише, — по гореименованомъ франц. Журналу — непушно описуе, право написати не зна или неће, съ шымъ выше, што самъ каже, да му е къ овомъ предпріятію поводъ дао „*Der Beyfall, den sich die serbischen Volkslieder unter uns zu erfreuen gehabt haben.* Онъ свуда пише Сербіер; а сви други славни и справедливи Нѣмачки списатели, кои су се съ нашіма пѣснама народными занимали, и кое онъ безъ сумнѣ добро познае, именую нашъ народъ правымъ своимъ именемъ, и пишу съ онымъ писменама, съ коима га писати валя. Кодъ Нѣмаца само ешь та распра, како име народа писати треба, *Deutsche* или *Zeutsche*; а мы сви, и съ нама цѣла учена и изображена Европа го-

вори и пише: *Серѣѣ, Серѣинѣ, Серѣлинѣ*; или *скраћивајући: Срѣѣ* и проч; ерѣ *ѣ* естъ свагда корено писмо. — *Sat prudenti!* (ако нѣе Гркѣ, комѣ бы се овако груба и злобна погрѣшка лакше опростиши могла; почемѣ онѣ у свомѣ алфавишу *ѣ* нема).

6. На мѣсто славногѣ, за цѣло Славенство, а нарочишо за Историю Руск. Государства, рано умершегѣ Историографа Н. М. Карамзина (види С. Лѣт. 1826. ч. IV. стр. 177) наименованѣ е Историографомѣ Руск. Царства Господинѣ оиѣ Блудовѣ, коллега Министра Превосх. Г. Шишова, сѣ годишньомѣ платомѣ, 12.000. рубл. Онѣ ѣе историю, кою е покойный Карамзинѣ у 12. часпѣй до начала владѣнїя дома Романова списао, продужиши до најпознѣи времена. Кѣ овѣма часпѣма додао е славный Руск. Археологѣ, Г. Строевѣ регѣстерѣ, у комѣ су редомѣ назначене вещи и лица, о коима се у цѣломѣ дѣлау бесѣди. Примѣчанїя е достойно, да е самѣ Карамзинѣ юшпѣ за живоша наймѣновао Г. Блудова, преемникомѣ и продолжителѣмѣ овако важногѣ дѣла. — Познано ѣе быши нацимѣ многимѣ читателѣма, да е Г. Талле (у Дрезды или СѢбургу?) Историю Карамзинову досадѣ печатану, на крапко у два тома на Нѣмачкомѣ езѣку издао и год. 1826. веѣи и друго шога изданїе обявѣо. Не у таковомѣ скелѣпу не треба пражиши величеспивный онаѣ духѣ, ком безсмертно дѣло Карам-

рамзиново тако опшично оживљава. — Чи-
тамо такође, да е Проф. ХерманѢ (Her-
mann) за историческу библиотеку, која се
сада у Германіи издае, *Geschichte Rußlands in*
4. Bänden, nach Karamsin bearbeitet und bis
auf die neueste Zeit fortgesetzt. — Мы смо већ у
первой части ове год. Л. Серб. опоменули,
да е ово исполинско дѣло на многе Евро-
пейске изображене езыке преведено. Оно-
мадѢ читамо, да е то ПолякѢ Г. Бучинскій
превео и издао *). — Оће ли се кои Серб-
љинѢ за ово преважно предпріятіе добро
приугошовањѢ, тога труда лашиши, да
намѢ ово *славенско* дѣло на нашѢ езыкѢ
преложи и попомѢ, скупивши нуждне ма-
теријале, по овомѢ образцу Сербску Испо-
рију спише и изда? Желиши е, да се мла-
ди СербљинѢ ѿмѢ опѢ младости свое на
то спремати почну, како бы у зрѣлы свои
година овомѢ подобно шпогодѢ соверши-
ти могли. Другій и великій шрудѢ изис-
куесе за то; но и красный вѣнацѢ очекуе
срешногѢ борца, побѣдивша све препоне
и кѢ високой цѣли часпљиво доспѣвша!—

7. У Будиму 1827. печатана е књига
подѢ овимѢ шѣпломѢ: „Жишије *Ђорђија*
Арсенијевића Емануела, Росијско-Импер. Ге-
нерал-Лејшнанша и Ордена Росијску: св.
Ђорђија III. реда; св. *Анне I.* реда; св. рав-
ноапост. Кнеза *Владимира Велик.* кр. II.
реда, златне шпате с напписом: „ „ За
12 * хра-

* Дакле другій преводѢ; еданѢ смо назначили
С. Л. 1827. I. Ч. стр. 83.

храброст, “ “ Прайско - Иралѣв. ордена цр-
 веног орла I. реда и кр. Шведскога мача
 II. реда **Кавалера**, имајућег Росијску колај-
 ну, начинѣну за спомен незаборавлѣне
 1812 године и Австр. златну с нашписом :
 „ „ für die Tapferkeit. “ “ Издао Вук Стеф.
 Караџић. “ Да ставимо чишпашелю на-
 шемѣ главне бѣографическе черте овогѣ
 Сербљина ; кои се родѣо у Банашу у Верш-
 цу 1775. Апр. 2. Родителѣи нѣгови были
 су : Оберкнезѣ Арсеній Манойловић и Ан-
 на, кѣи Димитрија и Спое Демелића. Пред-
 цѣ Емануелови дошли су изѣ Сербѣе. Дедѣ
 нѣговѣ Манойло быо е у другой десетини
 вѣва XVIII. оберкнезѣ нахѣ Вершачке, и
 чинѣо е у ондашнѣмѣ Турскомѣ рату
 (1715 — 1718) а особито при зиданю гра-
 да Темешварскогѣ, сѣ подручнимѣ себи
 народомѣ велике заслуге двору Австрѣйс-
 комѣ. По смерти овогѣ 1771, постава
 оцаѣ Емануеловѣ Арсеній, оберкнезѣ ;
 но кадѣ се Банашѣ сѣ Маѣарскомѣ (1778)
 соедини, и кадѣ се оберкнезови укину ;
 поклони му царѣ Леополдѣ II. (1792) бла-
 городство Маѣарско. Онѣ умре 1814. у
 79. год. свогѣ живопа. Георгѣи Емануелѣ,
 о комѣ е оваѣ рѣчь, ишао е у дѣшинству
 своме у Вершцу у Сербску и Нѣмачку шко-
 лу ; но ѣошѣ као дѣше показивао е велику
 волю кѣ войничкой службѣ. У 14. год. оп-
 иде своевольно у Мѣхалѣвићевѣ фрайкорѣ,
 мало зашымѣ у регѣменту Барона Спле-
 ны, а 1791. опетѣ у Мѣхал. фрайкорѣ и
 1793,

1793, као кадетъ и капралъ око Ландаве и Вайсенбургске лініе припуштъ ранѣнъ буде и добые златну колаину за свою храбрость. Кадъ се излѣчи и оздрави, сшупи у Маѣарску Лайбгарду као Лайшенантъ; гди се у наукама и вѣжештвама добро упути и езыке спране научи. По крашкомъ времену добые допущенъ и опиде у Русію. Год. 1797. Апр. 9. приспѣ у Москву на крунисанъ Павла I., ошъ когъ милосшиво прѣималънъ буде и поставлѣнъ оберлайшенантомъ, кое значи у арміи кацетаномъ, кодъ лайбрегіменше, 1798, Маіоромъ, 1799. Обрисплайшнантомъ, а 1800. обрисомъ, у комъ чину буде заедно съ Дукомъ између 13. обрисна опредѣлѣнъ ошъ Кн. Константина у Москву на крунисанъ Алаксандра I. Год. 1802. изиђе у Кіевску Драгунску регіменту, перве знаке свое вѣшщине и храбрости кодъ Пултуска 1806. прошивъ француза покаже и добые златну шпагу съ надписомъ: „за храбрость,“ а 1807. Ордена св. Владимира IV. и св. Анне II. реда. Год. 1812. быо е подъ командомъ кн. Багратиона, а 1813. постао е Генерал - Маіоромъ, показиваюћисе чрезъ цѣло шрапнѣ франц. раша и храбрымъ и вѣшшымъ и неуспрашимымъ войникомъ, као много многа ошличія и награде нѣму и ошъ спранны дворова учинѣне шо довольно сведоче. — За велике заслуге при узиманю Париза постади га Царь Александръ Генерал - Лайшенан-

нантомъ и даде му допуштенъ, да се прође нѣко време здравля свога ради. Изъ Париза дакле удари преко Беча и дође у Вершацъ, гдѣ зашече юшъ у живому свое родителѣ, съ коима се 22. године нѣе было видѣо. По томъ ошиде опетъ у Русію малу и тамо живи у Вароши Нѣжину, а дивизіа му стои наоколо. — Оженіо се 1805. кѣрію Руск. побѣискогъ Генерал-Маіора Вѣлхелма Кнобла, Маріомъ, съ коіомъ среѣнно и задовольно у любви живѣти има жива два сына (Георгіа и Владимира) и чѣшири кѣри. — Назначивши све ово у крашко упућуемо любопытногъ чипашеля къ самой кнѣзизіи о Емануелу обширно списанной, увѣраваючи га, да ће е са задовольствомъ чипашаши.

8. Год. 1826. печатано е у СѢбургу: „Славянская Грамматика, изданная *Иваномъ Пенинскимъ*. — Изданіе второе, значительно исправленное и пополненное. — „*Сихъ послѣшавъ, уразумѣтъ извѣстія словесъ.*“ “ Пришч. I. 3 — 5. въ Типографіи департамента народнаго просвѣщенія in 8-. Дѣло ово посвећено е Господину Александру Семеновичу Шишкову, министру народн. просвѣщенія. Содержаніе пакъ есь ово: „Предувѣдомленіе стр. XIII. введеніе (стр. 1. — 3.) Праволсаніе: Гл. I. о начертаніи, различіи и сходствѣ буквъ (3. — 31.) II. о измѣненіи, прибавленіи и опнущеніи буквъ (31. — 40) III. о звукѣ или удареніи (40 — 46). IV. о пиш-

нишлахъ, или сокращеніяхъ (56 — 56).
Словопроизведеніе. Гл. I. о составленіи частей
 рѣчи и общихъ принадлежностяхъ изъ
 (59 — 71.) II. о имени существительномъ
 и измѣненіи онаго (71 — 91.) III. о имени
 прилагательномъ и измѣненіи онаго (91.
 — 100.) О степеняхъ уравниенія (100 —
 104) о числительныхъ именахъ (104 — 113)
 IV. о мѣстоименіи и измѣненіи онаго (113
 — 121). V. о глаголѣ и измѣненіи онаго
 (121 — 166) VI. о предлогахъ (166 — 169).
 VII. о нарѣчій (169 — 172). VIII. о сою-
 захъ (172 — 174) IX. о междометіи (174
 — 177). *Словосочиненіе*. Гл. I. о словосочи-
 неніи, зависящемъ отъ согласованія “
 (177 — 203). II. о словосочиненіи, зави-
 сящемъ отъ управленія (203. — 237).
 III. о словосочиненіи, зависящемъ отъ
 разположенія словъ въ рѣчи (237 — 248)
 Сочинитель е имаетъ за образецъ Грамма-
 шнику Г. Добровскогъ (*Institutiones Ling-
 uae Slavicae et.*) Краткость и точность есѹ
 отъмѣнна свойства овогѹ дѣла; свако ско-
 ро правило естѹ примѣра изъ кнѹга и
 рукописа различны вѣкова подвѣрѣбно.
 Збогъ особитогѹ совершенства предаеѹ о-
 ва Граммашника у училищама Руск. по рѣч-
 ма самогѹ Автора: „дѣла кнѹги сей уже
 опредѣлена; по ней уже преподаюѹся пра-
 вила Славянскаго языка въ учебныхъ за-
 веденіяхъ, подвѣдомыхъ Минисперству
 народнаго просвѣщенія.“ Мы смо сѹ наз-
 наче-

наченіємъ содержанія ове граммашике зѣ-
то ускорили, да бы и наши књижицы,
кои се овомъ спрукомъ наука занимаю,
ошѣ прилике знаши могли разположеніе
дѣла, одобреногъ, по школама заведеногъ,
и за насъ преважногъ. —

9. „Объявленіе. Изъ ревности къ рас-
пространенію нашегъ Књижества саспа-
вю самъ по найновіимъ и засадъ найбо-
лымъ списашельма физическо землѣописаніе,
кое бы радъ помоѣу мои соплеменника на
свѣтѣ издаши. Содержаніе е ово: 1, об-
ликъ и величина землѣ наше; 2. свойства
мора; 3. извора; 4. рѣке; 5. езера; 6. ат-
мосфера; 7. водене паре и различіа вре-
мена; 8. различіи спещенъ шоплине и
подземни оганъ; 9. вешрови; 10. брда;
11. равнице; 12. Вулкани и землѣпресе-
нїя; 13. промене землѣ наше; 14. общи
пошощѣ и проч. Ово ће се све у књижи-
цы ошѣ десещѣ шабака печашаны содржа-
наши: она ће вредиши 1 ф V. V. Молимъ
дакле учшиво све и познаше и непознаше
књижества нашегъ любитель, да се и
сами на полезно ово дѣладе пренумерираю
и друге на шо да возбуде; а на мене са-
могъ имена Г. Пренумеранша сѣ новци до
нашегъ последнѣгъ Августа да пошлю.
*Григорій Лазикъ, V. кл. у Гѣмн. Карлов. Про-
фессоръ.* “

НАЗНАЧЕНІЕ

1. **О**сманска поетическо сочиненіе Г. Ивана Гундулића едног од првы Славенски Стихопвораца, издану Евш: Поповићем Учишелѣм Тријеспанскимъ; већ е у две часпице из печатњѣ изишла; важностъ нѣна и полза, кою ће Србин из нѣ получити, доспа е у Обявленію на исподѣло, и у Лѣшопису Србскомъ означено, кое бы суспино было овде повшоравати. Цена е обе часпице 3. фл. сребра а могу се добити у Новом-Саду, код Г. *Георгія Магарашевића* Профессора. — У Пешши код Г. *Андріе Розміровића*, Терг. у Земуну код Г. *Уроша Лазаревића* Трг. у Карловцы долн: код Преч. Г. *Іахова Половића* Парох. — у Карловцы горн: — Г. *Самуила Илића*, Учишеля. — у Триесту, код издашеля.

2. Ц. К. првог Капешана Конячког, Господина Јоанна Пачића *пѣсме* су гошове, любитељи Книжества нашег, кои се нису имали прилике пренумерираши, могу њих кодъ списашеља у Дуна-Фелдвару, и код Јосифа Миловука у Пешти добићи.

3. Касѣја Царица, романпическа повѣстъ сочинена Г. Милованомъ Видаковичемъ Проф. а штампана шрошкомъ Матице Сербске са еднимъ образомъ, гошова е, и може се добићи у Пешти кодъ Г. А. Розмѣровича. —

О Б Я В Л Е Н І Е

Гореѣа желя моя сватда и у свакој при-
лицы књижество Сербско полезнымъ дѣ-
ѣемъ украшаваши, и садѣ ме ободрава но-
ву одну кнѣгу предрагомъ Роду мом под-
неши, и с' шымъ любовь и благонаклоность
далю задобиши. Она е под именемъ: *Не-
винность* " прагически сочинѣна, и содржа-
ва нарочито повѣстѣ спрадашелну Све-
тислава и Милеве наймладѣ кѣеры Кнеза
Лазара. Овде ѣе се ясно предсхавиши,
какву игру судбина с' людма проводиши
уме, подижуѣи часѣ одного на лѣванѣ
среѣе часѣ другого, у пропасть очаянѣа ба-
цаюѣи; предсхавиѣе се такодѣеръ шужно
станѣ ядне Сербѣе, по несреѣнѣой на Ко-
сову борби, каква е судбина млоге од' бла-
городны Сербалѣа гонила, и како невинность
спрадаши може; далѣ видиѣесе, како за-
висѣи прошивѣи правде у змѣинномъ езѣку
едѣ носи, како ярѣстѣ у лисичѣю кожу за-
влачисе, да бы злѣбну намеру у дѣйствѣо
извела, до чега зао совѣшѣи владѣшеля
довѣсти може и пр. све ѣе се по овде са-
мымъ примеромъ освѣдочено видиши.

Це.

Цена кнѣжки, коя ѣе и еднѣмъ пре-
 краснѣ на бакарѣ резанѣмъ образѣмъ укра-
 шена быти, и коя ѣе о будущѣмъ Пе-
 шпанскомъ Вапарѣ С. Іоанна изъ щпам-
 пе изыѣи, опредѣлюея 24. крайцѣ у сре-
 бру за Пренумеранше, а послѣѣе скупля
 быти. Пренумерирати се свакѣй може кодъ
 мои родолюбивы ГГ. Скупшеля Лѣшопи-
 са Србскогъ, но и свакѣй другѣй. Скуп-
 шель може быти, кога ревностѣ одуше-
 влява напредуѣемъ въ нѣжествѣ Србскомъ
 помоѣи. ГГ. пакъ Скупшелямъ молесе, да
 бы доброшѣ имали имена ГГ. Пренумера-
 та да половине Іуліа послаши адресира-
 ти на Г. *Андріа Розмировиѣа* с' додашкомъ
 М. С. новѣе пакъ по сигурной прилики ма-
 сеѣа Августа отправиши да изволе, у не-
 ѣе се време и кнѣжки расзлаши.

У Пешти 20 Маіа 1827.

Машиѣа Србска.

**Имена ГГ. Пренумерация у мѣста-
на по азбучному реду наз-
начена:**

А Р А Д Ъ.

Послани од Г. Марка Бабича.

Високор: Г. Савва Тюкюли онѣ Кеверметѣ Ц: К:
Конз: златни надпешца Кав: и всѣхъ правѣ Док-
торѣ. — Преч: Г. Мойсей Манойловичъ Архи: Хо-
дожи и чести: Конзист: Арад: присѣд: и Вармеѣ
Арад: Чанадск: Ассессорѣ. — Благ. Г. Іоаниѣ Кре-
стичѣ. Медиц: Докторѣ. — Г. Іоаниѣ Алексичѣ
Цпаиѣ. — Г. Емануелѣ Нанѣ чле: комунист: — Г.
Марко Бабичѣ член: комунист: и шутор. Церкв: С.
П. и П.

6

В А Й Я.

Г. Іоаниѣ Токайличѣ Член: Комуни: — Г. Ев-
тиміѣ Ковачевичѣ. Член. Общ: — Г. Гавриѣлѣ Ата-
нацковичѣ Трг. — Г. Живко Пекаревичѣ Дѣш: - На-
став:

4.

БЕОГРАДЪ СРБСКІЙ.

Г. Милутинь Радовановичъ трг.: и Сынъ Коста. 2. — Г. Марко Радовановичъ трг.: и Сынъ Живко. 2. — Г. Христофоръ Д. Милутиновичъ трг.: род. Сараевацъ.

51

Б У Д И М Ъ.

Послани одъ Г. Томе Пантазиѣ тргов:

Преч: Г. Герасимъ Зелѣѣ Архиманд: М: Крупе и бывши Врхов: намес: у Далмациѣ. — Чест. Г. Іоани Випковѣ пар. Ч. Конз: Засѣд: — Високор. Г. Николаѣ одъ Темешварѣ Секр. к: Конзиліѣ и врхов: надзир: нац. школа: — Благор: Г. Петаръ одъ Аси-Марковиѣ бихарск. В. присѣ: — Благор. Г. Іоаниъ Ігњашовиѣ Старей: 6. Магистратѣ: — Високбу: Г. Іоаниъ Берѣѣ филос: Докторъ и Делуш. шко. Актуар: — Благор: Г. Георге Костѣѣ зекл: Нотаръ кодъ Конзиліѣ: — Благор: Г. Стефанъ Прерадовичъ Докторъ Лекарств: — Благор: Г. Павелъ Трибунацъ конц: кодъ нам: — Г. Марко Карпузъ трг:

10.

Д М И Т Р О В И Ц А.

Послани одъ Г. Максима Радосавлѣвича:

Честн: Г. Іоаниъ Ненадовичъ Пар: јамин: — Честн. Г. Петаръ Румванѣѣ парт: Кузин: — Г. Павелъ Верховѣѣ тр: Кузм: — Честн. Г. Феодоръ Зикичъ пар: Маршин: и нариц: конзист: Ассесоръ — Честн. Г. Сава Николичъ Админист. М. — Г. Павслъ Марковичъ Дѣшонастав. М. — Г. Лука Церпоникичъ препар: М. — За Новоустрое. Библиотек:

лекъ: Димитровичъ: — Г. Ома Вазаровичъ раст., к-
берайтеръ. Г. — Стефанъ Радосавловичъ ученикъ

www.libtool.com.cn

10.

ЗАДАРЪ (у Далмаціи).

Благ. Г. Арсеніе Ковачевичъ экзаминаторъ Фінансіе.
— Г. Машія Бюриъ Ассессоръ и Биргермайстеръ.

З Е М У Н Ъ.

Послани Одъ Г. В. Василевича.

Преч. Г. Евхиміе Іваковичъ пропозр. — Благ.
Г. Павелъ Спанковичъ оберлајшца: у Сурчину. —
Г. Марко Крестичъ Сенашоръ. — Г. Ігњатъ Васи-
левичъ Сенашоръ. — Г. Димитъ Давидовичъ Секре-
таръ св. Кнеза одъ Сербіе. — Г. Алекса Симићъ
Вазардинбаш. Београд. — Г. Стефанъ Радичевичъ
Директоръ. — Г. Василиа Василевичъ. — Г. Алекса
Кврица — Г. Гаврила Ковачевичъ. — Г. Мойсе
Лазаревичъ. — Г. Урошъ Лазаревичъ. — Г. Павелъ
Лацко. — Г. Марко Николичъ. — Г. Димитри
Николичъ. — Г. Теодоръ Томичъ — Г. Ігњатъ Тео-
доровичъ Трговци.

17.

КАРЛОВЦЫ, ГОРНИ.

Послани одъ Г. Самуила Гайка.

Честн. Г. Іовъ Паконичъ нарохъ Кар: дамвст.
Будачин и Ч. Кон: присбдатель. — Благор Г. Іовъ
Беричъ пенз: Капелмайъ. — Г. Софронъ Мишковичъ
рисователь. — Г. Мойс: Балшићъ економ: Сал-
штап: у Грацу. — Г. Теодоръ Вучичъ Членъ Ком.
— Г. Никола Живковичъ Членъ Ком: — Г. Нико-
ла Костићъ прк. шушоръ. — Г. Галгор Малеше-
вичъ

13 *

нѣхъ др: Цехъ, шушорѣ. — Г. Михаилъ Мусулинь.
— Г. Симеонъ Мусулинь. — Г. Теодоръ Охлопѣвъ
нѣхъ Господѣ. — Г. Михаилъ Памѣвъ. — Г. Іосифъ
Поповиць прѣ: вѣхъ шушорѣ и Членъ Комунѣ. —
Г. Василѣ Радаковиць. — Г. Симеонъ Роксандиць.
— Г. Димитриѣ Предиць Хирургиѣ Кандад: — Г.
Гаврило Трѣнѣвъ шрг: и Кому. Чл: — Г. Вас. Ву-
ковиць шрг: нѣхъ Петриць. — Г. Апан: Костиць
шрг: нѣхъ Петриць. — Г. Сам: Іанѣвъ Учительъ и
Скуп. прѣсумеранѣ. — Господѣ Іюліана Герлицѣ,
Судия. — Г. Іосифъ Станоевиць Звонарь.

22. К.

КАРЛОВЦИ ДОЛЪНИ.

Послани одѣ Г. Іакова Герчиѣ.

Прече: Г. Георгій Храниславъ Архим: Раковач-
кій, и у Оеол. Іистиш: Карловачкомъ Профессорѣ.
— Преч. Г. Арсений Нако АЕМ. Протодіаконѣ и у
Оеол. Іистиш: Карл: Профессорѣ. — Преч: Г. Пав-
тѣймокъ Живковиць АЕМ. Протодіаконѣ и у Оеол:
Іистиш Карл: Профессорѣ. — Г. Марко Лазаре-
виць. АЕМ. Экспедиторѣ. — Высок. Г. Григорій
Гершиць народниѣ школ. Директорѣ. — Высш. Г.
Іаковъ Живковиць Докторѣ Медицине и Гумн: Па-
трионѣ. — Г. Стефанъ Хажиць Граждан: и Гумн:
Кураиторѣ. — Г. Іаковъ Гершиць Гимназіѣ Дирек-
торѣ. — Г. Григорій Лазиць, V. и VI. классѣ Про-
фессорѣ. — Г. Василѣ Лукиць, IV. классѣ Проф. —
Г. Тома Войновиць III. клас. Проф. — Г. Павелъ
Іовановиць II. клас. Проф. — Г. Іосифъ Іовановиць
I. клас. Проф. — Г. Лазаръ Груиць. Учитель. —
Г. Павелъ Остроиць. Учитель. — Г. Іоаниъ Щевиць
Оеол: Слѣшпелѣ. — Г. Емануелъ Коларовиць. —
Г. Максимъ Шумарскій IV. у Гумн: ученикъ. — Г.
Іоаниъ Обреновиць III. клас. Ученикъ.

19.

К О

К О В И Н Ъ.

Послани одъ Г. Аарона Деспика.

Г. Ааронъ Деспичиѣ. — Г. Голубъ Лазаревиѣ. — Г. Лука Ранковиѣ. — Г. Новак Марковиѣ. — Г. Петаръ Спаноновиѣ. — Г. Евстиміе Бурковиѣ. — Г. Евстиміе Милековиѣ. — Г. Василіе Мунчиѣ. — Г. Машей Абруш; торговци. — Г. Емануелъ Спешановиѣ Дѣшонасца: — Г. Андрей Спанковиѣ Абаѣта.

14.

Н О В Ы Й С А Д Ъ

Послани одъ Високоу. Г: Георгія Магарашиѣ-
ка Профес:

Пречест; Г. Давидъ Поповиѣ. Игуменъ Монахъ Ковилъ и Ч Конс: Асс. — Чест; Г. Гавриѣль Комарлиѣ Парохъ Визиткиѣ. — Чест; Г. Порфирій Георгиевиѣ Иеромон: Ковилъ: и Ново-Садскій Духовникъ. — Чест; Г. Константинъ Маринковиѣ Парохъ Ново-Сад: Каѣдралный и юности Гимназ. Екскорпаторъ и Кашикеша. — Чест; Г. Самуѣль Бранковиѣ, Каѣдр: дѣаконъ Ново-Садскій. — Благор; Г. Георгій Ружиѣ Адвокатъ Маѣар. и закл. конс. Бачке Ношарій. — Благор; и Високоу. Г. Іоаннъ Хаѣиѣ свію права Докторъ членъ юрид. Пештан: Факултета. — Благор; Г. Гавриѣль Полдовиѣ. — Благор; Г. Павелъ отъ Іоанновиѣ. — Благор; Г. Андрей Печеновиѣ. — Благор; Г. Лука Миланковиѣ Адвокатъ Маѣ: — Благор. Г. Петръ Чакра Фишкалаѣ Адюнктъ. — Благор. Г. Петръ Петровиѣ Варошкій Канцелиста, — Благор. Г. Леонасій Тријековиѣ варошк. Канцел: — Благор. Г. Теодоръ Свѣларовиѣ: — Благор. Г. Петръ Станковиѣ Петровардинскогъ Магістр: Канцеллісте. — Почтенор. Г. Лазаръ Поповиѣ Пеци шог; и кураторъ Гимназ. — Почтенор. Г. Петръ Димитриевиѣ.

виіъ, шрг. и главный Тупоръ. — Г. Феодоръ Захарійъ. — Г. Іоаннъ Полищъ. — Г. Георгій Киріаковъ. — Г. Лука Касійъ изъ Н. Бечеа. — Г. Георгій Спкойковійъ. — Г. Феодоръ Спкойковійъ. — Г. Филиппъ Поповиіъ Пепы. — Г. Аванасій Георгіевиіъ. — Г. Василій Кандеморше. — Г. Іоаннъ Михайловиіъ. — Г. Димитрій Видуловиіъ. — Г. Петръ Марковиіъ. — Г. Іоаннъ Болиіъ. — Г. Петръ Костиіъ. — Г. Феодоръ Петровиіъ. — Г. Павелъ Лаушевиіъ. — Г. Евтимій Споядиновиіъ. — Г. Максимъ и Іоаннъ Пешковиіъ. — Г. Іоаннъ Георгіевиіъ. — Г. Михайлъ Авраамовиіъ Трговцы. — Давидъ Косаковиіъ Винопродаваць. — Г. Максимъ Марковиіъ. — Г. Стефанъ Спацковиіъ. — Г. Среша Споядиновиіъ жротиіъ. — Г. Прокопій Поповиіъ. — Г. Петръ Ковилянъ. — Г. Ілія Христийъ. — Г. Георгій Давидовиіъ. — Г. Константинъ Адамовиіъ. — Г. Вѣхель Хіршелъ Ученицы VI. клас. — Г. Павелъ Поповиіъ. — Г. Димитрій ошъ Спраниміровиіъ. — Г. Іаковъ Камберъ. — Г. Іоаннъ Крестийъ. — Г. Гавріилъ Байцъ Ученицы V. клас. — Г. Милошъ Богіневиіъ изъ Сербіе. — Г. Веліміръ Оешиіъ изъ Сербіе. — Г. Димитрій Милаковиіъ изъ Дубровника.

Р У М А.

Честн. Г. Спанимѣръ Крестийъ Парохъ. 5 — Благор. Г. Савва Іліиіъ ошъ Зорнець. 2. — Высокоуч. Г. Стефанъ Филиповиіъ мѣстный шк. дѣрѣкторъ.

М О Х О Л Ъ.

Пречестн. Г. Василій Ковачицъ Протопрес. Сед. и Кон. Ассесоръ, за Священство своего круга. 10.

74. К.

П А

(0)

П А Л А Н К А.

Послани одъ Г. В. Хаѣиѣа.

Честн. Г. Димитрій Поповиѣ Парохъ Паланач-
кѣй. — Честн. Г. Марко Доиѣ Парохъ Паланачкѣй.
— Честн. Г. Василиѣ Вуковиѣ Парохъ Гложанскѣй.
— Честн. Г. Георгѣй Влайковиѣ Парохъ Товаришкѣй.
— Честн. Г. Стефанъ Пѣтровиѣ Парохъ Оброва-
чкѣй. — Высокоу. Г. Илѣ Ракиѣ Нотарѣй. — Высо-
коу. Г. Аврамъ Савичъ Нотарѣй Обровачкѣй. — Г.
Марко Ивановичѣ. — Г. Василиѣ Харѣй трговѣцѣ.
— Г. Георгѣй Хаѣиѣ Поезѣе слышашель.

10.

П Е Ш Т А

Честн. Г. Георгѣй Марко Парохъ и Честн. Кон-
зист. Ассессорѣ. — Честн. Иоаниѣ Коларѣ Евангел.
Проповѣдникѣ. — Благор. Г. Михаилъ Виткомѣй
Табул. Адвокатѣ, и Ассес. Чанад. Вармеѣ. — Благ-
гор. Г. Иоаниѣ Ракиѣ Табул. Адвокатѣ. — Благор.
Г. Павелъ Нѣдоклянскѣй кодѣ Дѣпущ. нар. Касса-
перѣй. — Благор. Г. Василиѣ Аѣанасѣвиѣ Докторѣ
Медицине. — Г. Евгений Ракиѣ — Бѣблѣотека общес-
тва Србскогѣ. — Г. Павелъ Нѣтровиѣ — Г. Марко
Маринковиѣ. Юраши. — Г. Максимъ Стойковиѣ.
— Г. Оѣодорѣ Розмировиѣ Юристѣ. — Г. Иаковъ
Мразовиѣ. — Г. Мойсей Крѣстѣй Философ. слы-
шашель. — Госпоѣ Пулхерѣ Каулицѣй. — Г. Ге-
оргѣй Кузмановиѣ. Избран. гражд. Г. Михаилъ Иоан-
новиѣ. Избран. гражд. — Г. Юсѣѣ Миловухѣ. —
Г. Гаврилъ Бозитоваѣ. — Г. Иоаниѣ Деметровиѣ.
— Г. Ааронъ Добровоевиѣ. — Г. Пешарѣ Рачѣ.
— Г. Георгѣй Спанковиѣ. — Г. Никола Стояно-
виѣ. — Г. Димитрій Нѣнадовиѣ. — Г. Сѣма Нѣ-
колиѣ. — Г. Аѣанасѣ Пулѣвиѣ. — Г. Иоаниѣ
Кнежевиѣ изѣ Осека. — Г. Пешарѣ Иоанновичѣ. —
Г. Андриѣ Розмировиѣ.

30.

П Л А Ш К І Н.
www.libtool.com.cn

Послани одъ Чест. Г. С. Терхулъ:

Пречест. Г. Лукіанъ Мушницян Архимандр. и
Администр. Епархіе Карлшадске и прч. 2. — Пре-
чест. Г. Іосифъ Раячій Архимандр. Гомирскій и
Член Конзистор. — Чест. Г. Симеонъ Теркула
прошодиах. Епарх. Карлшп. и Конзистор. ношарій.
— Преч. Г. Проша Личій. — Пре. Г. Проша Кор-
бавскій. — Пре. Г. Проша Корбичій. — Пре. Г.
Проша Вилійскій. — Пре. Г. Проша Шланчанскій. —
Пре. Г. Проша Будичкій. — Пре. Г. Проша Кирив-
скій. — Пре. Г. Проша Глинскій. — Пре. Г. Костай-
ничкій.

13. К.

С Е Н Т Ъ . А Н Д Р Е А.

Послани одъ Благор : Г. П. Белградій.

Честни. Г. Іоаниъ Недийъ Парохъ и Присѣд:
Конзистн : Будимске. — Чест. Г. Димитрій Црвен-
перковичъ Парохъ. — Чест. Г. Владимиръ Рачій.
Парохъ. — Благород. Г. Лазаръ Попанешковій
ошъ Липманове. — Благород. Г. Павелъ Белградій
Адвокатъ и мѣстній школ. Діреktorъ. — Благо-
род. Г. Іоаниъ ошъ Никола. — Г. Георгій Максимов-
виъ Кралъ Суд. Табл. Ношарій. — Г. Алексій І-
лиъ учинска. — Г. Стефанъ Диниъ Ц. К. Лош-
то Кол : — Г. Савва Ігњатовиъ гражданинъ. — Г.
Константинъ Стояновиъ прг. — Г. Маршиновиъ.
— Г. Іоаниъ Коларовиъ ученикъ І. Лаш : днк :

13.

COM-

(0)

С О М Б О Р Ъ.

Послани одъ Г. Георгія Петровича.

Честн. Г. Аврамъ Максимовичъ Пар. и Кон-
зист. Засѣданъ. — Честн. Г. Ааронъ Груичъ пар.
— Честн. Г. Павелъ Асаниковичъ пар. и препар.
Каших. — Честн. Г. Пешаръ Поповичъ пар.
Спапарски. — Благ. Г. Давидъ Коньовичъ Сена-
шоръ. — Благ. Іоаниъ Михайловичъ Сенашоръ. —
Благ. Г. Николай Груичъ Сенашоръ. — Благ. Іо-
аниъ Липпай велики Нотар. — Г. Николай Лео-
вичъ Егзакторъ и Чл. общ. — Г. Георгій Петро-
вичъ виц. Нотаръ. — Г. Іаковъ Керовичъ Чл.
общ. — Г. Іоаниъ Харитъ Канц. и чл. общ. —
Госпож. Марія Маширевичъ рож. онцъ Іурковичъ. —
Госпож. Александра Вунчъ. — Г. Димитрій Ригички.
— Г. Іоаниъ Мочановичъ Трговци.

16.

Т Р И Е С Т Ъ.

Послани одъ Г. Димитрія Владисавлѣвича.

Преч. Г. Ісакъ Іванчевичъ В. Намѣс. и Админ:
Храма С: Спирид. — Честн. Г. Гаврилъ Махшоро-
вичъ Адм. Храм. С. Спирид. — Г. Пешаръ Теodoro-
вичъ В. купайъ. — Г. Крста Цвѣшовичъ В. Куп. —
Благ. Г. Димитріе Фрушичъ Медиц. Докторъ. —
Гос. Софія Теодоровичъ. — Г. Димитріе Ћирковичъ.
— Г. Димитріе Владисавлѣвичъ Дѣшонастав. 2. —
Г. Еѣтиміе Поповичъ Дѣшонастав. — Г. Ћорѣе
Копчевичъ Синшак. — Г. Симеонъ Капуричъ.

Р А Г У З А.

Благор. Г. Іеремія Гагићъ росск.: императ;
Т: Совѣтникъ Виц: Конзулъ и Ордена св. Анне 3.
ред. Кавалеръ. — Г. Іово Шкулѣвичъ куп: 2.

13.

Чест. Г. Георгій Поцовићъ Парохъ Мишковачкѣй.

Чест. Г. Георгій Марковићъ. Парохъ Улјаначкѣй.
Д. Пакраче.

Чест. Г. Стефанъ Теодоровићъ парохъ Помазѣ и
Кос. и Будим. Присѣд.

Г. Јоанићъ Манойловићъ прг. изъ Сентомаша. 2.

www.libtool.com.cn

www.libtool.com.cn